

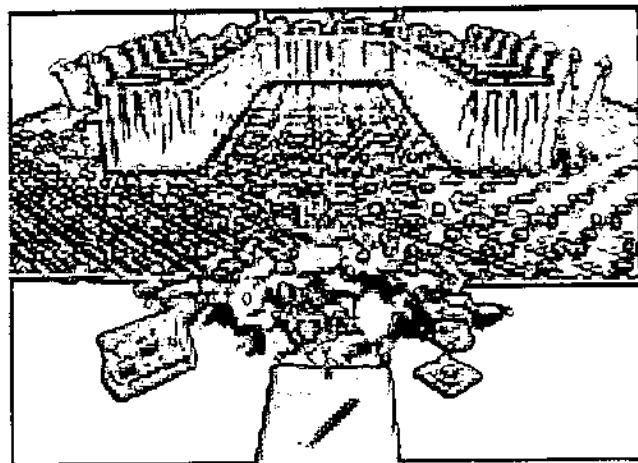
ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ : ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ :

Ο ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ
ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΜΑΡΑΓΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΒΕΝΙΕΡΗ - ΠΓΛΕΣΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 6811

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 1

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια γίνεται πολύς λόγος για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας συνολικά. Αυτό είναι αποτέλεσμα δύο κυρίως παραγόντων :

Αφ' ενός της ανάγκης εξεύρεσης ενός μοντέλου ανάπτυξης το οποίο δεν θα εδράζεται στους παραδοσιακούς όρους της παραγωγικής βάσης, και

Αφ' ετέρου η προσπάθεια του κράτους με την δημιουργία «ανεξάρτητου» Υπουργείου Τουρισμού, συσπείρωσε όλους τους αμέσως ή εμμέσως εμπλεκόμενους από κοινού να σχεδιάσουν τις συνθήκες αξιοποίησης των τουριστικών δυνατοτήτων της χώρας μας.

Η άψογη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 προσφέρει στη χώρα μας μία μοναδική ευκαιρία να δείξει και να αποδείξει πως δεν είναι μόνο η χώρα του καλοκαιριού, του μουσακά και του συρτάκι αλλά είναι μία αξιόλογη και σοβαρή χώρα που μπορεί να είναι επισκέψιμη καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Έχει καταστεί σαφές πλέον ότι η άνοδος του τουρισμού γενικότερα αλλά και οι ειδικές μορφές του ειδικότερα όπως ο συνεδριακός τουρισμός, θα μπορούσε να δώσει στην Ελλάδα αλλά και στην περιοχή μας ειδικότερα ένα σημαντικό μερίδιο της συνεδριακής τουριστικής αγοράς προσφέροντας άψογη οργάνωση, παροχή υπηρεσιών και ασφάλεια.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Τα συνέδρια είναι γνωστά στην Ελλάδα από την αρχαιότητα. Μία πρώιμη μορφή συνεδρίων ήταν τα **συμπόσια**, όπου συγκεντρώνονταν αντιπρόσωποι του κάθε έθνους και αργότερα της κάθε πόλης-κράτους προκειμένου να πάρουν αποφάσεις, να ανταλλάξουν γνώσεις, απόψεις, ιδέες.

Ο σκοπός αυτών των συγκεντρώσεων ήταν θρησκευτικός, πολιτικός, πολιτισμικός, πολιτιστικός.

Στις μέρες μας τα συνέδρια έχουν εξελιχθεί σε απαραίτητο μέσο επαφής των ανθρώπων και των λαών για ευρεία ενημέρωση επάνω σε θέματα ιατρικά, τεχνικών και τεχνολογικών επιτευγμάτων που αναπτύσσονται με ραγδαίους ρυθμούς, πολιτισμού. Έχουμε φτάσει πλέον στον σημείο να μιλάμε για οργανωμένη «εκμετάλλευση» και συγκεκριμένη πολιτική σε επίπεδο πολιτιστικό και τουριστικό.

ΟΡΙΣΜΟΙ

❖ Συνέδριο

Υπάρχουν διάφοροι ορισμοί που μας δίνουν τι είναι *συνέδριο*. Στη συνέχεια παραθέτω μερικούς από αυτούς :

- Συνέδριο είναι η επικοινωνία δηλαδή, το «μέτρο» του ποιοι πραγματικά είμαστε, πως ενημερώνουμε και ενημερωνόμαστε, πως συνδιαλεγόμαστε στα πλαίσια της ευγενούς άμιλλας, η δημιουργία σχέσεων συναδελφικότητας- που αντέχουν στο χρόνο- και προοπτικών ανάπτυξης.
- Συνέδριο είναι η συνάντηση ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα και ιδιότητα, με σκοπό την συζήτηση και ανάπτυξη κοινού θέματος και ενδεχομένως την λήψη αποφάσεων. Μπορεί να αφορά την επιστήμη, την πολιτική, την τεχνολογία, το εμπόριο κ.λ.π.

Λόγω όμως της πολυσημίας της ορολογίας γύρω από το συνεδριακό τουρισμό αναφέρονται και επεξηγούνται οι σημαντικότεροι όροι που χρησιμοποιούνται και παρουσιάζονται οι κατηγορίες των ειδών συνεδριακού τουρισμού σύμφωνα με το I.C.C.A (International Conference and Convention Association).

Οι δύο μεγάλες κατηγορίες της αγοράς του διεθνούς συνεδριακού τουρισμού (International Meeting Market) είναι:

τα επιχειρηματικά συνέδρια (corporate meetings) και τα

μη επιχειρηματικά συνέδρια (Non corporate meetings), τα οποία προσδιορίζονται από το (status) του διοργανωτή.

Η ευρύτερη κατηγορία των non corporate meetings περιλαμβάνει δύο μεγάλες κατηγορίες:

♦τα συνέδρια που διοργανώνονται από διεθνής κρατικούς οργανισμούς (Association Meetings, συνέδρια οργανώσεων, συνδέσμων, μη κρατικών),

♦και τα επιχειρηματικά συνέδρια (corporate meetings) που είναι συνήθως επαγγελματικά συνέδρια μικρής τάξης μεγέθους ατόμων και διαρκούν 1-2 ημέρες , ενώ τα non corporate meetings και ειδικότερα τα association meetings είναι μεγάλα συνέδρια με διάρκεια 3-5 ημέρες με μεγαλύτερες ανάγκες και για αυτό συνήθως χρησιμοποιούνται αμιγή συνεδριακά κέντρα.

Ο αγγλικό όρος “convention” χρησιμοποιείται κυρίως στις Η.Π.Α , ενώ στην Ευρώπη χρησιμοποιείτε ο όρος “congress”.

❖ Διασκέψεις- Συνδιασκέψεις

Είναι όροι συνώνυμοι μεταξύ τους και χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν ένα συνέδριο, όταν αυτό περιλαμβάνει συζητήσεις σε μεγαλύτερη διάρκεια και απαιτεί ενεργό συμμετοχή των συμμετεχόντων σε αυτό. Ο όρος που χρησιμοποιείτε είναι “conference”.

❖ Συσκέψεις

Είναι συναντήσεις λίγων ατόμων ισότιμων υπό την καθοδήγηση ενός ατόμου – ονομάζεται πρόεδρος – και έχουν συνεδριακό χαρακτήρα . Ο όρος που χρησιμοποιείτε εδώ είναι “round table conferences”.

❖ Φόρουμ

Περιγράφει συναντήσεις με πάνελ εισηγητών ενώ ακολουθεί κατευθυνόμενη συζήτηση από το κοινό που παρακολουθεί τη συζήτηση. Ο όρος που χρησιμοποιείτε είναι forum.

❖ Work shops

Αποτελεί μέθοδο εκπαιδευτικής διαδικασίας που επιτρέπει εμπειριστατωμένη μελέτη κάποιου συγκεκριμένου θέματος. Αφορά μεγέθη 15-30 ατόμων, που συγκεντρώνονται για να βελτιώσουν την επίδοσή τους σε κάποιο συγκεκριμένο αντικείμενο λύνοντας και αναζητώντας σχετικά προβλήματα.

❖ Συναντήσεις (Meetings)

Χρησιμοποιείται σαν όρος πλέον και στη γλώσσα μας. Αφορά συναντήσεις καθαρά ενδοεπιχειρησιακού χαρακτήρα οι οποίες δεν έχουν συνεδριακό χαρακτήρα με τη στενή έννοια του όρου. Αποτελούν τις λεγόμενες “ εταιρικές ή επιχειρησιακές ” συναντήσεις.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- **Ο τίτλος** σε ένα συνέδριο δεν είναι αυστηρά απαραίτητος αλλά βοηθά στο να δοθεί μία ταυτότητα που διευκολύνει την επικοινωνία.
- **Ο στόχος** ενός συνεδρίου είναι η προσοχή του ακροατή, η συνεννόηση, η περιεκτικότητα, η συνοχή, η ευελιξία, η γνώση και η πειθώ.
- **Οι βασικές αρχές** που οριοθετούν και προάγουν ένα συνέδριο είναι το συνοπτικό πλάνο για μία απλή και γρήγορη εικόνα της διαδικασίας και ιεραρχία στην παρουσίαση.

♦ Εφαρμογές και τεχνολογική κάλυψη για να εσπαστεί καλύτερα και αποτελεσματικότερα η προσοχή του ακροατή χρειάζονται :

- ✓ Χάρτες
- ✓ Βίντεο με σχετική φιλομογραφία
- ✓ Θεματικές χαρτογραφήσεις
- ✓ Διαγράμματα
- ✓ Στατιστικές
- ✓ Προβολή διαφανειών
- ✓ Πληροφοριακοί χάρτες
- ✓ Συστήματα αυτόματης μετάφρασης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Η διεξαγωγή ενός συνεδρίου προϋποθέτει την ύπαρξη του αντίστοιχου φορέα ο οποίος αποφασίζει την πραγμάτωσή του. Ο φορέας έχει και την τελική ευθύνη για την επιτυχία του συνεδρίου, άσχετα αν σε κάποιες φάσεις τη μεταβιβάζει σε εξουσιοδοτημένα όργανα. Οι φορείς διακρίνονται από την σκοπιά κάτω από την οποία κάθε φορά εξετάζονται. Έτσι μπορεί να έχουμε διάκριση –ανάλογα με τα κριτήρια- και σε φορείς, με βάση:

- ♦ την υπόστασή τους, καθαρά από νομική άποψη
- ♦ τον εθνικό ή διεθνή χαρακτήρα τους
- ♦ το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους (στόχοι)
- ♦ τον επιχειρησιακό ή μη χαρακτήρα της λειτουργίας τους

Φορείς μη επιχειρησιακού χαρακτήρα: Τέτοιοι φορείς είναι τα επιμελητήρια, κρατικοί οργανισμοί, διεθνείς οργανισμοί. Είναι επίσης συνδικαλιστικές οργανώσεις και σωματεία, κοινωφελείς οργανισμοί, εθνικοτυπικοί σύλλογοι, πολιτιστικοί και επιμορφωτικοί, επιστημονικές ενώσεις, επαγγελματικές εμπορικές ενώσεις ή ομοσπονδίες. Οι επωνυμίες που χρησιμοποιούνται είναι πολλές και συνήθως αυτό συμβαίνει στο χώρο των σωματείων μη συνδικαλιστικού χαρακτήρα.

Φορείς με επιχειρησιακό χαρακτήρα: Τέτοιοι φορείς είναι κυρίως οι επιχειρήσεις με κάθε είδους νομική υπόσταση, με εθνικό ή διεθνή χαρακτήρα κ.λ.π. Είναι επίσης και συνασπισμοί επιχειρήσεων και φυσικά οι φορείς αυτοί μπορεί να είναι και πολυεθνικοί εφόσον οι δραστηριότητές τους επεκτείνονται και σε περισσότερες χώρες του εξωτερικού.

Ο επιχειρησιακός χαρακτήρας των φορέων αυτών και οι συγκεκριμένες ανάγκες τους, προδικάζουν και το είδος των εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται. Οι εκδηλώσεις αυτές είναι καθαρά ενδοεπιχειρησιακού χαρακτήρα και ενδιαφέροντος και αποτελούν τις

λεγόμενες επιχειρησιακές ή εταιρικές συναντήσεις, οι οποίες αν και δεν έχουν συνεδριακό χαρακτήρα με τη στενή έννοια του όρου, ωστόσο αποτελούν μία σημαντική αγορά προς την οποία υπάρχει έντονο ενδιαφέρον.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Θεωρώ σκόπιμο να αναφερθώ στις διακρίσεις των συνεδρίων αυτών καθ' αυτά, εφόσον αυτά αποτελούν τον αυτοσκοπό του συνεδριακού τουρισμού.

Τα συνέδρια διακρίνονται ανάλογα :

- ♦ με τη διάρκεια τους
- ♦ το μέγεθός τους
- ♦ την εθνική ή διεθνή συμμετοχή των συνέδρων
- ♦ τον τρόπο χρηματοδότησης
- ♦ και τέλος την κοινή ιδιότητα κάτω από την οποία συνέρχονται οι σύεδροι

Η κοινή ιδιότητα των συνέδρων φανερώνει όπως είναι φυσικό το φορέα υπό την αιγίδα του οποίου συγκαλείτε το συνέδριο και φυσικά ισχύει και το αντίστροφο.

Η διεξαγωγή ενός συνεδρίου προϋποθέτει την ύπαρξη του αντίστοιχου φορέα ο οποίος αποφασίζει την πραγμάτωσή του. Ο φορέας έχει την τελική ευθύνη για την επιτυχία του συνεδρίου, άσχετα αν σε κάποιες φάσεις την μεταβιβάζει σε εξουσιοδοτημένα όργανα.

Τα είδη των συνεδρίων σύμφωνα με τους φορείς που τα συγκαλούν είναι:

- ♦ επιστημονικά συνέδρια
- ♦ εμπορικά
- ♦ κομματικού – κοινωνικού - πολιτικού περιεχομένου
- ♦ συνέδρια διεθνών οργανισμών

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Η διοργάνωση ενός συνεδρίου χρειάζεται εξειδικευμένη γνώση, εμπλουτισμένη με εμπειρίες και ιδέες για την ποιότητα προσφοράς.

Ο οργανωτής ενός συνεδρίου μπορεί να είναι κάποια επαγγελματική ή επιστημονική οργάνωση ή ένα ιδιωτικό γραφείο οργάνωσης συνεδρίων, τα οποία συγκεντρώνουν τα μέλη τους, για να μελετήσουν θέματα του κλάδου τους. Ο οργανωτής συνεδρίων αναπτύσσει το σχέδιο ενός συνεδρίου, μελετά τις λεπτομέρειες του (τον πιθανό αριθμό συνέδρων, τις ανάγκες του σε συνεδριακές αίθουσες, την ιστορία του συνεδρίου, δηλαδή σε ποιες χώρες έχει οργανωθεί παρόμοιο συνέδριο στο παρελθόν) και τέλος, αποφασίζει το μέρος (κράτος, πόλη, ξενοδοχείο) που θα γίνει το συνέδριο. Η προετοιμασία αυτή αρχίζει 1-3 χρόνια πριν, ανάλογα με το μέγεθος του συνεδρίου.

Ο οργανωτής συνεδρίων, φροντίζει επίσης για την ενημέρωση αυτών που δείχνουν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στο συνέδριο, για όλες τις λεπτομέρειες της διοργάνωσης και συλλέγει τις αιτήσεις συμμετοχής. Στη συνέχεια «κτίζει» το πρόγραμμα με τους ομιλητές, την οπτικοακουστική παρουσίαση, τα έντυπα που συνοδεύουν την παρουσίαση, τις εκτός συνεδρίου εκδηλώσεις καθώς και άλλες λεπτομέρειες. Τέλος ορίζει ένα D.M.C. (Destination Management Company) δηλαδή, ένα γραφείο εξειδικευμένο στην εκτέλεση ενός συνεδριακού προγράμματος που εδρεύει στο χώρο που έχει προγραμματιστεί να γίνει το συνέδριο. Το γραφείο αυτό αναλαμβάνει την εργασία εκτέλεσης του συνεδρίου, από την ώρα της άφιξης έως την ώρα αναχώρησης των συνέδρων.

Πριν ξεκινήσει το συνέδριο χρειάζεται ένα Budget. Για να δουλέψεις ένα Budget συνεδρίου που να καλύπτει όλες τις φάσεις του, να μη ξεχαστεί τίποτα ώστε να ξέρει που βρίσκεται η επιστημονική οργανωτική επιτροπή, πόσα χρήματα πρέπει να βρουν, πόσο θα βάλουν το Registration Fee, πόσα θα καλύψουν οι σπόνσορες κ.λ.π., χρειάζεται προετοιμασία τουλάχιστον έξι μηνών. Επίσης δεν είναι δυνατό να διαχωρίζεται το τουριστικό κομμάτι από το γραμματειακό, αλλά πρέπει να γίνεται on line ενημέρωση από το ένα κομμάτι στο άλλο.

Ο οργανωτής συνεδρίων λειτουργεί σαν το κύριο συντονιστικό όργανο ο οποίος, δίνει συμβουλές στο φορέα οργάνωσης και μετά τα συνθέτει όλα μαζί, «κτίζει», δηλαδή το οικοδόμημα που λέγεται συνέδριο.

Ο ρόλος του διοργανωτή είναι συντονιστικός και ουσιαστικός, διότι είναι αυτός που έρχεται σε επαφή με τον φορέα οργάνωσης, δηλαδή τις ενώσεις, τις εταιρίες, τους οργανισμούς αλλά και με όλους όσους ασχοληθούν και πουλήσουν τις υπηρεσίες τους στο φορέα οργάνωσης.

Οι οργανωτές συνεδρίων μπορεί να ανήκουν σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες :

- ✓ *Δημόσιοι φορείς που ασχολούνται με την οργάνωση συνεδρίων όπως ο Ε.Ο.Τ, το υπουργείου Πολιτισμού*
- ✓ *Εξουσιοδοτημένη επιτροπή από τη διοίκηση του φορέα. Είναι γνωστή σαν οργανωτική επιτροπή. Μπορεί να είναι μόνιμης σύνθεσης και λειτουργίας ιδίως εάν ο φορέας πραγματοποιεί συχνά συνέδρια.*
- ✓ *Επαγγελματίες οργανωτές συνεδρίων που λειτουργούν συνήθως μέσω γραφείων δημοσίων σχέσεων, είτε γενικού χαρακτήρα, είτε ειδικευμένου αποκλειστικά στην οργάνωση συνεδρίων.*
- ✓ *Ταξιδιωτικά γραφεία. Αρκετά ταξιδιωτικά γραφεία με εμπειρία στην οργάνωση συνεδρίων και προσφοράς στο «συνεδριακό τουριστικό πακέτο» έχουν εξειδικευμένο προσωπικό με στόχο όχι μόνο το κέρδος από το συνεδριακό τουριστικό πακέτο αλλά και από δραστηριότητες που σχετίζονται με αυτό .*
- ✓ *Μεγάλες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με κύριο όγκο την πραγματοποίηση συνεδρίων λειτουργούν ως οργανωτές εφ' όσον τους ζητηθεί από τον πελάτη – φορέα του συνεδρίου.*

Οι οργανωτές συνεδρίων επιδιώκουν να μείνουν ικανοποιημένοι, τόσο οι ιθύνοντες δηλαδή τα άτομα που αποφασίζουν για την διεξαγωγή του συνεδρίου όσο και οι σύνεδροι. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το κέρδος τους, τη διατήρηση της καλής τους φήμης αλλά και τη διαφήμισή τους.

ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Ο σύνοδος-τουρίστας επιδιώκει να συνδυάσει την εργασία με την αναψυχή, με αποτέλεσμα να έχει αυξημένες απαιτήσεις, τόσο σε ότι αφορά τη «συνεδριακή υποδομή» με την στενή έννοια όσο και τις υποδομές «ποιότητας ζωής» (πολιτιστικής, κοινωνικής, αναψυχής κ.λ.π.).

Το γεγονός αυτό καθιστά διεθνώς ελκυστικούς τόπους προορισμού κυρίως δύο τύπους προορισμών:

- Ο πρώτος τύπος περιοχής περιλαμβάνει τα μητροπολιτικά κέντρα όπου διαθέτουν πλεονεκτήματα και υποδομής για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού αφού έχουν αναπτύξει κατάλληλη αυτοτελή υποδομή με την μορφή συνεδριακών κέντρων.
- Ο δεύτερος τύπος περιοχής περιλαμβάνει τα τουριστικά παραθεριστικά κέντρα, θέρετρα, όπου το συνέδριο συνδυάζεται με θαλάσσιο ή ορεινό ή άλλη μορφή εναλλακτικού τουρισμού-διακοπών. Στις περιπτώσεις αυτές τα συνέδρια κατά κανόνα διοργανώνονται σε χώρους που διαθέτουν οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Ως παράδειγμα τέτοιων περιοχών είναι η Ρόδος, η Κως, η Κέρκυρα και άλλοι γνωστοί τουριστικοί προορισμοί συνήθως κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο καθορίζει τις προδιαγραφές ανέγερσης συνεδριακών κέντρων περιγράφεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τεύχος 2^ο Αρ. Φύλλου 208/09-04-1991.

Στόχος της συγκεκριμένης απόφασης είναι:

Α) Η χωροθέτηση των συνεδριακών κέντρων με κριτήρια την ικανοποιητική κάλυψη και στήριξη τους από πλευράς κοινωνικής υποδομής και εξοπλισμού, καθώς και ειδικής τουριστικής υποδομής και ανωδομής.

Β) Την άρτια διάταξη και διαμόρφωση των χώρων τους για την κάλυψη των αναγκών των σύγχρονων συνεδρίων με βάση την διεθνή εμπειρία

Γ) Την πληρότητα εγκαταστάσεων, υπηρεσιών και εξοπλισμού για την επιτυχή οργάνωση των συνεδρίων,

Δ) Την ασφάλεια τόσο των συνέδρων όσο και του απασχολούμενου στις υπηρεσίες των συνεδριακών κέντρων προσωπικού.

Συνεδριακά κέντρα είναι στεγασμένοι χώροι συγκέντρωσης κοινού, που καλύπτουν τις ανάγκες αμιγών συνεδριακών εκδηλώσεων ή μικτών εκδηλώσεων, δηλαδή συνεδριακών και συναφών πολιτιστικών, κοινωνικών, εκθεσιακών, εμπορικών ή και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο.

Διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τον αριθμό των συνέδρων που μπορούν να δεχθούν στην κύρια αίθουσα

- Συνεδριακά κέντρα μικρού μεγέθους 200-500 συνέδρων
- Συνεδριακά κέντρα μεσαίου μεγέθους 501-1200 συνέδρων
- Συνεδριακά κέντρα μεγάλου μεγέθους 1201-3000 συνέδρων

Προϋπόθεση για την ανέγερση συνεδριακών κέντρων είναι η ύπαρξη και λειτουργία σε ακτίνα 15 χλμ. για τα μικρού μεγέθους, 20 χλμ. για τα μεσαίου και 30 χλμ. για τα

μεγάλου μεγέθους συνεδριακά κέντρα, διπλάσιου της σε συνέδρους δυναμικότητας τους, αριθμός κλινών σε κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα ΑΑ-Α τάξης.

Η διαδικασία έγκρισης συνεδριακών κέντρων ακολουθεί την παρακάτω διαδικασία:

- A) Έγκριση σκοπιμότητας-χωροθέτησης
- B) Καταλληλότητα οικοπέδου
- Γ) Έγκριση αρχιτεκτονικής μελέτης

Η επιλογή θέσης συνεδριακών κέντρων πρέπει ανάλογα με το μέγεθός του να πλήρη κάποιες από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Ύπαρξη πλήρους δικτύου συγκοινωνιών
- Αεροδρόμιο και διεθνές αεροδρόμιο σε απόσταση 70 χλμ.
- Εγκεκριμένη κυκλοφοριακή σύνδεση της οδού προσπέλασης του γηπέδου με το κύριο οδικό δίκτυο (για τα εκτός σχεδίου κτίσματα)
- Εξασφάλιση $(6+\chi)$ τηλεφωνικών γραμμών (όπου $\chi=1$ τηλεφωνική γραμμή ανά 50 συνέδρους)
- Εντός χαρακτηρισμένου παραδοσιακού οικισμού (δεν επιτρέπονται σε νέα κτήρια)
- Εντός οικισμού προϋφισταμένου του 1923
- Σε απόσταση 1000 μέτρων από τα όρια παραδοσιακών οικισμών (δεν επιτρέπονται σε νέα κτήρια)
- Εντός ζώνης προστασίας αρχαιολογικών χώρων και νεώτερων μνημείων
- Σε απόσταση 500 μέτρων από τα όρια περιοχών φυσικού κάλλους
- Σε απόσταση 500 μέτρων από τα όρια εθνικών δρόμων και βιοτόπων

Στις τρεις τελευταίες περιπτώσεις δεν επιτρέπεται η δημιουργία συνεδριακών κέντρων. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ δύνανται κατά την έγκριση χωροθέτησης να επιβάλλουν αυστηρούς περιορισμούς.

Επίσης περιγράφονται τα δικαιολογητικά επιλογής θέσης του συνεδριακού κέντρου, οι κτιριοδομικές προδιαγραφές, προδιαγραφές ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Απαραίτητη προϋπόθεση για την διεξαγωγή ενός συνεδρίου και ένας από τους βασικότερους παράγοντες για την επιτυχή έκβασή του είναι ο χώρος στον οποίο θα τελεστεί αυτό. Οι απαραίτητοι χώροι σε ένα ξενοδοχείο που αφορούν την συνεδριακή πελατεία, οφείλουν να καλύπτουν τις συγκεκριμένες ανάγκες της, όπως ο τύπος, το μέγεθος και οι ανάγκες της κάθε εκδήλωσης θα καθορίσουν το ποια θα είναι η αίθουσα εκείνη που καλύπτει τις ανάγκες του κάθε συνεδρίου.

Οι απαραίτητοι χώροι σε ένα ξενοδοχείο που αφορούν την συνεδριακή του πελατεία οφείλουν να καλύπτουν τις συγκεκριμένες ανάγκες της, που συνδέονται με το συνέδριο και είναι αυτοί που κυρίως απεικονίζονται στα διαφημιστικά έντυπα της μονάδας για την συνεδριακή της αγορά.

Οι χώροι αυτοί κατατάσσονται σε:

- ❖ *Χώρους συνεδριάσεων*
- ❖ *Χώρους εκθέσεων*
- ❖ *Χώρους συνεστιάσεων (δεξιώσεων, συγκεντρώσεων, μπουφέ)*

Η διάθεση από το ξενοδοχείο των χώρων του για ένα συνέδριο προϋποθέτει αρχικά την απόλυτη γνώση των χώρων του ξενοδοχείου σε κάθε λεπτομέρεια. Οι διαστάσεις των χώρων, η χωρητικότητά τους σε άτομα, η χρήση του χώρου είναι στοιχεία σοβαρά που σε συνδυασμό με το είδος, το μέγεθος, και το πρόγραμμα του κάθε συνεδρίου, βοηθούν την μονάδα να μεγιστοποιήσει το κέδρος της και να προσφέρει τις καλύτερες υπηρεσίες της.

Δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι πολλοί οργανωτές, μεταφέροντας ίσως και την επιθυμία των αντίστοιχων φορέων που εκπροσωπούν, δεν θέλουν την παρουσία στη μονάδα και άλλων παράλληλα με τη δική του. Το ξενοδοχείο θα πρέπει να εμφανίσει εναλλακτικές λύσεις και συνδυασμούς ούτως ώστε σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο να μην υπάρχουν σημεία τριβής και δυσαρέσκειας.

Το “σπάσιμο” μιας διάσκεψης σε ομάδες εργασίας (work shops) αυξάνει την ανάγκη για μικρότερους και περισσότερους χώρους. Ίσως, στην περίπτωση αυτή, αν η

λύση των διαχωριστικών των χώρων δεν είναι επιθυμητή από τον πελάτη, θα πρέπει, να προτείνεται, εφόσον το μέγεθος το επιτρέπει, η χρήση των πιο ευκολοπροσπέλαστων διαθέσιμων υπνοδωματίων. Οι σουίτες πολλές φορές χρησιμοποιούνται για πολύ μικρού μεγέθους συσκέψεις

Η κύρια αίθουσα συνεδριάσεων μπορεί να αποτελεί κατασκευή με σταθερή διάταξη καθισμάτων και μόνιμες ηχητικές και οπτικοακουστικές εγκαταστάσεις. Σε μια τέτοια περίπτωση που συνεπάγεται υψηλό κόστος επένδυσης το ξενοδοχείο έχει μεν την δυνατότητα να δεχτεί μεγάλα και διεθνή συνέδρια και υπερέχει έναντι των ανταγωνιστών του αλλά δεν μπορεί να εκμεταλλευτεί το χώρο για μικρότερα συνέδρια με αποτέλεσμα απώλεια κερδών.

Ωστόσο παραμένει η άποψη ότι θα πρέπει κάθε αίθουσα να έχει τη δυνατότητα προσαρμογής σε όλα τα είδη των δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων. Η άποψη αυτή τεκμηριώνεται από το σκεπτικό ότι τα κεφάλαια που θα δαπανηθούν θα πρέπει να αποδώσουν στο μέγιστο. Πράγματι, μία τέτοια επένδυση αποδίδει συνήθως με συνεχή και σταθερό κύκλο εργασιών συνεδρίων και όχι από πιθανές και ευκαιριακές συνεργασίες.

Ανεξάρτητα από το γεγονός του κόστους που αφορά την κατασκευή και τον εξοπλισμό ενός τέτοιου χώρου, λαμβάνεται πάντα υπόψη ότι αυτός μπορεί ενδεχόμενα να αποστερήσει τη μονάδα από άλλα τμήματα εκμετάλλευσης (εσόδων). Ιδιαίτερα για τα ξενοδοχεία πόλης, η ένταξη των μόνιμων συνεδριακών αιθουσών γίνεται συνήθως στους υπόγειους χώρους. Τούτο συμβαίνει γιατί το κόστος της γηπεδικής έκτασης είναι μεγάλο και οι υψηλοί όροι δόμησης που ισχύουν, επιβάλλουν συγκεκριμένα κατασκευαστικά πρότυπα. Ένα από αυτά είναι και η κατακόρυφη ανάπτυξη με πρόσθετη εκμετάλλευση των υπογείων χώρων.

Η συνεδριακή αίθουσα είτε αποτελείτε από μόνιμη εγκατάσταση με καθίσματα εντοιχισμένα, είτε όχι θα πρέπει να τηρεί βασικές κατασκευαστικές αρχές όπως :

- ❖ Σωστή ένταξη της αίθουσας στην υπόλοιπη ξενοδοχειακή εγκατάσταση η οποία θα επιτρέπει
 - Το διαχωρισμό της κυκλοφορίας μεταξύ συνεδρών που είναι ένοικοι του ξενοδοχείου και μη

- Τη δημιουργία πρόσθετων εσόδων-εξόδων για τους συνέδρους που δεν είναι ένοικοι, με προσπέλαση κατευθείαν
- Την απρόσκοπτη κυκλοφορία-μεταφορά από και προς τα επισιτιστικά τμήματα και τους αποθηκευτικούς χώρους του συνεδριακού εξοπλισμού
- ❖ Την δημιουργία βεστιαρίων, τουαλετών και προθαλάμου για δημιουργία γραφείου υποδοχής και εγγραφής των συνέδρων
- ❖ Δημιουργία Χολ εισόδου που εξυπηρετεί ποικίλους σκοπούς όπως χώρο συγκέντρωσης και αναμονής ή και χώρο σερβιρίσματος
- ❖ Εύκολη και γρήγορη αποχώρηση από την αίθουσα
- ❖ Πρόβλεψη για συστήματα κλιματισμού ψύξης-θέρμανσης και ανανέωσης του αέρα του χώρου
- ❖ Πυροπροστασία υψηλών προδιαγραφών και εξόδων κινδύνου
- ❖ Κατάλληλη διακόσμηση και φωτισμό της αίθουσας
- ❖ Σωστή επιλογή του μόνιμου και κινητού εξοπλισμού και επίπλωσης
- ❖ Δυνατότητα αυξομείωσης του χώρου για εναλλαγές και εναλλακτικές χρήσεις.

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Πολλοί είναι οι τρόποι με τους οποίους μπορούμε να διευθετήσουμε τον χώρο μας μέσα σε μία συνεδριακή αίθουσα. Μερικοί από αυτούς είναι:

- ❖ **Διευθέτηση του χώρου με καθίσματα.** Η διευθέτηση του χώρου με καθίσματα (καρέκλες, πολυθρόνες κ.λ.π) έδρανα ή τραπέζια εξαρτάται από το μέγεθος, το είδος και το πρόγραμμα του συνεδρίου καθώς επίσης και το μέγεθος της αίθουσας. Τα καθίσματα χρησιμοποιούνται ποιο συχνά γιατί έτσι εξοικονομείτε χώρο και δημιουργείτε μία ποιο ζεστή ατμόσφαιρα.

Υπάρχουν τέσσερις τρόποι τοποθέτησης των καθισμάτων που χρησιμοποιούνται συνήθως:

- Α) Κλασσικός θεατρικός τύπος,** ο οποίος χαρακτηρίζεται από την διάταξη των καθισμάτων σε ευθείες σειρές, κάθετα και οριζόντια της αίθουσας.

Β) Ημικυκλικός θεατρικός τύπος, ο οποίος χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ο κεντρικός κορμός της διάταξης των καθισμάτων είναι σε ευθείες γραμμές σε αντίθεση με τη πλευρά της που η διάταξη είναι κυκλική.

Γ) Κυκλικός θεατρικός τύπος, όπου η διάταξη των καθισμάτων διακόπτεται από περισσότερους διαδρόμους προσπέλασης κάθετους προς την εξέδρα ενώ η αναγκαιότητα για οριζόντιους διαδρόμους αποκτά εκ των πραγμάτων δευτερεύουσα σημασία.

Δ) Διάταξη σχήματος V, με χαρακτηριστικό γνώρισμα την τοποθέτηση των καθισμάτων σε σχήμα V που όμως όπως και οι τύποι διατάξεων ημικυκλικός και κυκλικός δεν παρέχουν την δυνατότητα για μέγιστη εκμετάλλευση του χώρου.

Σε όλες τις διατάξεις πρέπει να δημιουργούνται διάδρομοι προσπέλασης. Μέχρι και για 400 άτομα θα πρέπει να έχουν πλάτος 1,20-1,60 μέτρα, ενώ για περισσότερα από 400 άτομα θα πρέπει να έχουν 1,80-2μ. Ακόμα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν το διάστημα μεταξύ των διπλανών καθισμάτων να είναι τουλάχιστον 5cm. Η απόσταση ενός καθίσματος από το μπροστινό του πρέπει να είναι 85 cm. από κέντρο σε κέντρο καθίσματος. Όταν χρησιμοποιούνται καρεκλοπολυθρόνες ή πολυθρόνες, το διάστημα θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 5 cm. και να φθάνει τα 8-10 cm.

❖ **Διευθέτηση του χώρου με έδρανα** Τα έδρανα έχουν πλάτος 45-46 cm. Η χρήση τους παρέχει μεγαλύτερη άνεση από ότι τα καθίσματα. Η απόσταση των εδράνων διαφορετικών σειρών (μπροστά-πίσω), θα πρέπει να είναι 1-1,10 m., ενώ η απόσταση της πρώτης σειράς των εδράνων από την εξέδρα πρέπει να είναι 2,50-3,50 m.

Διακρίνουμε δύο τύπους τον **κλασικό** και τον **τύπο V**.

Η χρήση των τραπεζιών-εδράνων χρησιμοποιείται συνήθως σε συνέδρια με μικρό αριθμό συμμετεχόντων διότι παρέχει μικρή απόδοση του χώρου γιατί χρησιμοποιούνται μόνο από την μία πλευρά τους.

❖ **Διευθέτηση του χώρου με τραπέζια** Χρησιμοποιούνται τραπέζια που έχουν πλάτος 76 cm.. Υπάρχουν πολλοί τρόποι διάταξης τους που ποικίλουν ανάλογα με την χρήση του χώρου. Τα τραπέζια, όταν χρησιμοποιούνται για συνέδρια μεγάλου

αριθμού ατόμων, εξοικονομούν χώρο γιατί εκμεταλλευόμαστε και τις δύο πλευρές τους σε αντίθεση με τα τραπέζια –έδρανα. Η χρήση τραπεζιών σε συνέδρια μικρού αριθμού ατόμων, δίνει ατμόσφαιρα συνοχής και οικειότητας. Οι πλάτες των καθισμάτων πρέπει να απέχουν από τον τοίχο, ή από οποιοδήποτε άλλο εμπόδιο ή κάθισμα 1-1,30 m., για να είναι πιο εύκολη η προσπέλαση τόσο για τους συνέδρους όσο και για τους τραπεζοκόμους.

Διακρίνουμε τους εξής τύπους διευθέτησης του χώρου με τραπέζια :

A) Σχηματικός τύπος Π. Είναι ο πιο συνηθισμένος σχηματικός τύπος και χρησιμοποιείται για 60-70 άτομα το πολύ. Απαραίτητος χώρος για κάθε άτομο είναι τα 60 cm. Στα τραπέζια της «κεφαλής», δεν τοποθετούνται καθίσματα από την εσωτερική πλευρά.

B) Ο τύπος του κλειστού Π, ο οποίος είναι ίδιος με τον Π αλλά τοποθετούνται κάποια τραπέζια για να κλείσει. Έχει χρήση για 40-60 άτομα και στις εσωτερικές πλευρές των τραπεζιών δεν τοποθετούνται καρέκλες

Γ) Ο τύπος σε σχήμα T όπου χρησιμοποιείται για 40-50 άτομα

Δ) Ο τύπος σε σχήμα E όπου χρησιμοποιείται μέχρι 150 άτομα

Ε) Ο τύπος σε σχήμα I όπου εξυπηρετεί μέχρι 50 άτομα και χρησιμοποιείται κυρίως για συνεδριάσεις διοικητικών συμβουλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Για να πραγματοποιηθεί ένα συνέδριο χρειάζεται μία προεργασία που να καλύπτει όλες τις πτυχές του συνεδρίου, να μην ξεχαστεί τίποτα ώστε να ξέρει η οργανωτική επιτροπή που βρίσκεται προκειμένου να βρει τους οικονομικούς πόρους αλλά και ο οργανωτής του συνεδρίου να προσφέρει υπηρεσίες τέτοιες που να μείνουν ικανοποιημένοι τόσο οι ιθύνοντες όσο και οι σύνεδροι, προκειμένου να διατηρήσει την καλή του φήμη και να προσελκύσει νέους πελάτες.

Οι βασικές υπηρεσίες που χρειάζονται για την σωστή οργάνωση ενός συνεδρίου είναι οι ακόλουθες:

- 1. μελέτη πραγματοποίησης της ιδέας του συνεδρίου*
- 2. Οικονομική υποστήριξη του συνεδρίου – ανεύρεση οικονομικών πόρων από επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα*
- 3. Επαφές με κρατικούς φορείς που μπορούν να υποστηρίξουν το συνέδριο*
- 4. Οπτικοακουστικά μέσα – διερμηνείς*
- 5. Κρατήσεις ξενοδοχείων-συνεδριακών χώρων-τρόπος μετακίνησης συνέδρων*
- 6. Προώθηση και διαφήμιση του συνεδρίου*
- 7. Εγκατάσταση γραμματείας με πολύγλωσσο προσωπικό και σύγχρονος εξοπλισμός για την επάνδρωσή της*
- 8. Οργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων και εκδρομών για τους συνέδρους*

Αναλυτικότερα :

1. ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Με την έννοια αυτή, εννοούμε την μελέτη εκ μέρους του γραφείου όλων εκείνων των στοιχείων που πρέπει να καθοριστούν από την αρχή, για την σωστή λειτουργία των προσπαθειών του. Τα στοιχεία αυτά είναι :

- *Ο προϋπολογισμός*
- *Ο χρόνος διεξαγωγής του*
- *Η διάρκεια του*
- *Ο τόπος*
- *Το ανθρώπινο δυναμικό*

Αναλυτικά:

- Προϋπολογισμός του συνεδρίου : εξαρτάται τόσο από την οικονομική δυνατότητα του φορέα όσο και από τις προσφερόμενες τιμές στο γραφείο από ξενοδοχεία, συνεδριακά κέντρα, αεροπορικές εταιρίες κ.λ.π. Συνήθως σαν προϋπολογισμό παίρνουμε την προσφορά που κάνει ένα ταξιδιωτικό γραφείο στον οργανωτή για την ανάθεση του «συνεδριακού πακέτου».
- Χρόνος διεξαγωγής: Οι φορείς κάτω από την αιγίδα των οποίων πραγματοποιείται κάποιο συνέδριο λαμβάνουν σοβαρά υπ' όψιν τους το χρόνο διεξαγωγής του. Η επιλογή γίνεται με βασικό γνώμονα την προσέλκυση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού συνέδρων. Για το λόγο αυτό γίνεται συνδυασμός των κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν στον τόπο επιλογής για την διεξαγωγή του και του βαθμού επαγγελματικής απασχόλησης των υποψηφίων συνέδρων του φορέα για την συγκεκριμένη περίοδο. Περίοδος αιχμής της κίνησης του συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα είναι το τρίμηνο Απριλίου-Ιουνίου με περισσότερο από 40%, ακολουθεί το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου με 35% περίπου και το τρίμηνο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου με 15% περίπου. Η κίνηση το τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου είναι χαμηλή, με μερίδιο συγκρίσιμο με εκείνο του γενικού τουρισμού.
- Διάρκεια : Συνήθως τα συνέδρια διαρκούν 4-5 ημέρες. Θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψη μας ότι πραγματοποιούνται εργάσιμες ημέρες. Αυτό σημαίνει πως οι σύνεδροι μπορούν όπως και συνήθως κάνουν να παρατείνουν την διάρκεια του ταξιδιού τους για να αξιοποιήσουν τα σαββατοκύριακα πριν ή μετά ανάλογα με την έναρξη του συνεδρίου, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ή τουριστική δαπάνη.
- Τόπος διεξαγωγής : Υπάρχουν κάποια κριτήρια τα οποία παίζουν σημαντικό ρόλο στην επιλογή του τόπου διεξαγωγής του συνεδρίου. Αυτά είναι:

- ✓ Υπαρξη κατάλληλης υλικοτεχνικής και κτιριακής υποδομής για την πραγματοποίηση του συνεδρίου όπου είναι και το σημαντικότερο κριτήριο από την σκοπιά του φορέα που θα πραγματοποιήσει το συνέδριο.
- ✓ Εύκολη πρόσβαση σε συνάρτηση με τη χώρα ή τον τόπο προέλευσης του κύριου όγκο των συνέδρων.
- ✓ Η απόσταση μεταξύ του τόπου προορισμού και προσέλευσης των συνέδρων και ο χρόνος που χρειάζονται για να προσέλθουν .
- ✓ Η γενικότερη υποδομή που υπάρχει στην χώρα ή στην συγκεκριμένη περιοχή αλλά και της ειδικότερης που σχετίζεται με το συγκεκριμένο τουριστικό «πακέτο» του συνεδρίου όπως πρόσθετες ψυχαγωγικές εκδηλώσεις κ.λ.π.
- ✓ Η γενικότερη εικόνα που έχει καταφέρει να προβάλλει η χώρα ή ο συγκεκριμένος τόπος .
- ✓ Οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή.
- ✓ Το ανθρώπινο δυναμικό, δηλαδή η εξειδίκευση των ατόμων που θα ασχοληθούν για την πραγματοποίηση του συνεδρίου.

Επίσης άλλοι παράμετροι που επιδρούν στην επιλογή χώρας-τόπου για την οργάνωση ενός συνεδρίου είναι:

- ✓ Το κόστος
- ✓ Η μεταφορά – μετακίνηση, δηλαδή η εύκολη πρόσβαση προς τον συγκεκριμένο προορισμό.
- ✓ Η γαστρονομία του συγκεκριμένου τόπου.
- ✓ Παράλληλες εκδηλώσεις που συμβαίνουν στην συγκεκριμένη περίοδο.
- ✓ Φήμη του συγκεκριμένου συνεδριακού κέντρου.
- ✓ Η ασφάλεια που μπορεί να νοιώθει ο κάθε σύνεδρος-τουρίστας στον τόπο που διεξάγεται το συνέδριο.
- Το ανθρώπινο δυναμικό: Τα συνέδρια είναι εξαιρετικά σύνθετες εκδηλώσεις. Στη χώρα μας δεν υπάρχουν πολλά αυτόνομα συνεδριακά κέντρα με αποτέλεσμα τα περισσότερα να διοργανώνονται σε ξενοδοχεία. Τα ξενοδοχεία που αναλαμβάνουν

την οργάνωση συνεδρίων θα πρέπει να διαθέτουν άρτια εκπαιδευμένο και εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και κατάλληλους χώρους και εγκαταστάσεις.

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα για την επιτυχία του συνεδρίου. Θα πρέπει να είναι εξειδικευμένο, να γνωρίζει καλά τους χώρους του ξενοδοχείου και να μπορεί να συνεργάζεται. Μεγάλη σημασία έχει και η ικανότητα του Διευθυντή να δίνει σύντομες και ακριβείς εντολές, οι οποίες να γίνονται αμέσως κατανοητές χωρίς παραπέρα εξηγήσεις το οποίο είναι αποτέλεσμα πείρας και συνεχούς εξάσκησης και από τις δύο πλευρές.

Συνήθως, υπάρχει ένας μόνιμος πυρήνας ο οποίος ενισχύεται με έκτακτο προσωπικό. Τούτο αφορά κυρίως ειδικότητες που σχετίζονται με υπηρεσίες που προσφέρει το ξενοδοχείο στην καθημερινή του πελατεία (υποδοχή, υπνοδωμάτια, καθαριότητα, προετοιμασία και σερβίρισμα φαγητών και ποτών, ψυχαγωγία κ.λ.π.). Αφορά επίσης και το προσωπικό που ασχολείται με τη διεξαγωγή των δεξιώσεων (διαρρυθμίσεις αιθουσών συνεστίασης, σερβίρισμα κ.λ.π.)

Κατά τη διεξαγωγή ενός συνεδρίου, εκτός από τις παραπάνω κατηγορίες προσωπικού είναι απαραίτητες και φυσικά ενισχύονται και ειδικότητες όπως:

- ♦ τεχνικοί που χειρίζονται το συνεδριακό οπτικοακουστικό εξοπλισμό και πρέπει να είναι άρτια εκπαιδευμένοι και γνώστες των μηχανημάτων είτε αυτά ανήκουν στην επιχείρηση είτε είναι μισθωμένα από ειδικά γραφεία.
- ♦ Προσωπικό που θα ασχοληθεί με τη διεξαγωγή του συνεδρίου ή την εξυπηρέτηση των συνέδρων πάνω σε θέματα που δεν καλύπτουν οι υπηρεσίες του ξενοδοχείου όπως συνοδοί, ξεναγοί, δακτυλογράφοι, διερμηνείς κ.λ.π.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΠΟΡΩΝ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Φυσικά χωρίς οικονομικούς πόρους δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή του συνεδρίου. Πρέπει ο οργανωτής σε συνεργασία με τον φορέα του συνεδρίου να βρουν τρόπους χρηματοδότησης.

Εδώ χρησιμοποιείται καλύτερα ο όρος του **sponsoring**. Ως σπόνσορες συνεδρίων μπορούν να λειτουργήσουν ιδιώτες, κοινωφελείς οργανισμοί, τράπεζες, αεροπορικές, ναυτιλιακές, ασφαλιστικές, φαρμακευτικές κ.λ.π. εταιρίες. Βέβαια σπόνσορας ενός συνεδρίου μπορεί να είναι και ο ίδιος ο φορέας που το διοργανώνει .

Οι επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα που λαμβάνουν μέρος ως οικονομικοί υποστηρικτές του συνεδρίου, αποσκοπούν στο κέρδος. Αυτό μπορεί να προέρχεται από την διαφήμιση της επιχείρησης κατά την διάρκεια του συνεδρίου, αλλά και από τις αποφάσεις και τα αποτελέσματα του.

Επίσης τα τελευταία χρόνια ο όρος του **sponsoring** επεκτείνεται στα συνέδρια με γοργούς ρυθμούς αφού οι επιχειρήσεις που χρηματοδοτούν τα συνέδρια μπορούν να προβληθούν καλύτερα και να γίνουν γνωστές σε ένα αρκετά μεγάλο αριθμό καταναλωτών. Έτσι με τον τρόπο αυτό ενημερώνουν περισσότερους υποψήφιους πελάτες μιας χώρας ή μίας ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής για τις υπηρεσίες τους, γλιτώνοντας έτσι τεράστια χρηματικά ποσά και πολύτιμο χρόνο για την διαφήμιση και τη διάδοση των υπηρεσιών τους μέσω των μέσων διαφήμισης.

3. ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΟΥΝ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αυτός που αναλαμβάνει την διοργάνωση του συνεδρίου θα πρέπει να γνωρίζει ποιοι είναι εκείνοι οι φορείς και οργανισμοί που επιδοτούν την διοργάνωση συνεδρίων.

Στη χώρα μας οι επίσημοι κρατικοί φορείς που διαθέτουν τμήματα που γνωρίζουν τα θέματα και ενισχύουν ή και κάποιες φορές χρηματοδοτούν και συνέδρια είναι:

A) το τμήμα συνεδρίων και εκθέσεων του Ε.Ο.Τ,

B) η Διεύθυνση Πολιτικής Κίνησης του Υπουργείου Πολιτισμού

E.O.T.

Το τμήμα συνεδρίων και εκθέσεων του Ε.Ο.Τ. ιδρύθηκε το 1976. Η διεύθυνση δημοσίων σχέσεων και διαφήμισης ενισχύθηκε με τη δημιουργία του τμήματος που είχε

σαν σκοπό « την μέριμνα οργανώσεως συνεδρίων και εκθέσεων αφορώντων εις τον ελληνικό τουρισμόν ή συνεδρίων και εκθέσεων δι τον προβάλλεται τούτος ».

Η μέριμνα οργανώσεως συνεδρίων και εκθέσεων προέβλεπε την έμμεση χρηματοδότηση εκδηλώσεων, την προβολή της χώρας ως συνεδριακού προορισμού καθώς και την συμμετοχή των γραφείων του εξωτερικού του Ε.Ο.Τ σε τουριστικές εκθέσεις.

Πλέον η προώθηση του συνεδριακού τουρισμού γίνεται με ενέργειες δημοσίων σχέσεων, με διαφημίσεις σε έντυπα όπου αναφέρονται δυναμικότητα, δραστηριότητες, χαρακτηριστικά συνεδριακών αιθουσών εντός και εκτός ξενοδοχείων, και σε εκθέσεις του εξωτερικού. Επίσης έχει ιδρυθεί Ειδικό Τμήμα για το Συνεδριακό τουρισμό στο Γραφείο του ΕΟΤ στη Μεγάλη Βρετανία, όπου έχει πραγματοποιήσει συναντήσεις και ημερίδες με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και τους εκπροσώπους των οργανώσεων του τουρισμού στην Αθήνα, τη Ρόδο, την Πάτρα και την Κέρκυρα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Το τμήμα συνεδρίων του υπουργείου υπάγεται στη διεύθυνση πολιτιστικής κίνησης. Οι αρμοδιότητες του τμήματος περιλαμβάνουν την οργάνωση και εποπτεία διεθνών, πανελληνίων και τοπικών συνεδρίων, την προσέλκυση διεθνών συνεδρίων στην Ελλάδα, τη συμμετοχή σε συνέδρια στο εξωτερικό, την παροχή διευκολύνσεων στους οργανωτικούς φορείς του συνεδρίου, την έκδοση φυλλαδίων ενημερωτικού χαρακτήρα, την προβολή της πνευματικής και καλλιτεχνικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, την παραγωγή διεθνών σχέσεων κ.λ.π.

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει ένα ανοιχτό κανάλι επικοινωνίας με το Υπουργείο Εξωτερικών και με τις πρεσβείες μας στο εξωτερικό, όπου διοχετεύει την έκδοση που βγάζει κάθε χρόνο και που αναφέρει όλα τα συνέδρια κατά μήνες διεξαγωγής, σε Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά, και που διανέμεται μεταξύ άλλων στα μεγάλα πολιτιστικά κέντρα.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση συνεδρίων ο Ε.Ο.Τ όπως και το Υπουργείο Πολιτισμού χρηματοδοτούν συνέδρια με διεθνή κυρίως χαρακτήρα και αυτό εξαρτάται από τον αριθμό των ξένων συνέδρων, το θέμα του συνεδρίου, το μέγεθός του, και το πόσο διαφημίζεται ο ελληνικός τουρισμός . Το μεγαλύτερο μέρος όμως της χρηματοδότησης καλύπτεται από τον οργανωτή και τους σπόνσορες .

Εδώ θα πρέπει να αναρωτηθούμε ποιος είναι ο ρόλος της πολιτείας αφού δεν υπάρχει ένας ενιαίος φορέας που να ασχολείται με τα συνέδρια γενικότερα (δηλαδή την προσέλκυση κυρίως διεθνών συνεδρίων, την οργάνωση, την διεξαγωγή τους) . Πολλά συνέδρια διοργανώνονται από επιστημονικές εταιρίες και οι προσέλκυση διεθνών συνέδρων γίνονται μέσω αυτών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρεται το Διεθνές Συνέδριο Δερματολογίας όπου το συνέδριο έγινε στην Ελλάδα λόγω των προσπαθειών του προέδρου της.

4. ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ –ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ

Ένα από τα βασικά στοιχεία για την διεξαγωγή ενός συνεδρίου είναι ο οπτικοακουστικός εξοπλισμός που διαθέτει το ξενοδοχείο ή ο χώρος που θα φιλοξενήσει το συνέδριο. Υπάρχουν πολλά ξενοδοχεία τα οποία διαθέτουν υπερσύγχρονο εξοπλισμό και άλλα τα οποία δεν διαθέτουν αλλά συμμετέχουν στην αγορά συνεδρίων. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να υποδεικνύονται στον οργανωτή εταιρίες που παρέχουν τέτοιο εξοπλισμό έναντι ενοικίου και να πληρούν τις κατάλληλες από το νόμο προϋποθέσεις.

Κυριότερος εξοπλισμός είναι:

- Ηχητικά συστήματα όπως μικρόφωνα, ηχεία, ενισχυτές
- Φωτισμός
- Οθόνες προβολής
- Slide projectors
- Κινηματογραφικές μηχανές προβολής
- View graph

- Video-δορυφορική τηλεόραση
- Σύστημα ταυτόχρονης μετάφρασης
- Μαγνητόφωνα, γραφομηχανές, φωτοτυπικά μηχανήματα
- Σύστημα επικοινωνίας-τηλεφωνικές εγκαταστάσεις με ασύρματη και ενσύρματη μέθοδο
- Πίνακες εμαγιέ
- Μολύβια, στυλό, μπλοκ σημειώσεων, πίνακες ανακοινώσεων

Η ύπαρξη **διερμηνέων** στα συνέδρια είναι ιδιαίτερα σημαντική ιδιαίτερα όταν είναι διεθνή. Η ύπαρξη δεκάδων ξένων συνέδρων δημιουργεί την ανάγκη ενός γκρουπ διερμηνέων όπου η αποστολή τους είναι να «βοηθούν» τους συνέδρους όχι μόνο κατά τη διάρκεια του συνεδρίου αλλά και στις ταυτόχρονες εκδηλώσεις που διοργανώνονται ή που λαμβάνουν χώρα όπως δεξιώσεις, εκδρομές, περιηγήσεις όπου η παρουσία διερμηνέων είναι κάτι παραπάνω από απαραίτητη .

5. ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ - ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΧΩΡΩΝ - ΜΕΣΩΝ **ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ**

Οι λειτουργίες που θα αναφερθούν είναι ουσιαστικής σημασίας. Πρέπει από πλευράς οργανωτή να καλυφθούν με συνέπεια και σοβαρότητα για την εύρυθμη λειτουργία του συνεδρίου. Αναλυτικά και με την σειρά που πρέπει να γίνουν μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής.

- ❖ *Μετακίνηση των συνέδρων* : Είτε αυτοί είναι αλλοδαποί είτε ημεδαποί πρέπει να ακολουθηθεί μία συγκεκριμένη διαδικασία. Συνήθως το ταξιδιωτικό γραφείο που οργανώνει το συνέδριο κάνει μία έρευνα, δηλαδή επικοινωνεί με τους πιθανούς συνέδρους για το πότε και πως επιθυμούν να ταξιδέψουν. Δεν είναι όμως εφικτό να συμφωνήσουν όλοι για τον τρόπο μετακίνησης τους οπότε το γραφείο εξετάζει και προτείνει εναλλακτικές λύσεις προκειμένου να ικανοποιηθεί όσο το δυνατό μεγαλύτερος αριθμός συνέδρων. Στη συνέχεια, θα κάνει κρατήσεις θέσεων, θα εκδώσει τα εισιτήρια και θα τα στείλει στον τόπο διαμονής του κάθε συνέδρου.

Επίσης θα φροντίσει και για τα κατάλληλα transfer δηλαδή τη μεταφορά των συνέδρων από τον τόπο άφιξής του (αεροδρόμιο, σταθμό, λιμάνι) στον τόπο προορισμού του.

- ❖ *Κρατήσεις δωματίων και συνεδριακών χώρων:* Συνήθως τα συνέδρια γίνονται σε ξενοδοχεία με συνεδριακά κέντρα, οπότε γίνεται ταυτόχρονη κράτηση των δωματίων και του συνεδριακού χώρου. Ανάλογα με την διάρκεια του συνεδρίου, των συμμετεχόντων σε αυτό, γίνεται η διαπραγμάτευση της τιμής για τις υπηρεσίες που θα προσφερθούν όπως πρωινό, γεύματα, coffee breaks, δεξιώσεις κ.λ.π. Ανάλογα με τα στοιχεία αυτά και τη χρονική περίοδο διεξαγωγής του συνεδρίου, γίνεται η διαπραγμάτευση της τιμής που θα ζητήσει το ξενοδοχείο για το όλο «πακέτο».

Σε περίπτωση που το συνέδριο πραγματοποιηθεί σε αυτόνομο συνεδριακό κέντρο, θα πρέπει να γίνει κράτηση ξεχωριστά για το ξενοδοχείο και το κέντρο, με συνέπεια μεγαλύτερο κόστος.

Ως συνεδριακοί χώροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξενοδοχεία (81,5%) ή αυτόνομα συνεδριακά κέντρα. Όμως και στις δύο περιπτώσεις θα πρέπει να τηρούνται οι ελάχιστες προδιαγραφές όπως ορίζονται από το νόμο και έχουν αναπτυχθεί στο Κεφάλαιο Γ «συνεδριακοί χώροι». Επιγραμματικά αναφέρω μερικούς από αυτούς όπως :

- Δημιουργία βεστιαρίων, τουαλετών, και προθαλάμων για τη δημιουργία γραφείων υποδοχής των συνέδρων
- Δημιουργία Χολ για ποικίλους σκοπούς
- Συστήματα κλιματισμού και ανανέωσης του αέρα
- Πυροπροστασία
- Επένδυση με μαλακά ηχοαπορροφητικά υλικά
- Ηχητική απομόνωση 35,53 db κ.λ.π.

Οι κρατήσεις δωματίων γίνονται με ευθύνη του γραφείου οργάνωσης συνεδρίου. Το γραφείο κάνει εκ των προτέρων κρατήσεις δωματίων χωρίς να γνωρίζει τον ακριβή

αριθμό των συνεδρών. Τα επιλεγόμενα ξενοδοχεία θα πρέπει να ανήκουν σε διάφορες κατηγορίες, ώστε να είναι προσιτά σε όλους τους συμμετέχοντες, ενώ η απόσταση του ή των ξενοδοχείων θα πρέπει να είναι σε μικρή απόσταση από τον χώρο που θα γίνει το συνέδριο (σε περίπτωση πάντα που το συνέδριο δεν θα πραγματοποιηθεί σε χώρο του ξενοδοχείου, αλλά και σε περίπτωση που οι σύνεδροι μένουν σε περισσότερα από ένα ξενοδοχεία).

Η συμμετοχή των επισιτιστικών υπηρεσιών είναι απαραίτητη και αποτελεί για το γραφείο οργάνωσης συνεδρίων μία πηγή κέρδους, ενώ αποτελεί ουσιαστικό τμήμα του συνεδριακού πακέτου. Το σερβίρισμα του καφέ, των ποτών και φαγητών διευκολύνεται αφάνταστα εάν κοντά στις αίθουσες εκδηλώσεων υπάρχουν χώροι με εξοπλισμό μαγειρείου. Ο Διευθυντής του τμήματος Δεξιώσεων (Banquet Manager) είναι αυτός που έχει την ευθύνη να προσφέρει τις υπηρεσίες αυτές στους συνέδρους.

Οι τιμές προσδιορίζονται κυρίως με βάση τον ελεύθερο ανταγωνισμό . Τα επίπεδα τιμών εξαρτώνται κυρίως από :

- Την ποσότητα και το είδος των παρεχομένων υπηρεσιών
- Την ποιότητά τους
- Το χρόνο που ζητούνται και παρέχονται
- Την υποδομή και τις εγκαταστάσεις

Συνήθως οι τιμές καθορίζονται με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπει ευελιξία στην διαπραγμάτευση τους, για να μπορεί να λειτουργήσει ποιο ανταγωνιστικά αφού κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου διατίθενται από το ξενοδοχείο όλοι οι χώροι του συνολικά.

Το ενοίκιο της αίθουσας συνεδρίασης, των οπτικοακουστικών μέσων και των άλλων χώρων για χρήση από τους συνέδρους, είναι δυνατό σε μερικές περιπτώσεις να μην χρεωθεί, ιδίως μάλιστα αν έχουν επιτευχθεί υψηλές τιμές πώλησης των υπηρεσιών του που ο ίδιος καθόρισε. Αυτές ενώ μπορεί να έχουν μικρό κόστος συνήθως συχνά δελεάζουν τον πελάτη. Θα πρέπει βέβαια να γνωρίζει από ποιο σημείο και μετά μπορεί να κάνει τέτοιου είδους «παροχές» αφού βασικός στόχος είναι το κέρδος.

Η επιβεβαίωση της συνεργασίας σφραγίζεται με την υπογραφή ενός ιδιωτικού συμφωνητικού γνωστό ως *συμβόλαιο*, όπου περιλαμβάνει αυτά που έχουν διεξοδικά συζητηθεί και το οποίο γραπτά περιλαμβάνει :

- Αριθμό και είδος δωματίων (μονόκλινα, δίκλινα) και τιμές αυτών
- Ακριβείς ημερομηνίες άφιξης και αναχώρησης των συνέδρων
- Διεθνείς ημερομηνίες διεξαγωγής και ώρες έναρξης και λήξης των εργασιών
- Ονοματεπώνυμα και ιδιότητες των ατόμων που συμφωνούν και επώνυμα των επιχειρήσεων ή οργανισμών που εκπροσωπούν
- Χώροι του ξενοδοχείου που θα διατεθούν για το συνέδριο, ενοίκιο και διευθέτηση αυτών
- Φιλοξενίες και μειωμένες τιμές που ενδεχομένως θα προσφερθούν σε αριθμό συνέδρων, προσωπικού ή και οργανωτών κατά την διάρκεια του συνεδρίου ή και κατά την προετοιμασία του
- Βοηθητικοί χώροι κυρίως γραφεία που θα χρησιμοποιηθούν από τους οργανωτές
- Διαδικασία κρατήσεων δωματίων συνέδρων
- Γεύματα-δείπνα
- Προσφορές κατά τα διαλείμματα (διαλείμματα για καφέ)
- Χρήση οπτικοακουστικών μέσων
- Τρόπος χρέωσης των συνέδρων
- Μέθοδος πληρωμής- ύψους προκαταβολής
- Ακύρωση συμφωνίας- κόστος ακύρωσης

6. ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Ένα συνέδριο για να γίνει ευρύτερα γνωστό προκειμένου να έχει επιτυχία, υποστηρικτές και σπόνσορες θα πρέπει να έχει μία σωστή προβολή και προώθηση. Η σωστή προώθηση και διαφήμιση ενός συνεδρίου σε τοπικά και διεθνή πλαίσια αποτελεί βασικό στοιχείο του σχεδιασμού και προγραμματισμού του ταξιδιωτικού γραφείου.

Ορισμένα μέσα που μπορούν να διαφημίσουν και να προωθήσουν ένα συνέδριο σε τοπικό και διεθνές επίπεδο είναι:

- ❖ *Διαφήμιση σε ειδικό περιοδικό τύπο.* Το γραφείο ταξιδιών θα προτιμήσει την διαφήμιση σε περιοδικό ειδικών αγορών, σε τύπο με κατά κλάδους επιχειρησιακής, επιστημονικής ή άλλης δραστηριότητας. Θεωρείτε αυτονόητο ότι στην επιλογή του τύπου παίζει ρόλο η εγκυρότητά τους.
- ❖ *Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.* Οι εφημερίδες, τα περιοδικά, το ραδιόφωνο, η τηλεόραση αποτελούν πηγές πληροφόρησης και μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι το μήνυμά μας φτάσει σε εκατομμύρια ανθρώπους.
- ❖ *Οι αεροπορικές εταιρίες.* Στα διεθνή κυρίως συνέδρια μεταφορά των συνέδρων γίνεται κυρίως αεροπορικώς. Η προσφορά εκ μέρους των εταιριών μειωμένων τιμών στους συνεδριακούς πελάτες είναι ένα πλεονέκτημα αφού μπορούν να εξασφαλίσουν πληρότητα σε περιόδους χαμηλής ζήτησης. Η χρήση πτήσεων charter είναι μία λύση αφού δίνει τη δυνατότητα παροχής μειωμένων ναύλων με αποτέλεσμα να μειώνεται σημαντικά το κόστος του συνεδριακού «πακέτου».
- ❖ *Ο φάκελος των συνεδριακών ξενοδοχειακών υπηρεσιών και εγκαταστάσεων.* Πολλές ξενοδοχειακές μονάδες στο γενικό διαφημιστικό έντυπο που χρησιμοποιούν αναφέρουν και τις συνεδριακές τους ιδιότητες εκτός των άλλων, προβάλλοντας τα στοιχεία εκείνα που θεωρούν σημαντικά. Άλλες πάλι, ιδιαίτερα αυτές που είχαν προβλέψει συνεδριακούς χώρους από την κατασκευή τους έχουν ιδιαίτερο φυλλάδιο με στόχο να αποτελέσει μία βασική πηγή εσόδων. Σε αυτό προβάλλονται οι χώροι και οι υπηρεσίες που απευθύνονται στη συνεδριακή αγορά.

Ο φάκελος αυτός είναι ένα πληρέστερο μέσο ενημέρωσης και προβολής. Αποτελείτε από:

- Ένα φάκελο άριστης ποιότητας και πρωτοτυπίας στην εμφάνιση, με την επωνυμία και την διεύθυνση της μονάδας

- Ένας κατάλογος αιθουσών με λεπτομέρειες σχετικά με τη χωρητικότητα τους, τις εναλλακτικές διευθετήσεις τους, τις πιθανές χρήσεις τους
- Κατόψεις των αιθουσών και διαστάσεις τους
- Δείγματα μενού των διαφόρων ειδών επισιτιστικών εκδηλώσεων
- Φωτογραφίες αιθουσών
- Κατάλογος με το συνεδριακό οπτικοακουστικό εξοπλισμό που διατίθεται
- Φωτογραφίες παρουσίασης εδεσμάτων κατά την διάρκεια διεξαγωγής μιας επιτυχημένης επισιτιστικής εκδήλωσης
- Φωτογραφίες με τους συνεδριακούς χώρους σε χρήση
- Δυνατότητες ψυχαγωγίας και άθλησης ενηλίκων και παιδιών
- Φωτογραφίες των επισιτιστικών χώρων
- Φωτοτυπίες ευχαριστήριων επιστολών.

Βεβαίως δεν θα πρέπει να παραλείψουμε την προβολή των ξενοδοχείων και των συνεδριακών χώρων τους στο *Διαδίκτυο (Internet)* όπου γίνεται σε ειδικά sites που αφορούν το τουρισμό και το ιδιαίτερο κομμάτι του συνεδριακού τουρισμού όπου εκεί με μικρότερο κόστος μπορεί να προβληθεί η εταιρία προβάλλοντας όλα τα παραπάνω στοιχεία.

7. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Η ύπαρξη συνεδριακής γραμματείας αποτελεί βασικό στοιχείο για την ομαλή λειτουργία ενός συνεδρίου. Η στελέχωση της γραμματείας πρέπει να γίνεται από πολύγλωσσα άτομα, έμπειρα και να γνωρίζουν άριστα το πρόγραμμα και το θέμα του συνεδρίου. Επίσης πρέπει να έχουν ευχάριστη παρουσία διότι είναι η «βιτρίνα» του συνεδρίου ενώ παράλληλα να έχουν και γνώσεις χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή. Εκτός των άλλων υπηρεσιών που προσφέρουν είναι:

- ❖ Παροχή πληροφοριών σχετικά με το πρόγραμμα του συνεδρίου

- ❖ Πληροφόρηση σχετικά με τις ομιλίες – εκθέσεις - επιδείξεις που μπορεί να γίνονται
- ❖ Παροχή εντύπων σχετικά με το θέμα του συνεδρίου
- ❖ Κατάλογοι συνέδρων-ομιλητών
- ❖ Τα καρτελάκια-ταυτότητες των συνέδρων
- ❖ Μηχανογράφηση του συνεδρίου
- ❖ Στατιστικά στοιχεία που αφορούν τους συνέδρους
- ❖ Εγγραφή των συνέδρων και καταβολή του ποσού συμμετοχής
- ❖ Παροχή πληροφοριών στους συνέδρους τόσο για το πρόγραμμα του συνεδρίου όσο και για τις εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα ταυτόχρονα με το συνέδριο.

8. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΡΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ

Τα συνέδρια αποτελούν καταπληκτική ευκαιρία για διακοπές τόσο για τους συνέδρους όσο και για τα άτομα που τους συνοδεύουν. Πολλές φορές μάλιστα, εκεί που η συμμετοχή ή όχι στο συγκεκριμένο συνέδριο βρίσκεται σε οριακό επίπεδο, το άτομο που θα συνοδεύσει το σύνεδρο είναι αυτό που θα παίζει τον αποφασιστικό ρόλο στην τελική επιλογή. Για το λόγο αυτό, τόσο ο φορέας που πραγματοποιεί το συνέδριο όσο και ο τόπος που θα διεξαχθεί έχουν, με διαφορετικό φυσικά σκεπτικό, κοινό στόχο την προσέλκυση των συνοδών. Οι συνοδοί των συνέδρων φυσικά έχοντας περισσότερο ελεύθερο χρόνο στη διάθεσή τους, πραγματοποιούν υψηλή τουριστική δαπάνη, που αφορά κυρίως στις οργανωμένες εκδρομές, στις αγορές, στις επισκέψεις σε εκθέσεις και μουσεία, και γενικότερα κάνοντας χρήση περισσότερων υπηρεσιών από αυτές που παρέχονται από τα ξενοδοχεία. Ο ξενοδόχος θα πρέπει να καταγράψει όχι μόνο τις δυνατότητες που παρέχει η επιχείρησή του για ψυχαγωγία αλλά και αυτές που προσφέρονται έξω από το ξενοδοχείο του, στην πόλη ή στην ευρύτερη περιοχή.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

**2^ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών
(ΕΔΙΦΕ)**

και

2^ο Συμπόσιο IOSTE στη Νότια Ευρώπη

Διδακτική Φυσικών Επιστημών και τεχνολογίας:

Οι προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα

Οργάνωση

Ένωση για τη Διδακτική των Φυσικών επιστημών (ΕΔΙΦΕ),

International Organization for Science and Technology Education (IOSTE)

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελληνικό Ανοικτό

Πανεπιστήμιο

Καλαμάτα 18-20 Μαρτίου, 2004

Σημαντικές ημερομηνίες

Λήξη υποβολής περιλήψεων:	30 Δεκεμβρίου 2003
Ενημέρωση αποδοχής εργασίας / πρότασης	15 Φεβρουαρίου 2004
Εγγραφή πριν το συνέδριο:	25 Φεβρουαρίου 2004
Υποβολή τελικού κειμένου εργασίας / πρότασης	18 Μαρτίου 2004
Συνέδριο	18-20 Μαρτίου 2004

Συνεδριακός Χώρος

Ξενοδοχείο Elite στην Καλαμάτα

Οργανωμένη μετάβαση προς Καλαμάτα

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των συνέδρων, το γραφείο Οργάνωσης του συνεδρίου θα οργανώσει μεταφορά με ιδιωτικά λεωφορεία:

- Από την Αθήνα: Το λεωφορείο θα φύγει από (σημείο συνάντησης)/Αθήνα στις 17 Μαρτίου 2004, στις 8.00 για την Καλαμάτα, στα ξενοδοχεία που έχουν κρατηθεί για το συνέδριο.
- Από την Πάτρα: Το λεωφορείο θα φύγει από (σημείο συνάντησης)/Πάτρα στις 17 Μαρτίου 2004, στις 15.30 και ή στις 21.00 για την Καλαμάτα, στα ξενοδοχεία που έχουν κρατηθεί για το συνέδριο.

Ανάλογα δρομολόγια θα υπάρχουν και για την επιστροφή.

ΔΙΑΜΟΝΗ

Επαρκής αριθμός δωματίων θα έχει κρατηθεί σε όλων των κατηγοριών τα ξενοδοχεία για τους συμμετέχοντες.

Κρατήσεις δωματίων

Παρακαλούμε συμπληρώστε το δελτίο κράτησης με κεφαλαία γράμματα, συμπληρώνοντας τα κατάλληλα κουτιά με σειρά προτίμησης.

Σε περίπτωση που η πρώτη επιλογή δεν είναι δυνατή, θα επιβεβαιωθεί η κράτησή σας στο ξενοδοχείο της επόμενης επιλογής σας.

Για να ισχύει η κράτησή σας θα πρέπει να στείλετε 50% προκαταβολή, μαζί με το συμπληρωμένο δελτίο σας. Η προκαταβολή πρέπει να αντιστοιχεί στην τιμή του ξενοδοχείου της πρώτης σας επιλογής. Το δελτίο και η προκαταβολή θα πρέπει να σταλούν μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2004, στο γραφείο οργάνωσης του συνεδρίου

Erasmus Conferences Tours & Travel S.A

Διεύθυνση Τηλέφωνο

Στη συνέχεια θα λάβετε γραπτή επιβεβαίωση ενημερώνοντάς σας για το υπόλοιπο ποσό το οποίο θα πρέπει να καταβληθεί το αργότερο μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου 2004.

Μετάβαση προς / από συνεδριακό χώρο

Θα υπάρχει καθημερινή μεταφορά από τα συνεδριακά ξενοδοχεία προς το ξενοδοχείο Elite (συνεδριακός χώρος)

Ακυρωτικά

Για τυχόν αλλαγές ή ακυρώσεις απαραίτητη είναι η γραπτή ενημέρωση προς το γραφείο οργάνωσης του συνεδρίου.

Για την επιστροφή χρημάτων παρακαλούμε συμβουλευτείτε τον παρακάτω πίνακα:

Ημερομηνία	Διαμονή (ανά δωμάτιο)	Εκδρομές (ανά άτομο)
Μέχρι τις 15/2/04	50%	50%
Μέχρι τις 15/2/04	-0-	-0-

Όλες οι επιστροφές γίνονται μέσα σε δύο μήνες από την λήξη του συνεδρίου.

Τρόπος πληρωμής

- Με τραπεζική ή ταχυδρομική επιταγή σε διαταγή.....
- Με κατάθεση στη Άλφα Τράπεζα Πίστεως, αρ. λογ/σμου
- Με πιστωτική κάρτα

Παρακαλούμε όπως το δελτίο κράτησης μαζί με την απόδειξη κατάθεσης να αποσταλεί στην γραμματεία του συνεδρίου στην ακόλουθη διεύθυνση.....

Εναρκτήρια Τελετή- Πέμπτη, 18 Μαρτίου 2004

Η εναρκτήρια τελετή θα διεξαχθεί στην κύρια αίθουσα του συνεδρίου .

Δεξίωση υποδοχής – Πέμπτη, 18 Μαρτίου 2004

Μετά την εναρκτήρια τελετή θα ακολουθήσει δεξίωση υποδοχής στο ξενοδοχείο Elite.

Επίσημο Δείπνο- Παρασκευή, 19 Μαρτίου 2004

Θα ανακοινωθεί σύντομα

Ελληνικά Βραδιά- Σάββατο, 20 Μαρτίου 2004

Θα ανακοινωθεί σύντομα

Εκδρομές

ΑΡΓΟΛΙΔΑ (Μυκήνες- Ναύπλιο)

Ημερομηνία και διάρκεια της εκδρομής θα δοθούν αργότερα.

Αναχωρείτε για τις Μυκήνες την Ομηρική πόλη των Ατρείδων- την πόλη που ήταν «πλούσια σε χρυσό» σύμφωνα με τους αρχαίους ποιητές . (Επίσκεψη στην Πύλη των Λεόντων, στα Τείχη των Κυκλώπων, στους Βασιλικούς Τάφους κ.λ.π.) Αναχώρηση για Ναύπλιο, μέσω της εύφορης πεδιάδας της Αργολίδας, την γραφική πόλη που φωλιάζει στους πρόποδες ενός λόφου που στέφεται από τις πολεμίστρες του Κάστρου του Παλαμηδίου. Μετά το γεύμα αναχωρείτε για την Επίδαυρο για επίσκεψη στο θέατρο (4^ο αιώνα π.χ.), που είναι φημισμένο για την εξαιρετική ακουστική του. Γεύμα στο Ναύπλιο.

Κόστος ανά άτομο:

(συμπεριλαμβάνει αγγλόφωνο ξεναγό και μεταφορά μετ' επιστροφής)

Ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων για να πραγματοποιηθεί η εκδρομή, 20 άτομα.

ΠΗΛΟΣ-ΜΕΘΩΝΗ

Ημερομηνία και διάρκεια της εκδρομής θα δοθούν αργότερα.

Κορώνη, παραλιακή γραφική κωμόπολη, χτισμένη αμφιθεατρικά σε χαμηλό λόφο. Φέρνει στο νου τις κυκλαδίτικες πολιτείες και γοητεύει τον επισκέπτη καθώς θυμίζει έντονα μεσαιωνική πόλη.

Μεθώνη, όμορφη παραλιακή κωμόπολη που ονομάστηκε έτσι από τον Μόθωνα λίθο, ένα βράχο συνέχεια της ακτής που προχωρεί σαν ύφαλος κάτω από τη θάλασσα. Στην περιοχή σήμερα εντυπωσιάζει ο όγκος του κάστρου που είναι και από τα επιβλητικότερα της Ελλάδας.

Πύλος ή Ναυαρίνο, όμορφη ιστορική πολιτεία, με έντονο νησιώτικο χρώμα και ιδιόρρυθμο αρχιτεκτονικό σχέδιο. Χαρακτηριστικές οι καμάρες των κτιρίων και η πλατεία με τα κανόνια και τον πανύψηλο πλάτανο.

Κόστος ανά άτομο:

(συμπεριλαμβάνει αγγλόφωνο ξεναγό και μεταφορά μετ' επιστροφής)

Ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων για να πραγματοποιηθεί η εκδρομή, 20 άτομα.

ΠΑΡΟΡΟΡΟΡΟΡΟ

Όλη η αλληλογραφία σχετικά με την εγγραφή, διαμονή, μετακίνηση και συμμετοχή σε εκδηλώσεις θα πρέπει να σταλεί στο γραφείο Οργάνωσης του συνεδρίου.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ο ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο συνεδριακός τουρισμός αφορά στα συνέδρια, που είναι ουσιαστικά συναθροίσεις ανθρώπων με κοινά ενδιαφέροντα. Εκτός των συνεδρίων, στο συνεδριακό τουρισμό περιλαμβάνονται οι διασκέψεις-συνδιασκέψεις, οι συσκέψεις, οι συνελεύσεις, οι διαλέξεις-ομιλίες, οι ημερίδες, τα φόρουμ, τα συμπόσια, τα σεμινάρια, τα workshops, οι συναντήσεις κ.λ.π. που διοργανώνονται από ποικίλους φορές ή επιχειρήσεις.

Η ποικιλία αυτή, ίσως δικαιολογεί, εν μέρει, το τεράστιο πρόβλημα απουσίας στατιστικών – σε διεθνές επίπεδο και πολύ περισσότερο στη χώρα μας – που θα μπορούσαν να μας δώσουν μία πλήρη εικόνα για την αγορά. Σε παγκόσμιο επίπεδο υπάρχουν κάποιοι διεθνούς κύρους φορείς (ICCA, MPI, WTO Κ.Λ.Π), οι οποίοι συλλέγουν στοιχεία και δημοσιοποιούν σχετικά στατιστικά, που μπορούν να μας βοηθήσουν να διαμορφώσουμε κάποια εικόνα, κυρίως για τις τάσεις, χωρίς όμως, σε καμία περίπτωση, να μπορούν να μας δώσουν μία πλήρη και σαφή εικόνα της διεθνούς αγοράς.

Σε ελληνικό επίπεδο, τα πράγματα είναι ακόμα χειρότερα, αφού στην πραγματικότητα κανένας φορέας, κρατικός ή άλλος δε συλλέγει συστηματικά τρωτογενή στοιχεία για τα συνέδρια. Έτσι, τα όποια στοιχεία έχουμε στη διαθεσή μας προέρχονται κυρίως από τις προαναφερόμενες διεθνείς πηγές ή από τις ελάχιστες αριθμητικά ελληνικές έρευνες που κατά καιρούς έχουν γίνει. Η απουσία αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων για το συνεδριακό και γενικότερα τον Επαγγελματικό Τουρισμό αποτελεί ένα θέμα, το οποίο θα έπρεπε να απασχολήσει σοβαρά το κράτος, αλλά και τους φορείς που διεκδικούν να διαδραματίσουν ρόλο στη συνεδριακή και εκθεσιακή πορεία ή και γενικότερα την τουριστική πολιτική, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλία για τη λύση του προβλήματος.

Προκειμένου η Ελλάδα να γίνει ένας από τους συνεδριακούς προορισμούς το 2000 έγινε μία μελέτη όπου περιελάμβανε δύο φάσεις.

Η πρώτη φάση περιελάμβανε τρία μέρη. Στο πρώτο μέρος επιχειρήθηκε μία ανάλυση, διερεύνηση και καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης καθώς και των τάσεων ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού αφού είναι γνωστή η μεγάλη συμβολή του στην ανάπτυξη του τουρισμού μίας χώρας. Ενδεικτικά αναφέρω ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της PCMA, στις Η.Π.Α. η «συνεδριακή» δραστηριότητα καλύπτει το 1/3 του συνολικού ξενοδοχειακού τζίρου και το 22% της αεροπορικής διακίνησης.

Η πρωτοβουλία διενέργειας ενός διεθνούς συνεδρίου προέρχεται συνήθως από την αντίστοιχη ομάδα που θέλει να οργανώσει ένα τέτοιο γεγονός. Προς το σκοπό αυτό οι διοργανωτές αναζητούν πληροφορίες είτε μόνοι τους, είτε αναθέτουν σε ένα γραφείο, που θα συγκεντρώσει αυτή την πληροφόρηση για λογαριασμό τους. Στο εξωτερικό αυτή η «παροχή πληροφόρησης» καλύπτεται και από τα *Convention Bureaux* (C.B ή C.V.B) από όπου συνήθως ο διοργανωτής αντλεί τις πρώτες πληροφορίες. Το C.B ή C.V.B είναι βασικά μία μη κερδοσκοπική μονάδα που ασχολείται και αναλαμβάνει τη προώθηση, τη διαφήμιση, την προβολή, πολλές φορές ακόμη και την πώληση και τη γενικότερη εξυπηρέτηση προς όφελος διενέργειας ενός συνεδρίου σε προορισμό ή προορισμούς της ευρύτερης περιοχής που αντιπροσωπεύει. Στη συνέχεια ακολουθεί ανάλυση χωροθέτησης των εγκαταστάσεων.

Στο δεύτερο μέρος γίνεται η διερεύνηση των προοπτικών για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων αυτών στην Ελλάδα στο πλαίσιο του διεθνούς ανταγωνισμού. Δημιουργήθηκε μία τράπεζα στοιχείων που περιέχει στοιχεία των συνεδριακών χώρων σε αμιγή συνεδριακά κέντρα και σε συνεδριακούς χώρους σε ξενοδοχεία. Γίνεται επίσης καταγραφή και χαρτογράφηση των ξενοδοχείων και ΑΑ τάξης ξενοδοχείων ανά νομό και εξετάζονται συμπεράσματα για τις προοπτικές ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού σε σχέση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τη συνεδριακή υποδομή.

Στο τρίτο μέρος επιχειρείται με βάση την ανάλυση που έγινε στο πρώτο μέρος και τη διερεύνηση των προοπτικών που εξετάστηκαν στο δεύτερο μέρος, η σύνθεση πρότασης για διαμόρφωση κριτηρίων των θέσεων με στόχο την ανάπτυξη, οργάνωση και χωροθέτηση των απαιτούμενων υποδομών για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού στη χώρα μας.

Η δεύτερη φάση της μελέτης περιλαμβάνει δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος αναφέρονται με βάση αυτά που αναλύθηκαν και εξετάστηκαν στην α φάση, οι χωροταξικές κατευθύνσεις που προτείνονται για την ανάπτυξη των συνεδριακών υποδομών με στόχο τον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς, την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και προσέλκυσης τουριστών υψηλής στάθμης έτσι ώστε η χώρα να εδραιωθεί ως «συνεδριακός προορισμός» και με την παραδοχή ότι ο χρονικός ορίζοντας από την εκδήλωση ενδιαφέροντος για τη δημιουργία μιας συνεδριακής υποδομής μέχρι τη λειτουργία της και την εδραίωσή της στο διεθνές ανταγωνιστικό πεδίο, παρέρχεται τουλάχιστον μία πενταετία, διαμορφώνονται και αναπτύσσονται οι εξής προτάσεις :

- Συμπλήρωση των συνεδριακών υποδομών
- Δημιουργία μεμονωμένων μονάδων αυτοτελών συνεδριακών χώρων σε ξενοδοχεία
- Ανάπτυξη συνεδριακών προορισμών

Στο δεύτερο μέρος συμπληρώνεται το πλέγμα των προτάσεων με αναφορές και σε άλλου είδους προτάσεις που αφορούν κυρίως τα κέντρα πιστοποίησης C.V.B και την ίδρυση ενός ενιαίου, την άπογραφή και πιστοποίηση των συνεδριακών χώρων .

Ειδικότερα, η Ελλάδα έχει να ανταγωνιστεί στον κλάδο του τουρισμού σχετικά νέους τουριστικούς προορισμούς, ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς, όπως η Ισπανία και η Τουρκία. Η τεράστια διαφορά που μας χωρίζει από την πρώτη στις ειδικές τουριστικές υποδομές είναι χαρακτηριστική, αφού η Ισπανία διαθέτει 254

γήπεδα γκολφ έναντι τεσσάρων της Ελλάδας, 260 μαρίνες έναντι 15, 46 συνεδριακά κέντρα έναντι εννέα και 89 Σπα έναντι μόλις πέντε της χώρα μας, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ).

Στην 8^η θέση στην Ευρώπη κατατάσσεται η Ελλάδα ως συνεδριακός προορισμός, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του έγκυρου βρετανικού περιοδικού MIT (Meeting and Incentive Travel) . Η έρευνα αναφέρεται σε δείγμα 155.437 διανυκτερεύσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια διαφόρων συνεδρίων. Η σημαντική αυτή αναβάθμιση της Ελλάδας στην ιεραρχία του συνεδριακού τουρισμού, όπως υπογραμμίζει ο ΕΟΤ σε ανακοίνωσή του, είναι αποτέλεσμα της συνδυασμένης προβολής της χώρας ως συνεδριακού προορισμού, των εγκαταστάσεων που έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια και των πρωτοβουλιών των γραφείων του ΕΟΤ στο εξωτερικό και κυρίως του Λονδίνου, όπου λειτουργεί ειδικό τμήμα συνεδριακού τουρισμού. Στο ίδιο αποτέλεσμα καταλήγει και πρόσφατη έρευνα της EIBTM που ανακοινώθηκε στη Γενεύη. Σύμφωνα με την έρευνα αυτή, η Ελλάδα και ιδιαίτερα η Αθήνα θεωρείται ο προορισμός που θα έχει στο μέλλον τη μεγαλύτερη αύξηση στο συνεδριακό τουρισμό.

♦ Η πρωτεύουσα φαίνεται να συγκεντρώνει το 40% περίπου της συνολικής συνεδριακής κίνησης τα τελευταία χρόνια, ενώ σημαντικά είναι και τα μερίδια της Κρήτης, της Δωδεκανήσου και της Μακεδονίας.

♦ Οι κυριότερες πηγές ζήτησης συνεδριακών υπηρεσιών είναι δύο, δηλαδή τα διάφορα είδη οργανώσεων (επιστημονικών, επαγγελματικών κ.λ.π.) από τη μια μεριά (association market), που καλύπτουν περισσότερο από το ήμισυ της συνολικής κίνησης, και οι μεγάλες κυρίως επιχειρήσεις (corporate market) από την άλλη, που καλύπτουν μεν μικρότερο μέρος της κίνησης σε αριθμούς αλλά

αρκετά μεγαλύτερο μέρος του οικονομικού αντικειμένου λόγω υψηλότερης κατά κεφαλήν δαπάνης.

♦Ο συνεδριακός τουρισμός παρουσιάζει γενικά μικρότερο βαθμό εποχικότητας από τον τουρισμό συνολικά καθώς και εποχική συμπληρωματικότητα με την μεγάλη μάζα του γενικού τουρισμού. Περίοδος αιχμής της συνεδριακής κίνησης στην Ελλάδα είναι το τρίμηνο Απριλίου – Ιουνίου με περισσότερο από 40%. Ακολουθεί το τρίμηνο Ιουλίου – Σεπτεμβρίου με 35% περίπου και το τρίμηνο Οκτωβρίου – Δεκεμβρίου με 15% περίπου. Η κίνηση το τρίμηνο Ιανουαρίου – Μαρτίου είναι χαμηλή, με μερίδιο συγκρίσιμο με εκείνο του γενικού τουρισμού.

♦Η μέση ημερήσια δαπάνη ανά συνεδριακό επισκέπτη εμφανίζεται πολλαπλάσια του αντίστοιχου μεγέθους για το γενικό τουρισμό (έως και δεκαπλάσια). Επειδή όμως η μέση διάρκεια παραμονής των συνεδριακών επισκεπτών τοποθετείται μεταξύ 4 και 5 ημερών και είναι γενικά βραδύτερη από ότι συμβαίνει με τον γενικό τουρισμό, η μέση δαπάνη ανά συνεδριακό επισκέπτη εξακολουθεί μεν να είναι υψηλότερη, σε σύγκριση με το γενικό τουρισμό, αλλά σε μικρότερο βαθμό (διπλάσια έως τετραπλάσια).

♦Σύμφωνα με τα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία του διεθνούς οργανισμού ICCA, οι ΗΠΑ συνεχίζουν να κρατούν τα σκήπτρα της παγκόσμιας συνεδριακής αγοράς συνεδρίων διεθνών ενώσεων με 288 συνέδρια, ενώ στην πρώτη θέση του σχετικού καταλόγου των συνεδριακών πόλεων για το 2004, βρίσκεται η Βαρκελώνη.

Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 21^η θέση στο πίνακα κατάταξης των συνεδριακών πόλεων με βάση τον αριθμό μελλοντικών προγραμματισμένων συνεδρίων μέχρι το 2015.

♦Το μέσο μέγεθος των συνεδρίων στην Ελλάδα υπολείπεται κατά πολύ του διεθνούς μέσου όρου (το μέσο μέγεθος των συνεδριακών εκδηλώσεων από άποψη αριθμού συνέδρων διαμορφώνεται διεθνώς μεταξύ 500 και 1000 ατόμων)

και δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 170 άτομα. Αυτό φαίνεται να συνδέεται και με τη σχετικά περιορισμένη προσφορά συνεδριακών χώρων μεγάλης χωρητικότητας καθώς επίσης και με το γενικά χαμηλό βαθμό ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού στη χώρα.

• Η συμμετοχή σε συνέδριο τείνει να δημιουργήσει πρόσθετη ζήτηση γενικών τουριστικών υπηρεσιών στη χώρα προορισμού, με τρόπους όπως, η επιμήκυνση της διαμονής του συνέδρου, η ταυτόχρονη επίσκεψη από συνοδούς του συνέδρου για σκοπούς γενικού τουρισμού. Σε ορισμένες χώρες για κάθε διανυκτέρευση συνέδρου κατά τη διάρκεια του συνεδρίου μπορεί να προκαλείται μέχρι και μία ακόμη διανυκτέρευση.

Η συνολική προσφορά χώρων στη χώρα μας για συνεδριακές εκδηλώσεις άνω των 100 ατόμων εμφανίζεται αρκετά μεγάλη (150.000 περίπου θέσεις). Οι χώροι βέβαια είναι κατά κανόνα πολύσκοποι και χρησιμοποιούνται συχνά και για πολλά άλλα είδη εκδηλώσεων (εορταστικές εκδηλώσεις, παραστάσεις, διαλέξεις, παρουσιάσεις, εκθέσεις, κ.λ.π.) . Σε κάθε περίπτωση όμως από την άποψη της χωρητικότητας της συνεδριακής υποδομής, οι δυνατότητες υποδοχής υπερβαίνουν κατά πολύ την ζήτηση. Από την πλευρά της προσφοράς στενότητες παρουσιάζονται μόνο στις μεγάλης χωρητικότητας σύγχρονες εγκαταστάσεις, ενώ άλλες αδυναμίες εντοπίζονται κύρια στην ποιότητα μέρους της ειδικής υποδομής και των υπηρεσιών.

• Η ύπαρξη και η ικανοποιητική λειτουργία τόσο της γενικής υποδομής όσο και της ειδικής υποδομής και του κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού- που συναρτώνται και με το γενικότερο επίπεδο ανάπτυξης μίας χώρας ή μίας περιοχής διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην προσέλκυση συνεδριακού τουρισμού . Αυτό γίνεται σαφές και από τη γεωγραφική κατανομή του διεθνώς.

♦ Η ανάγκη δημιουργίας μητρώου συνεδρίων, ώστε να υπάρξει επίσημη καταγραφή των στοιχείων που αφορούν στην πορεία του συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα. Τα υπάρχοντα στοιχεία προέρχονται από ξένους φορείς, κυρίως από τον ICCA, σύμφωνα με τα οποία στη χώρα πραγματοποιούνται 12-15000 συνεδριακές εκδηλώσεις το χρόνο. Σύμφωνα με τον ΣΕΠΟΣ αναφέρεται ότι τα μέλη του διεκπεραιώνουν το 80% των συνεδρίων που γίνονται στην Ελλάδα ενώ ο κ. Ντίνος Αστράς τονίζει ότι ένα μεγάλο ποσοστό του συνεδριακού έργου είναι παράνομο και μόλις το 6-7% διεξάγονται από επαγγελματίες.

♦ Τη στρατηγική ανάπτυξης του ελληνικού τουρισμού, με δεκαετή ορίζοντα, παρουσίασε στο Λονδίνο ο υπουργός τουριστικής Ανάπτυξης, κατά τη διάρκεια της Διεθνούς Τουριστικής Έκθεσης World Travel Market. Ο Υπουργός τόνισε ότι η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων από την επιτυχή διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων αποτελεί άμεση προτεραιότητα. Το τουριστικό προϊόν της Ελλάδας εκσυγχρονίζεται και αναβαθμίζεται και περιλαμβάνει μεγαλύτερες ομάδες και κατηγορίες τουριστών, με ειδικά ενδιαφέροντα.

Το κεντρικό μήνυμα που περνά προς κάθε κατεύθυνση η ηγεσία του υπουργείου είναι ότι με την ολοκλήρωση των θεσμικών παρεμβάσεων, κάθε κίνηση στο τομέα σχεδιάζεται και προγραμματίζεται με χρονικό ορίζοντα δεκαετίας, ενώ δίνεται η διαβεβαίωση ότι παρήλθε πλέον η εποχή της προχειρότητας και των αποσπασματικών ενεργειών.

Επίσης το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης έχει εξαγγείλει μια σειρά επενδυτικών σχεδίων για τον τουρισμό, και έχουν συμπεριληφθεί στο αναπτυξιακό νομοσχέδιο το οποίο μεταξύ των άλλων προβλέπονται:

- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός χιονοδρομικών κέντρων
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός ιαματικών πηγών

- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός τουριστικών λιμένων, σκαφών αναψυχής (μαρίνες) για επενδυτικά σχέδια που γίνονται με πρωτοβουλία οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός γηπέδων γκολφ
- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός αυτοκινητοδρομίων απαραίτητων για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας.

Η μεγάλη «προίκα» που άφησαν πίσω τους οι Ολυμπιακοί Αγώνες, παρέχει στην Ελλάδα τη δυνατότητα να αλλάξει άρδην το αρνητικό τουριστικό κλίμα, δημιουργώντας σημαντικές προϋποθέσεις για την προσέλκυση τουριστών υψηλής εισοδηματικής τάξης. Ωστόσο, η επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου απαιτεί άμεση κινητοποίηση της πολιτείας προκειμένου να αρθούν τα αντικίνητρα στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ο ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος είναι : ότι δεν δοκιμάζεται, και συνήθως δεν μπορεί να ειπωθεί πριν αγοραστεί, καταναλώνεται στο χώρο όπου παράγεται και εμπεριέχει ως αναπόσπαστο τμήμα του το περιβάλλον και τους ανθρώπους του τόπου παραγωγής του (όπως όλες σχεδόν οι υπηρεσίες).

Η Δυτική Ελλάδα, προκειμένου να αναπτύξει την τουριστική της βιομηχανία πρέπει να επικεντρώσει την προσοχή της στην ελκυστικότητα του τουριστικού της προϊόντος, στον εκσυγχρονισμό των υποδομών της και στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της.

Παραδοσιακά, το ελληνικό τουριστικό προϊόν έχει βασιστεί στο τρίπτυχο «θάλασσα, ήλιος, άμμος». Η ανάδειξη νέων προορισμών στην Ανατολική Μεσόγειο, τη Βαλκανική χερσόνησο, τη Βόρεια Αφρική και σε άλλες χώρες, έφερε στην επιφάνεια το πρόβλημα της φθίνουσας ελκυστικότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Γιατί ο δυνητικός πελάτης / επισκέπτης να επιλέξει, την Ελλάδα γενικότερα και τη Δυτική Ελλάδα ειδικότερα, τη στιγμή που υπάρχουν πολλοί και ολοένα αυξανόμενοι προορισμοί που προσφέρουν στην τουριστική αγορά προϊόν παρόμοιο με το ελληνικό, δηλαδή ηλιόλουστες παραλίες;

Καθώς η μεταφορά του παιχνιδιού του ανταγωνισμού στο 'γήπεδο' της τιμής ή σωστότερα, στη σχέση τιμής-ποιότητας, δεν κρίνεται ως ιδιαίτερα συμφέρουσα η επιλογή για την Ελλάδα, η απάντηση ίσως βρίσκεται στη διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Η διαφοροποίηση μπορεί να γίνει μέσω του εμπλουτισμού του προϊόντος, δηλαδή προσθέτοντας στο τουριστικό προϊόν οφέλη

που εκτιμώνται από τους καταναλωτές και δεν είναι εύκολο να βρεθούν σε ανταγωνιστικές χώρες / προορισμούς.

Ο τουρισμός σήμερα δεν περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο σε διασκέδαση, ξεκούραση και ηλιοθεραπεία. Επιπρόσθετα, καλύπτει ένα μεγάλο εύρος των αναγκών, επιθυμιών και δραστηριοτήτων που σχετίζονται άρρηκτα με τον τρόπο ζωής του δυνητικού πελάτη / τουρίστα. Κινούμενη προς αυτή την κατεύθυνση η Ελλάδα και η Δυτική Ελλάδα ειδικότερα, θα μπορούσε να αναπτύξει και προσφέρει, παράλληλα με το βασικό τουριστικό προϊόν, ειδικές μορφές τουρισμού.

Οι πλέον διαδεδομένες εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι : συνεδριακός τουρισμός, θεραπευτικός/ ιαματικός τουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, τουρισμός περιπέτειας, θρησκευτικός τουρισμός, τουρισμός με σκάφη, οικολογικός τουρισμός και αγροτουρισμός.

Η οργάνωση και ανάπτυξη τέτοιου είδους θεματικών μορφών τουρισμού, δηλαδή η προσφορά νέων τουριστικών προϊόντων /υπηρεσιών, αναμένεται να βοηθήσει σημαντικά την ελληνική τουριστική βιομηχανία, καθώς θα επιτευχθούν:

- ♦ η προσέγγιση μεγαλύτερων παγκόσμιων τουριστικών αγορών.
- ♦ η διεϊσδυση σε επιλεγμένα τμήματα αγοράς και η άμβλυση της εποχικότητας της ζήτησης.
- ♦ θα συμβάλλει αποφασιστικά στην ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη αγροτικών, ορεινών και άλλων, μη επαρκώς αξιοποιημένων, περιοχών.

Όσον αφορά το περιβάλλον χρειάζεται ένας συνδυασμός δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων με στόχο την αναβάθμιση της τουριστικής μας υποδομής (παραγωγικής και βοηθητικής). Εκτός από τις απαραίτητες μακροπρόθεσμες επενδύσεις υψηλού χρηματοοικονομικού κόστους (π.χ. εκσυγχρονισμός οδικών,

Σιδηροδρομικών και ακτοπλοϊκών δικτύων) , το ζητούμενο είναι μια σειρά αλλαγών βραχύ-μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα: δημιουργία νέων ξενοδοχειακών υποδομών υψηλών προδιαγραφών και βελτίωση των υπαρχόντων ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του σύγχρονου πελάτη, καθώς και απόσυρση των ακατάλληλων καταλυμάτων. Το κράτος μπορεί να λειτουργήσει ελεγκτικά, μέσω της εφαρμογή του προβλεπόμενου ενιαίου συστήματος αστεριών και κλειδιών, αλλά και επικουρικά, μέσω της παροχής κινήτρων και της δημιουργίας θετικού επιχειρηματικού κλίματος. Κάπου εδώ, το περίφημο, αν και πολλάκις απών, ελληνικό επιχειρηματικό δαιμόνιο, καλείται να παίξει το δικό του ρόλο.

Μεγάλης σπουδαιότητας είναι επίσης και ο εκσυγχρονισμός των σημείων εισόδου και εξόδου διακίνησης τουριστών. Αεροδρόμια, λιμάνια, σταθμοί συγκοινωνιακών μέσων είναι σημεία που παίζουν έναν πολύ σημαντικό ρόλο, καθώς εκεί ο επισκέπτης αποκομίζει την πρώτη εντύπωση για τον τόπο υποδοχής. Μεγαλύτερη προσοχή χρειάζεται να δοθεί στην εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία χώρων όπου μετακινείται ο μεγάλος όγκος των τουριστών όπως οι σταθμοί λεωφορείων (λ.χ. πίνακες ανακοινώσεων δρομολογίων, ασφάλεια, τήρηση των κανόνων υγιεινής). Αναβάθμιση χρειάζονται οι ιστοσελίδες των συγκοινωνιακών φορέων της χώρας , έτσι ώστε οι τουρίστες να μπορούν να αγοράζουν εισιτήρια με χρήση πιστωτικής κάρτας μέσω διαδικτύου. Αλλά και στις μαρίνες, όπου κινείται ο υψηλός ποιοτικά τουρισμός της χώρας μας, οι συνθήκες για ελλιμενισμό και συντήρηση των ιδιωτικών σκαφών να είναι τέτοιες, που να ανταποκρίνονται στις υψηλές προσδοκίες και απαιτήσεις αυτής της κατηγορίας της αγοράς.

Σε πολλά τουριστικά θέρετρα της χώρας μας, δυστυχώς, ακόμα παρατηρείται αδυναμία πρόσβασης των επισκεπτών στα πεζοδρόμια, άλλοτε λόγω της ανυπαρξίας τους, άλλοτε λόγω της κατάληψης τους από οχήματα, τραπεζάκια και πινακίδες και, συχνά, λόγω της μη πρόβλεψης προσβασιμότητας σε αυτά από

άτομα με ειδικές ανάγκες-δεξιότητες. Σπανίως ο επισκέπτης τουρίστας είναι εξοικειωμένος με το βάδισμα στην άκρη του δρόμου λόγω έλλειψης πεζοδρομίων, που συνειρμικά παραπέμπει σε έλλειμμα πολιτισμού .

Μέχρι σήμερα η Δυτική Ελλάδα -στην περιφέρεια της οποίας εντάσσονται οι νομοί Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας- προσπαθεί να σταθεί αναπτυξιακά στα πόδια της έχοντας απέναντί της να αντιμετωπίσει, το φαινόμενο του «Αθηνοκεντρισμού».

Απουσιάζει από τη Δυτική Ελλάδα η πρόβλεψη και ο σχεδιασμός της ισόρροπης ανάπτυξης με την πλάστιγγα να γέρνει υπέρ των μεγάλων αστικών κέντρων, όπως συμβαίνει δηλαδή με τον υδροκεφαλισμό του κράτους των Αθηνών σε βάρος της υπόλοιπης Ελληνικής περιφέρειας.

Έτσι χάνονται ευκαιρίες οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν εξελιχθεί σε σημαντικά αναπτυξιακά βήματα ή αυτές αγνοούνται εντελώς από τα κέντρα εξουσίας που χειρίζονται και διαχειρίζονται τα κοινοτικά κονδύλια και τις δημόσιες επενδύσεις.

Αποτέλεσμα αυτού είναι να αφήνονται μόνοι τους οι δήμοι, χωρίς καμία υποστήριξη, να διερευνούν τρόπους για να βγει η περιοχή τους από το τέλμα, το οποίο έχει διώξει το ενεργό κομμάτι του πληθυσμού τους δηλαδή τους νέους, προς τις πόλεις. Όμως ένας σωστότερος και ορθολογικότερος περιφερειακός σχεδιασμός θα έδειχνε αναπτυξιακές προτάσεις και θα έδινε τα κίνητρα, με την ταυτόχρονη χρηματοδότηση, για επενδύσεις, με αποτέλεσμα να ωφελούνται συνολικά τόσο οι ορεινές περιοχές όσο και τα αστικά κέντρα του κάθε νομού.

Η ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού στην Ελλάδα γενικότερα και στη Δυτική Ελλάδα ειδικότερα, θεωρείται μείζονος σημασίας για την τουριστική βιομηχανία στο σύνολό της, καθώς αυτή η μορφή ειδικού τουρισμού μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο για την περαιτέρω ανάπτυξη του όσο και για την ανάπτυξη

άλλων μορφών εναλλακτικού τουρισμού, αλλά και να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα επίλυσης δύο εκ των σημαντικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο ελληνικός τουρισμός.

Αφενός, να συντελέσει στην αντιμετώπιση της εποχικότητας του τουρισμού και αφετέρου, να συμβάλει στην ποιοτική αναβάθμιση των εισερχομένων τουριστών, δεδομένου ότι οι περισσότεροι σύνεδροι είναι υψηλής εισοδηματικής στάθμης, δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιήσουμε τη συγκυρία και να καταστήσουμε το συνέδριο αφορμή για μεμονωμένες διακοπές ή μελλοντικό τόπο προορισμού για ανεξάρτητες διακοπές.

Στα θετικά για την ανάπτυξη του συνεδρικού τουρισμού στη Δυτική Ελλάδα είναι :

- ♦ Το κλίμα
- ♦ Τα αξιοθέατα
- ♦ Η ιστορία
- ♦ Οι επιτυχημένοι Ολυμπιακοί Αγώνες
- ♦ Αναβαθμισμένα ξενοδοχεία και συνεδριακοί χώροι εντός αυτών
- ♦ Τεχνογνωσία από διοργανωτές μεγάλων συνεδρίων
- ♦ Ζήτηση για θεματικά συνέδρια
- ♦ Ασφάλεια και σταθερότητα

Στα αρνητικά βρίσκονται:

- ♦ Περιορισμένες σε λίγες περιοχές τις Δυτικής Ελλάδας δυνατότητες ανάπτυξης συνεδριακού τουρισμού
- ♦ Απουσία CVB και εξειδικευμένου προγράμματος προβολής και προώθησης καθώς και συνεδριακής συνείδησης
- ♦ Απουσία συγκεκριμένης αναπτυξιακής στρατηγικής, πέραν των επιδοτήσεων συνεδριακών χώρων

- ♦ Έλλειψη στατιστικών στοιχείων και επίσημης καταγραφής χώρων και επαγγελματιών
- ♦ Περιορισμένος αριθμός συνεδριακών χώρων άνω των 500-600 ατόμων
- ♦ Προβλήματα διεθνών αεροπορικών συνδέσεων
- ♦ Σε πολλές περιοχές πρόβλημα ανεπαρκούς ξενοδοχειακής υποδομής υψηλών προδιαγραφών
- ♦ Ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό.

Δυστυχώς η ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού στη Δυτική Ελλάδα είναι πολύ μικρή. Εάν και υπάρχουν φυσικές καλλονές και αξιοθέατα που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως πόλος έλξης για τους συνέδρους-τουρίστες, η τοπικές αρχές δεν έχουν λάβει δραστικά μέτρα για την αξιοποίησή τους.

Σύμφωνα με μελετητές, η τουριστική ανάπτυξη της Δυτικής Ελλάδας αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, μεταξύ των οποίων είναι και τα παρακάτω:

- Συγκέντρωση στις παράκτιες περιοχές και εγκατάλειψη των ορεινών περιοχών.
- Συγκεντρώσεις τουριστικών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων σε περιοχές και δημιουργία προβλημάτων φόρτισης.
- «Συγκρούσεις» χρήσεων γης τουρισμού με παραθεριστική κατοικία και γεωργία καθώς επίσης και κίνδυνοι αλλαγής χρήσης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.
- Κίνδυνοι υποβάθμισης των ακτών και των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων από έντονες και ανοργάνωτες τουριστικές δραστηριότητες και πιέσεις.

Στα πλαίσια της ευρύτερης τουριστικής ανάπτυξης, ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) ανέθεσε σε εξειδικευμένα γραφεία, την υλοποίηση

μελετών για την τουριστική ανάπτυξη των περιφερειών της χώρας, που αποτελούν αναμφίβολα την πιο συστηματική προσπάθεια καταγραφής του τουριστικού δυναμικού της χώρας, ενώ ταυτόχρονα επιχειρούν να κωδικοποιήσουν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ανά περιφέρεια έτσι ώστε να εκσυγχρονιστεί αλλά και να προβληθεί αποτελεσματικότερα το τουριστικό μας προϊόν. Σύμφωνα με σχετική δημοσίευση της STAT BANK, το ερώτημα που εύκολα ανακύπτει αφορά το τι ήταν αυτό που ώθησε την ηγεσία του ΕΟΤ στην πραγματοποίηση των συγκεκριμένων μελετών;

«Η τουριστική ανάπτυξη της χώρας βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμο», λέει ο κ. Ι. Πατέλλης, Πρόεδρος του ΕΟΤ, προσθέτοντας ότι «το κλασικό μοντέλο «ήλιος-θάλασσα», η μικρή χρονική τουριστική περίοδος και τα πρόσφατα κοσμοϊστορικά γεγονότα επιβάλλουν τη χάραξη μιας νέας στρατηγικής, ένα σύγχρονο σχέδιο δράσης προσαρμοσμένο στη σημερινή πραγματικότητα. Για τη χάραξη λοιπόν αυτής της συνολικής στρατηγικής είναι αναγκαίο να ξέρουμε τι ακριβώς υπάρχει και τι θέλουμε να κάνουμε σε κάθε περιφέρεια».

Τα σημαντικότερα συμπεράσματα των μελετών για την Πελοπόννησο και τη Δυτική Ελλάδα παρουσιάζονται κατωτέρω:

Πελοπόννησος

Για τη σύνθεση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας Πελοποννήσου, η μελέτη αναφέρει:

- Προβλέπεται η δημιουργία μιας περιοχής ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης στο Νομό Μεσσηνίας. Το έργο αυτό συνίσταται στην προγραμματισμένη δημιουργία ενός νέου ποιοτικού και προσανατολισμένου σε ειδικές μορφές τουριστικού προορισμού που θα αποτελεί από μόνος του μια νέα τοπική αγορά υψηλής στάθμης.

- Αν και η Περιφέρεια Πελοποννήσου χαρακτηρίζεται για τον έντονο ορεινό ανάγλυφο χαρακτήρα της, δεν έχουν γίνει επενδύσεις σε υποδομές χειμερινών αθλημάτων.
- Στην περιφέρεια υπάρχουν λιμενικές εγκαταστάσεις υποδοχής και σταθμοί ανεφοδιασμού για ιδιωτικά σκάφη αναψυχής. Αυτού του είδους οι υποδομές εντοπίζονται σε όλους τους νομούς. Δεν παρέχουν, όμως, όλες το ίδιο επίπεδο εξυπηρέτησεων. Υπάρχει η ανάγκη αναβάθμισής τους και η δημιουργία νέων.
- Μεταξύ των αναξιοποίητων περιοχών είναι: Κοτρώνας - Κοκκάλα στο δυτικό Λακωνικό Κόλπο, Ελίκα - Αρχάγγελος στον ανατολικό Λακωνικό Κόλπο, Γερολιμένας - Βάθεια στη Νοτιοδυτική Λακωνία, Κιτριές στο Μεσσηνιακό Κόλπο, Άγιος Φωκάς - Καστανιά στη Νοτιοανατολική Λακωνία και Μαραθόπολη- Κυπαρισσία και στο Ιόνιο.

Το τουριστικό προϊόν της περιφέρειας εμφανίζει μικρές τάσεις μείωσης με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής -0,3% κατά την περίοδο 1990-1999. Ο τουρισμός συνέβαλε ως πρόσφατα μόλις κατά 3,3% στη διαμόρφωση του συνολικού Ακαθάριστου Προϊόντος στην περιφέρεια.

Στη μελέτη καταγράφονται επίσης οι στρατηγικοί στόχοι για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Αυτό μάλιστα γίνεται για τους θύλακες ώριμης ανάπτυξης, για τις δυναμικές ζώνες καθώς επίσης και για τις αναξιοποίητες περιοχές.

Δυτική Ελλάδα

Στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας διαπιστώνεται ανεπαρκής και στρεβλή τουριστική αξιοποίηση σημαντικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων με

ανισοκατανομή και τοπικές διαφοροποιήσεις ως προς τη μορφή, τις δραστηριότητες και τις τουριστικές ροές.

Οι μελετητές εκτιμούν ότι δεν έχουν αξιοποιηθεί σημαντικοί τουριστικοί πόροι, μεταξύ των οποίων ακτές, ιαματικές πηγές, αρχαιολογικοί τόποι και περιοχές οικονομολογικού ενδιαφέροντος. Υπάρχει επίσης ελλιπής στήριξη και προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού σε συνδυασμό με την έλλειψη ειδικών τουριστικών υποδομών. Επίσης καταγράφονται πολλές ανεπάρκειες στις μεταφορές, στη διατήρηση του περιβάλλοντος, στις δημόσιες υπηρεσίες και στην υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων.

Μάλιστα, με βάση το δυναμικό της περιφέρειας προτείνονται πέντε τουριστικές ενότητες για άμεση αξιοποίηση. Αυτές είναι η ορεινή περιοχή Ακράτας - Αιγίου - Καλαβρύτων, η αντίστοιχη πεδινή περιοχή του ίδιου γεωγραφικού διαμερίσματος, η παράκτια περιοχή των βορειοδυτικών ακτών Ηλείας - Κυλλήνης, η παράκτια περιοχή της Νοτιοδυτικής Ηλείας - Καϊάφα και τέλος, οι ακτές του Αμβρακικού. Αντιστοίχως, για την ανάπτυξη προγραμμάτων εναλλακτικού τουρισμού προτείνονται οι περιοχές των ακτών του Αμβρακικού Κόλπου στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας, η παράκτια περιοχή Ακράτας - Αιγίου στο Νομό Αχαΐας, η ορεινή περιοχή Καλαβρύτων, η ευρύτερη περιοχή Κυλλήνης στο Νομό Ηλείας και η περιοχή Καϊάφα .

Σε ό,τι αφορά την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, προτείνεται ένα «πακέτο δέκα δράσεων» που - μεταξύ άλλων - αφορά την προστασία και ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών τουριστικών πόρων, τη στήριξη μεγάλων εκδηλώσεων της περιφέρειας, μεταξύ των οποίων Αρχαία Ολυμπία - Ολυμπιακοί Αγώνες, Πάτρα - Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2006 και Μεσογειακοί αγώνες 2009. Επίσης τη συμπλήρωση τουριστικής προσφοράς, την ενίσχυση των ορεινών περιοχών και την τουριστική προβολή της περιφέρειας. Προτείνεται επίσης μια σειρά έργων ειδικής τουριστικής υποδομής, μεταξύ των οποίων είναι και η

βελτίωση σε τουριστικούς λιμένες και τουριστικά αγκυροβόλια, αυτά των Πατρών, της Ναυπάκτου και του Μεσολογγίου. Δημιουργία νέου συνεδριακού κέντρου στο Αίγιο. Δημιουργία ολοκληρωμένων οικοτουριστικών πάρκων στους υγροβιότοπους Αμβρακικού, Μεσολογγίου, Αιτωλικού και Κοτυχίου. Δημιουργία κέντρων ολοκληρωμένης ανάπτυξης ιαματικού τουρισμού στην Κυλλήνη και στον Καϊάφα.

Τον τελευταίο καιρό έχουν πραγματοποιηθεί κάποιες ημερίδες στην περιοχή μας με θέμα τον συνεδριακό τουρισμό, με σκοπό την τουριστική ανάδειξη και ανάπτυξη της Δυτικής Ελλάδας. Στο πλαίσιο της έκθεσης “Τουριστικό Πανόραμα 2005” η γενική γραμματέας της Περιφέρειας, κ. Αγγέλα Αβούρη τόνισε κατά τη διάρκεια της ομιλίας της « Στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι να αποτελέσει η περιοχή το κέντρο του τουριστικού ενδιαφέροντος, αφού έχει να προσφέρει μοναδικές εναλλαγές εικόνων και τρόπου ζωής και είναι ιδανικός τόπος για εκείνους, που θέλουν να συνδυάσουν τις διακοπές τους με περιηγήσεις πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, διασκέδαση και αναψυχή».

Σε άλλη ημερίδα για τον Τουρισμό που πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα με τη συμμετοχή του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης κ. Δημήτρη Αβραμόπουλου οι τοπικοί φορείς ζήτησαν την δυναμική παρέμβαση από την πλευρά της κυβέρνησης για να γίνει πράξη το όραμα της τουριστικής ανάδειξης και ανάπτυξης της Δυτικής Ελλάδας, ενώ ο υπουργός μεταξύ των άλλων επεσήμανε τα εξής : « ...Οι ολυμπιακοί Αγώνες βοήθησαν πάρα πολύ στη διαφήμιση της χώρας μας σε κάθε γωνιά του πλανήτη, αφού οι ξένοι είδαν μια χώρα όμορφη, καθαρή, τακτοποιημένη, με ανθρώπους χαρούμενους και φιλόξενους. Αυτή την εικόνα πρέπει να την διαφυλάξουμε , και για όλους αυτούς που θα έρθουν στην Ελλάδα το 2005 να μην τους απογοητεύσουμε, να μην έρθουν και βρουν μία χώρα βρόμικη, με σκουπίδια , ξηρά χόρτα, με ακαλαίσθητες πινακίδες που αλλοιώνουν

το τοπίο. Η διαχείριση των μικρών καθημερινών λεπτομερειών θα πρέπει να είναι το πρώτο μέλημά»

Σε άλλη ημερίδα τονίστηκε ότι θα πρέπει να συνεργαστούν όλοι οι τοπικοί φορείς καθώς επίσης και το σύνολο των ξενοδόχων προκειμένου να εκμεταλλευτούμε την πολύ καλή διαφήμιση που είχε η χώρα μας από την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων.

Τον Οκτώβριο του 2002 ο τότε δήμαρχος Πατρών κ. Ε. Φλωράτος και ο πρόεδρος της Εταιρίας Τουριστικής Ανάπτυξης Αχαΐας κ. Ν. Παπαλέξης είχαν συναντηθεί με σκοπό την δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού φορέα για την προώθηση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας. Κατά την πρόσφατη συνάντηση των Αρχών και Φορέων, αποφασίστηκε η ίδρυση του Οργανισμού με την επωνυμία « **ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ». Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος κ. Γ. Παπατσάκωνας σε ομιλία του τόνισε μεταξύ άλλων « Η τουριστική ανάπτυξη και η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Δυτικής Ελλάδας δεν θα έλθει μόνη της. Απαιτείται η συνέργια και η συνεργασία όλων, η συνένωση των δυνάμεων και ο συντονισμός αρχών και φορέων. Δοκιμασμένη με επιτυχία εμπειρία σε τουριστικές περιφέρειες του εσωτερικού και εξωτερικού είναι η δημιουργία φορέων σε περιφερειακό επίπεδο για την ανάληψη στρατηγικού χαρακτήρα πρωτοβουλιών προώθησης του τουρισμού. Η δημιουργία του Τουριστικού Οργανισμού Δυτικής Ελλάδας έρχεται να καλύψει την απουσία ενός συστήματος συντονισμού και παρέμβασης για τη διάσωση και συντήρηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων ». Στη σύσταση του Οργανισμού δήλωσαν πως θα συμμετάσχουν η Ένωση Ξενοδόχων Καλαβρύτων, η Νομαρχία Αιτωλοακαρνανίας, Το Επιμελητήριο Αιτωλοακαρνανίας, η Τριχωνίδα Α.Ε., η Αχαϊκή Τράπεζα, η ΕΤΑΔΕ, η ΕΤΑΑ, οι φορείς Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφυλιάς και Αμβρακικού και η Αχαΐα Α.Ε.

Ο Τουριστικός Οργανισμός, για τον οποίο έχει ήδη εκπονηθεί μελέτη σκοπιμότητας από την οποία προκύπτει και η αναγκαιότητα και βιωσιμότητά του, θα επιχειρήσει να παρέμβει- όπως ανέφερε ο Περιφερειάρχης στην ομιλία του- για:

- Την ενίσχυση των επενδύσεων και τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων τουριστικών επιχειρήσεων όλων των μεγεθών και όλων των κλάδων και την ενθάρρυνση πρόθεσης προσφοράς υψηλής στάθμης.
- Την πιστοποίηση της ποιότητας των παρεχομένων, κατά τομέα, υπηρεσιών με τη χρήση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας.
- Τη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Την εκπαίδευση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού με ευρεία κλίμακα.
- Την οργάνωση και ενίσχυση των μεγάλων επενδύσεων
- Τη δημιουργία ηλεκτρονικών δικτύων πληροφόρησης και διαχείρισης των δεδομένων.

Το **Ινστιτούτο Ανάπτυξης Δυτικής Ελλάδας (ΙΝ.Α.Δ.Ε.)** έχει πραγματοποιήσει μία σειρά συνεδρίων για την προώθηση δυναμικών επιλογών τουριστικής αξιοποίησης που διαθέτει η ελληνική περιφέρεια.

Το σύγχρονο μοντέλο περιφερειακής ανάπτυξης στη Δυτική Ελλάδα, που προωθεί το ΙΝ.Α.Δ.Ε. μέσω της δημιουργίας κατάλληλων συνθηκών συζήτησης και ανάλυσης, στηρίζεται στην συνεργασία όλων των πολιτών και αρμόδιων φορέων, εξετάζει καινοτόμες στρατηγικές και δράσεις, ακολουθεί την ευρωπαϊκή πορεία, αλλά και το παράδειγμα άλλων αναπτυγμένων ευρωπαϊκών περιφερειών, ενώ παράλληλα εντάσσει τις νέες τεχνολογίες ως εργαλείο για την επίτευξη των αναπτυξιακών του στόχων.

Ειδικότερα , η Ελλάδα έχει να ανταγωνιστεί στον κλάδο του τουρισμού σχετικά νέους τουριστικούς προορισμούς, ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς όπως είναι η Ισπανία και η Τουρκία. Η τεράστια διαφορά που μας χωρίζει από την πρώτη στις ειδικές τουριστικές υποδομές είναι χαρακτηριστική, αφού η Ισπανία διαθέτει 254 γήπεδα γκολφ έναντι τεσσάρων (4) της Ελλάδας, 260 μαρίνες έναντι 15, 46 συνεδριακά κέντρα έναντι εννέα (9) και 89 Σπα έναντι μόλις πέντε της χώρας μας σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε)

ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΕΙΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Από αυτά που έχουν μέχρι τώρα τονιστεί, προκύπτουν και τα οφέλη που ο συνεδριακός τουρισμός έχει τη δυνατότητα να προσφέρει στο τόπο υποδοχής του. Αυτά συνοπτικά αναλύονται παρακάτω:

- Συμβάλλει στην προβολή του τόπου διεξαγωγής του συνεδρίου, σε ανάλογο με αυτό επίπεδο (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, διεθνές, παγκόσμιο)
- Επιτρέπει την ανέξοδη διαφήμιση μέσω των συνεδρών, που λόγω της υψηλής κοινωνικοοικονομικής τους θέσεις αποτελούν σημαντικό διαφημιστικό «μοχλό»
- Δημιουργεί προϋποθέσεις για επαναλαμβανόμενες διεξαγωγές συνεδρίων, αλλά και για νέες επισκέψεις των συνεδρών στον τόπο με άλλη σύνθεση και ιδιότητα
- Επιτρέπει τη διασπορά της τουριστικής κίνησης σε ευρύτερα χρονικά και γεωγραφικά πλαίσια, δηλαδή, μπορεί να κατευθυνθεί σε μη κατ' ανάγκη παραδοσιακούς τουριστικούς προορισμούς, μπορεί να λειτουργήσει και εκτός τουριστικής αιχμής , με όλα τα ευεργετικά επακόλουθα για τον τόπο και τις εμπλεκόμενες με προσφορά των σχετικών υπηρεσιών, επιχειρήσεις.

- Συνεπάγεται υψηλή τουριστική δαπάνη και από την άποψη αυτή αποτελεί τουρισμό επιλεκτικό ή υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Σύμφωνα με τα όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα, ο συνεδριακός τουρισμός είναι μία πηγή πλούτου για την Δυτική Ελλάδα. Η ύπαρξη συνεδριακού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδας θα έχει σαν ένα φυσικό αποτέλεσμα την αύξηση των επενδύσεων, που με τη σειρά τους προκαλούν την αύξηση των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών, την μείωση της ανεργίας στον κλάδο, την αύξηση της ροής του χρήματος.

Όλα αυτά στηρίζονται πάνω στους νόμους της τουριστικής προσφοράς και της τουριστικής ζήτησης, δηλαδή από μία αύξηση στην επένδυση (συνεδριακά κέντρα, ξενοδοχεία), προκαλείται μια πολλαπλασιαστική αύξηση στο εισόδημα, και στο νόμο του επιταχυντή, δηλαδή ότι μία αύξηση στην κατανάλωση (ζήτηση), (μεγαλύτερη τουριστική διακίνηση), έχει σαν αποτέλεσμα μία μεγαλύτερη αύξηση στις επενδύσεις (νέα τουριστικά ξενοδοχεία).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΗΞΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Η αγορά του συνεδριακού τουρισμού αποτελείται από μία σειρά ποικίλων, από πλευράς μεγέθους, αναγκών, είδους « συνευρέσεων ανθρώπων με κοινά ενδιαφέροντα». Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι συχνά ταυτίζεται με τον υψηλής στάθμης τουρισμό, ο οποίος αποφέρει σημαντικά έσοδα στον τόπο προορισμού. Αυτό που αναζητούν οι buyers είναι κυρίως σύγχρονες υπηρεσίες υψηλής ποιότητας. Το κόστος είναι σημαντικός παράγοντας επιλογής, αλλά δεν τίθεται ως κριτήριο, παρά μόνο στην τελική φάση και κάνει τη διαφορά μεταξύ υπηρεσιών συναφούς ποιότητας.

Τα κριτήρια επιλογής για τη διοργάνωση συνεδρίων και εκδηλώσεων για τους περισσότερους buyers είναι:

- ♦ **Ο χώρος.** Είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες που συντελούν στο να γίνει μία εκδήλωση επιτυχημένη. Τα κριτήρια επιλογής είναι : η αισθητική του χώρου, η εμπειρία από συνέδρια αναλόγου μεγέθους, η προγραμματισμένη ημερομηνία, η προβλεπόμενη συμμετοχή, η προσβασιμότητα, οι προβεπόμενες ανάγκες σε δωμάτια. Ο πλήρως εξοπλισμένος χώρος του συνεδριακού χώρου (εάν πρόκειται για ξενοδοχείο)
- ♦ **Η υποδομή** της ευρύτερης περιοχής όπως τα πολιτιστικά στοιχεία, η ταυτότητα του προορισμού, τα αξιοθέατα, η τοπική κουζίνα.

Η μεγάλη σημασία του συνεδριακού τουρισμού ως μέσου συμπλήρωσης, εμπλουτισμού και βελτίωσης της τουριστικής προσφοράς είναι αυτονόητη. Όπως έχει ήδη αναφερθεί ο συνεδριακός τουρισμός αποδίδει, κατά κεφαλή, το διπλάσιο

ολοκληρωθεί οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στις πίστες του αερολιμένα, καθώς και στους επιπρόσθετους χώρους στάθμευσης αεροσκαφών.

Σήμερα, σύμφωνα με τη νέα αερολιμενάρχη Αράξου, Σπυριδούλα Μπελέκου, το αεροδρόμιο του Αράξου έχει όλες εκείνες τις υποδομές για να υποστηριχθούν ακόμα και νυκτερινές πτήσεις, γεγονός που δίδει ένα επιπλέον πλεονέκτημα στην Αχαΐα, όταν μάλιστα η ακτίνα που χωρίζει την Πάτρα και την τουριστική περιοχή της Ηλείας δεν ξεπερνά τα 30 χιλιόμετρα. Οι μόνες εκκρεμότητες που απομένουν για το αεροδρόμιο είναι η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και του πάρκιν οχημάτων.

Πρόσφατα- και ενώ σε λίγους μήνες ο Αραξος θα είναι σε πλήρη ετοιμότητα- η κυβέρνηση εξήγγειλε τη δημιουργία πολιτικού αεροδρομίου στην 117 Πτέρυγα Μάχης στην Ανδραβίδα.

Ομως το βασικό πρόβλημα, που αφήνει το αεροδρόμιο Αράξου σε δεύτερη μοίρα, είναι το έλλειμμα υποδομών, που θα το βοηθούσαν να αναπτύξει την περιοχή, τόσο τουριστικά όσο και εμπορικά.

Τρία βασικά προβλήματα υφίστανται εδώ και αρκετά χρόνια.

- ♦ Αφορά στην βελτίωση της οδικής αρτηρίας που συνδέει την Εθνική οδό Πατρών-Πύργου με το αεροδρόμιο. Θα πρέπει να γίνει κάτι γι' αυτό διότι δεν είναι δυνατό ένα αεροδρόμιο με προδιαγραφές αρκετά υψηλές να μην συνδέεται αξιοπρεπώς με το κεντρικό εθνικό οδικό δίκτυο.
- ♦ Η απουσία σύνδεσης του αερολιμένα από το υπεραστικό ΚΤΕΛ Ν. Αχαΐας, τα οχήματα του οποίου σταματούν 200 μέτρα από την είσοδο του Αράξου, χωρίς έτσι κανείς να έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτό, εκτός από την περίπτωση της χρήσης ιδιωτικού αυτοκινήτου.
- ♦ Απουσία σύνδεσης του Αράξου με τη σιδηροδρομική γραμμή του ΟΣΕ. Το αεροδρόμιο θα μπορούσε να αναπτύξει ένα σημαντικό κομμάτι αερομεταφορών

εμπορευμάτων «Cargo», εφόσον υπήρχε η δυνατότητα φορτοεκφόρτωσης τους μέσα στο αεροδρόμιο.

Οι φορείς της Αχαΐας θα πρέπει να προβληματιστούν ιδιαίτερα και να δράσουν γρήγορα γιατί έχουν για πρώτη φορά την ευκαιρία να αξιοποιήσουν στο έπακτρο την περιοχή μέσω του αεροδρομίου του Αράξου, το οποίο μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πόλο έλξης, τόσο για τους επισκέπτες- τουρίστες όσο και για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Δημιουργία και εκσυγχρονισμός οδικού δικτύου.

Οι περισσότερες οδικές διαδρομές είναι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους αφού διαπερνούν την ενδοχώρα με εναλλαγές τοπίων, χτιστών γεφυριών, ποταμών και αρχαιολογικών χώρων. Οι οδικές αρτηρίες που συνδέουν τις πρωτεύουσες των νομών με την ενδοχώρα έχουν εγκαταλειφθεί με αποτέλεσμα τη φθορά του ασφαλτοτάπητα, την έλλειψη διαχωριστικών γραμμών και μάρων ασφαλείας στις άκρες του δρόμου, ενώ συχνά κατά τη διάρκεια του χειμώνα παραμένουν κλειστές λόγω έλλειψης εκχιονιστικών μηχανημάτων. Επίσης οι οδικές αρτηρίες που συνδέουν την Πάτρα με την Κόρινθο, την Καλαμάτα, το Μεσολόγγι, τα Ιωάννινα είναι οι ίδιες ή σχεδόν οι ίδιες που δημιουργήθηκαν πριν από 30 χρόνια.

Όπως όλοι γνωρίζουμε οι ήδη υπάρχοντες οδικοί οδοί κρύβουν πάρα πολλούς κινδύνους. Για το λόγο αυτό πρέπει να κατασκευαστούν ασφαλείς και μεγάλοι αυτοκινητόδρομοι τουλάχιστον για τους κύριους οδικούς άξονες της Δυτικής Ελλάδας και αυτούς που την ενώνουν με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Είναι απαραίτητο να προωθηθούν άμεσα βελτιωτικά μέτρα στις υφιστάμενες οδικές αρτηρίες, με ταυτόχρονη συντηρήσή τους όπως: δρόμοι φαρδιοί, με καλής ποιότητας ασφαλτοτάπητα, και διαχωριστικά των δύο κατευθύνσεων, ηλεκτροφωτισμός οδών και κόμβων, φωτεινές σηματοδοτήσεις, εκχιονιστικά

μηχανήματα, συνεργεία διάσωσης. Αυτονόητη είναι δε και η συντήρηση των δρόμων που παρουσιάζουν προβλήματα .

Κατά καιρούς οι εκάστοτε κυβερνήσεις έχουν προαναγγείλει και υποσχεθεί έργα που αφορούν τις οδικές αρτηρίες όπως :

- **Ευρεία Παράκαμψη Πάτρας.** Όπου ένα σημαντικό τμήμα της έχει ολοκληρωθεί, αποσυμφορίζοντας σημαντικά την πόλη των Πατρών από αυτούς που θέλουν να την παρακάμψουν, ενώ προγραμματίζεται να δημοπρατηθούν εντός του 2005 οι **συνδέσεις της με το νέο Λιμάνι.**
- Κατασκευάζεται η **Μικρή Περιμετρική Πάτρας**, όπου θα λύσει μερικά το κυκλοφοριακό πρόβλημα της πόλης των Πατρών αφού θα είναι ένας σύγχρονος οδικός άξονας που “αν θελήσουμε να την συγκρίνουμε με σημαντικούς άξονες των Αθηνών θα λέγαμε πως θα μοιάζει περισσότερο με την Κατεχάκη και μόνον σε ένα κομμάτι της με την Αττική οδό” επισημαίνει η μηχανικός της ΔΕΚΕ Νατάσσα Πυργάκη. Παρόλα αυτά ένα τόσο μεγάλο έργο αλλάζει την γεωγραφία μιας περιοχής και ανατρέπει τα υπάρχοντα δεδομένα. Για το λόγο αυτό θα πρέπει από τώρα να ξεκινήσουν οι κυκλοφοριακές μελέτες διοχέτευσης της κυκλοφορίας πέριξ της περιμετρικής, ενώ θα πρέπει να υπάρξει γενικότερη αναδιοργάνωση και των αστικών διαδρομών τονίζουν οι ασχολούμενοι με τους οδικούς άξονες.
- **ΠΑΘΕ, Τμήμα Πάτρα – Κόρινθος.** Είναι σε εξέλιξη η διαδικασία για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου με σύμβαση παραχώρησης.
- **Δυτικός Άξονας – Νότιο Τμήμα (Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα).** Έχει προγραμματισθεί και εκπονούνται οι μελέτες.
- **Οδικός Άξονας Πάτρα – Χαλανδρίτσα – Καλάβρυτα.**

- **Ιόνια Οδός.** Είναι ένας νέος οδικός άξονας που θα συνδέει τις πόλεις Καλαμάτα, Πύργο, Πάτρα, Ρίο, Αντίρριο, Αγρίνιο, Αρτα και Γιάννενα, ενώ φθάνει μέχρι την Κακαβιά, στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Επίση θα συναντά και την Εγνατία οδό. Περιλαμβάνει οδικούς άξονες (με εικόσι ανισόπεδους κόμβους και σήραγγες), σιδηροδρομικές γραμμές, και φιλοδοξεί να βγάλει από τη σημερινή απομόνωση τη Δυτική Ελλάδα.

Ο νέος οδικός άξονας χωρίστηκε σε δύο τμήματα:

Το βόρειο τμήμα, από το Αντίρριο μέχρι την Κακαβιά.

Το νότιο τμήμα το οποίο θα προηγηθεί με δύο ξεχωριστά προγράμματα. Στο πρώτο πρόγραμμα περιλαμβάνονται οι εθνικοί οδοί Κορίνθου-Πατρών – Πύργου-Τσακώνας, και στο δεύτερο πρόγραμμα από τον Πύργο έως την Καλαμάτα, θα παραμείνει ως έχει με μικρές βελτιώσεις δεδομένου ότι η Μεσσηνία θα εξυπηρετείται και από τον άξονα Κορίνθου-Τριπόλεως.

- Είναι όμως ένα έργο που εδώ και πάρα πολλά χρόνια γίνεται στα χαρτιά και όχι στη πράξη.

Η υλοποίηση των έργων θα συμβάλει:

- στην δημιουργία δυνατοτήτων για αύξηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιοχή και αναθέρμανση των τοπικών οικονομιών
- στην αύξηση της τουριστικής ανάπτυξης αλλά και συστηματική ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων της Δυτικής Ελλάδας.
- στην ενίσχυση του ρόλου των λιμανιών της Πάτρας και του Πλατυγιαλίου Αστακού.

Σιδηροδρομικό δίκτυο

Επίσης το σιδηροδρομικό δίκτυο στη Δυτική Ελλάδα βρίσκεται σε νηπιακή κατάσταση. Οι σιδηροδρομικές γραμμές είναι οι ίδιες οι οποίες χηράκτηκαν από γεννήσεως τους, ενώ με τον κατάλληλο σχεδιασμό μπορεί να χρησιμοποιηθεί το

τρένο και ως μέσον μεταφοράς και εξυπηρέτησης για κοντινούς προορισμούς όπως το Αίγιο, το Ρίο, το Αντίρριο, η Ναύπακτος με αποτέλεσμα να έχουμε και αποσυμφόρηση του κυκλοφοριακού προβλήματος. Στο σύνολό τους σχεδόν οι σταθμοί των τρένων έχουν έναν ξεχωριστό δικό τους χαρακτήρα. Με τη σωστή συντήρηση, ανακαίνιση και τον εκσυγχρονισμό τους, μπορούν να αποτελέσουν πραγματικά αρχιτεκτονικά στολίδια για την περιοχή μας.

Κατασκευή νέας σιδηροδρομικής γραμμής Κορίνου- Πατρών

Η κατασκευή μιας σιδηροδρομικής γραμμής όπως κάθε μεγάλο και σύνθετο τεχνικό έργο, δεν μπορεί να γίνει χωρίς κάποια επίπτωση στο περιβάλλον. Παρόλα αυτά η ΕΡΓΟΣΕ επιδιώκει την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων, ενώ παράλληλα αναδεικνύονται οι χώροι ιστορικής και αρχαιολογικής σημασίας.

Με βάση τα συμπεράσματα των παραπάνω μελετών επιλέγονται, όπου αυτό είναι σκόπιμο και δυνατόν, λύσεις ευνοϊκές για το περιβάλλον, όπως σήραγγες με εκσκαφή και επανεπίχωση (cut and cover) ή με υπόγεια διάνοιξη αντί για μεγάλα ορύγματα, και γέφυρες αντί για μεγάλα επιχώματα, προβλέπονται ειδικές δίοδοι για την πανίδα και γίνονται μελέτες φυτοτεχνικής αποκατάστασης του περιβάλλοντος χώρου και μελέτες αντιπλημμυρικής προστασίας του έργου και των γύρω περιοχών.

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού αναζητείται εγκαίρως η καταλληλότερη λύση σε περιοχές, όπου υπάρχουν ή αναμένεται να ανευρεθούν αρχαιότητες, ώστε όχι μόνο να μην υπάρξουν καταστροφές μνημείων και καθυστερήσεις των έργων, αλλά να προστατευτεί και να αναδειχτεί η πολιτιστική μας κληρονομιά. Σε περίπτωση τυχαίας ανεύρεσης αρχαιοτήτων γίνονται ανασκαφές από τις αρμόδιες εφορείες Αρχαιοτήτων με δαπάνες τις ΕΡΓΟΣΕ και αποφασίζονται κατά περίπτωση οι επόμενες ενέργειες και οι τεχνικές λύσεις λαμβάνοντας υπόψη τη σπουδαιότητα των ευρημάτων.

Στην περιοχή *Ισθμού Κορίνθου*, για παράδειγμα, η νέα διπλή γραμμή Αθήνας-Κορίνθου-Πάτρας διέρχεται με γέφυρα πάνω από το Ιουστινιάνειο Τείχος, ενώ ταυτόχρονα συντηρείται και αναδεικνύεται το τείχος και καθίσταται επισκέψιμο.

Στην *Ελίκη Αιγιαλείας* τροποποιείται η μελέτη της νέας γραμμής Κορίνθου-Πάτρας για να παρακάμψει την περιοχή, όπου πιθανολογείται ότι βρίσκεται θαμμένη η αρχαία πόλη.

Στην *Αρχαία Κόρινθο* και στη *Σικώνα* εκτελούνται μεγάλης έκτασης ανασκαφές στα πλαίσια των έργων κατασκευής της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Κορίνθου-Πάτρας.

Εξετάζετε επίσης το ενδεχόμενο να σχεδιασθούν προθήκες στους σταθμούς από την ΕΡΓΟΣΕ και να τοποθετηθούν αντίγραφα των αρχαιολογικών ευρημάτων, έτσι ώστε τόσο οι κάτοικοι των περιοχών από τις οποίες διέρχεται το τρένο, όσο και οι επισκέπτες να έρχονται σε άμεση επαφή με την ιστορία και το πολιτιστικό παρελθόν της περιοχής.

Οδοντωτός-Βουρραϊκός Ένα από τα ενδιαφέροντα τοπία όχι μόνο της Αχαΐας αλλά ολόκληρης της Ελλάδας και σημαντικός πόλος έλξης τουρισμού για τη Διαδρομή Διακοπτό-Καλάβρυτα είναι ο Οδοντωτός και φαράγγι του Βουρραϊκού. Ο μοναδικός για τη χώρα Οδοντωτός σιδηρόδρομος. Η σιδηροδρομική γραμμή του οδοντοτού αποτελεί σπουδαίο τεχνικό μνημείο με τις λαξευτές σήραγγες, τις πέτρινες και μεταλλικές γέφυρες, τις εξαιρετικές λιθοδομές στους τοίχους αντιστήριξης και έχει αναγνωριστεί ως ιστορικό και διατηρητέο μνημείο. Είναι μία ανθρώπινη κατασκευή με αντοχή στο χρόνο που δένει αρμονικό με το φυσικό περιβάλλον, πολύ πριν από την καθολική επικράτηση της αισθητικής του τσιμέντου.

Στην περιοχή μας έχει προγραμματιστεί η **Αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής Πατρών – Πύργου**, η διπλή σιδηροδρομική γραμμή **Πατρών – Κορίνθου** ενώ μία από τις ομορφότερες διαδρομές είναι αυτή του **Διακοφτού - Καλαβρύτων** με το ιστορικό τρενάκι του Οδοντωτού, όπου χρειάζεται αναβάθμιση χωρίς όμως να πληγεί η γραφικότητα και η ομορφιά της διαδρομής του.

Μην ξεχνάμε άλλωστε ότι ένα ταξίδι με το τραίνο είναι ποιο άνετο και ποιο γραφικό από οποιοδήποτε άλλο μέσο.

Θαλάσσιες υποδομές

Κατασκευή σύγχρονων λιμανιών. Χρειάζεται να αναβαθμιστούν οι εγκαταστάσεις των λιμανιών προκειμένου να εξυπηρετήσουν την ήδη υπάρχουσα κίνηση άλλα και να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα των εποχών.

Έχουν προγραμματιστεί η ολοκλήρωση των εργασιών στο λιμάνι των **Πατρών**, όπου στόχος είναι να λειτουργήσει στα τέλη του 2008 με αρχές του 2009 αφού έχει υπάρξει μία καθυστέρηση αποπεράτωσης του έργου 15 χρόνων. Το έργο της κατασκευής του νέου λιμανιού εισέρχεται στην τελική του φάση και παράλληλα μελετώνται τροποποιήσεις που θα κάνουν το λιμένα περισσότερο λειτουργικό σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό. Περιλαμβάνονται έργα επιδομής δηλαδή οι χερσαίες εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης, ο κεντρικός αγωγός όμβριων, ενώ παράλληλα μελετάτε η αλλαγή των μηκών των θέσεων αφού τα πλοία νέας γενιάς ξεπέρασαν σε μήκος τα 200 μέτρα. Παράλληλα ο Ο.Λ.ΠΑ πρόκειται να συμπράξει στην εξεύρεση συμβούλου ο οποίος πρόκειται να εκπονήσει πανελλαδική μελέτη για μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις, ανοίγοντας νέες προοπτικές λιμενικής ανάπτυξης.

Επίσης πρέπει να δημιουργηθεί *Yachting Club* μέσα στο λιμάνι της πόλης, όπως συμβαίνει σε όλες τις μεγάλες παραλιακές πόλεις της Μεσογείου. Έχει

επίσης ξεκινήσει η κατασκευή του λιμανιού του Αιγίου ενώ θα πρέπει να εκσυγχρονισθούν και να οργανωθούν οι λιμένες **Κυλλήνης και Κατάκολου**.

Η ανάπτυξη του λιμανιού, με σεβασμό στην αρχιτεκτονική της πόλης, θα επιφέρει σημαντική ανάπτυξη στη πόλη και την περιοχή, τόνωση της εμπορικής δραστηριότητας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Δρομολόγηση υδροπλάνων από το λιμάνι των Πατρών. Εντός των μηνών του καλοκαιριού του 2005 αναμενόταν να δρομολογηθούν οι πτήσεις υδροπλάνων από την Πάτρα προς τα νησιά του Ιονίου. Παρόλα αυτά όμως και ενώ είχε ανακοινωθεί η επιλογή του χώρου για την θέση των υδροπλάνων (στην ιχθυόσκαλα) από τον Οκτώβριο του 2004, και λίγο πριν αυτά λειτουργήσουν υπήρξαν αντιδράσεις από τους αλιείς με αποτέλεσμα, να αναβληθεί η λειτουργία τους. Πληροφορίες στον τοπικό τύπο αναφέρουν ότι η ένσταση των αλιέων έγινε δεκτή από το Δικαστήριο με αποτέλεσμα να είναι ανοικτό το ενδεχόμενο να απομακρυνθούν πριν ακόμη προσεγγίσουν την περιοχή της ιχθυόσκαλας. Ήδη εκπρόσωποι της εταιρίας και πιλότοι θα επισκεφθούν την Πάτρα προκειμένου να εξετάσουν νέους υποψήφιους χώρους υποδοχής και υποδομής προκειμένου να ξεκινήσουν τα δρομολόγια.

Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις που έκανε πρόσφατα η εταιρεία, φιλοσοφία της επένδυσης είναι η κάλυψη ενός σημαντικού κενού που υπήρχε μέχρι σήμερα στον τομέα των αερομεταφορών και η καθιέρωση ενός νέου τρόπου μετακινήσεων. Παράλληλα η όλη επένδυση θα συμβάλει και στην τόνωση της τουριστικής κίνησης της ευρύτερης περιοχής, καθώς ήδη έχει εκφραστεί ενδιαφέρον από επιχειρηματίες του τουριστικού τομέα για πακέτα εκδρομών ναυλώσεις αεροσκαφών κ.α.

Τα υδροπλάνα που θα εκτελούν τις πτήσεις είναι ελικοφόρα 19 θέσεων και έχουν τη δυνατότητα να πετούν από την ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου,

χειμώνα-καλοκαίρι, σε ύψος 3.000 μέτρων και με ανώτατη ταχύτητα τα 225χλμ. την ώρα.

Όσον αφορά τις θαλάσσιες μετακινήσεις επιβατών θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, να γίνει ποιο εύκολη και ποιο γρήγορη η μετάβαση στα νησιά του Ιονίου από την Πάτρα, με ποιο σύγχρονα ταχύπλοα πλοία, τακτικά δρομολόγια, ενώ η χρήση των υδροπλάνων αποτελεί μία καλή λύση που όμως μπλοκάρεται από τυχόν σκοπιμότητες . Παρόλα αυτά το αποτέλεσμα παραμένει το ίδιο, δηλαδή η μη σύνδεση της Πάτρας με τα νησιά του Ιονίου.

ZEYXH PIOY - ANTIPPIOY

Όπως όλοι γνωρίζουμε τον Αύγουστο του 2004 με μία πανηγυρική εκδήλωση δόθηκε στην κυκλοφορία η ΓΕΦΥΡΑ της ZEYXHS PIOY – ANTIPPIOY, που ως γνωστό είναι η μεγαλύτερη σε μήκος καλοδιωτή γέφυρα στο κόσμο. Είναι ένα μεγάλο τεχνικό έργο με ευρωπαϊκή και παγκόσμια διάταση που ένωσε δύο νομούς την Αχαΐα και την Αιτωλοακαρνανία και τους έφερε πολύ κοντά. Με τη δημιουργία της η περιοχή μας απέκτησε, ένα έργο που δημιουργεί τεράστιες αναπτυξιακές δυνατότητες στη Νοτιοδυτική Ελλάδα.

Για να φανεί όμως και να αναδειχθεί θα πρέπει να γίνουν και τα συμπληρωματικά οδικά έργα (Ιόνια οδός, Κορίνθου-Πατρών, κ.λ.π.) καθώς και διάφορες ενέργειες τοπικών φορέων , επενδυτικές πρωτοβουλίες και δράσεις που πρέπει να αναληφθούν στην περιοχή του Ρίου. Δίπλα στη γέφυρα βρίσκεται το ιστορικό κάστρο του Ρίου ένα μνημείο της τοπικής ιστορίας συνδεδεμένο με του αγώνες του έθνους μας, αλλά και με μεγάλα γεγονότα σε διάφορες περιόδους από τη χρονολογία της κατασκευής του.

Θα πρέπει να γίνουν έργα για την συνολική αποκατάσταση του Κάστρου με σκοπό την αναβάθμισή του. Επίσης στο λιμενικό χώρο του Ρίου (έναντι του κάστρου) θα πρέπει να γίνουν εξωραιοτικά έργα που θα αλλάξουν την

απαράδεκτη σημερινή εικόνα των σταθμευμένων νταλικών και παντός είδους αυτοκινήτων όπως η δημιουργία τουριστικού περιπτέρου , φύτευση δένδρων, φωτισμός κ.λ.π.

Επίσης είναι αναγκαίος ο συνδυασμός της γέφυρας με άλλες υποδομές που πρέπει να γίνουν στην περιοχή, όπως : συνεδριακό και εκθεσιακό κέντρο, ξενοδοχεία, ενυδρείο ενώ μπορεί και να αξιοποιηθεί και ο εγροταξιακός χώρος της γέφυρας ως **θεματικό πάρκο ψυχαγωγίας**.

Δίπλα σε ένα τόσο σημαντικό έργο αναδεικνύονται το ίδιο το Ρίο και το Αντίρριο, αλλά και πολλές ιδιωτικές πρωτοβουλίες.

Ακόμα και η Πάτρα, μετά τη γέφυρα αλλάζει θέση στο χάρτη, αφού βρίσκεται πιο κοντά στη Στερεά Ελλάδα, και την Ήπειρο, σε σημαντικούς αρχαιολογικούς και ιστορικούς χώρους όπως οι Δελφοί, το Μεσολόγγι τα Γιάννενα, οπότε η πρόκληση για μεγάλα έργα είναι ακόμη μεγαλύτερη.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Ο κ. Νίκος Παπαλέξης πρόεδρος της Ένωσης Ιδιοκτητών Ξενοδοχείων Αχαΐας με δηλώσεις του σε τοπική εφημερίδα, ανέφερε ότι κατά τη διάρκεια της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας διαφαίνεται ότι θα υπάρξει κάποια τουριστική κίνηση πολύ μεγαλύτερη από τους Ολυμπιακούς Αγώνες, διότι από την μία πλευρά θα έχουμε τη φιλοξενία των συγκροτημάτων που θα λάβουν μέρος στον θεσμό και από την άλλη τον εγχώριο τουρισμό που θα ενδιαφερθεί για αυτές τις εκδηλώσεις.

Ο κ. Παπαλέξης όμως εξέφρασε την εκτίμηση ότι αλλοδαπούς τουρίστες δεν θα έχουμε κυρίως γιατί η Πολιτιστική Πρωτεύουσα ως γεγονός δεν έχει διαφημιστεί στο εξωτερικό αλλά και γιατί το πρόγραμμα εκδηλώσεων ολοκληρώθηκε μόλις πριν από λίγο καιρό. Οι ξενοδόχοι κάνουν κάποια προετοιμασία για την υποδοχή αυτού του τουριστικού ρεύματος, αλλά μόνο σε επίπεδο βελτιώσεων των υφιστάμενων εγκαταστάσεων, ενώ κάποια λίγα ξενοδοχεία βρίσκονται σε στάδιο ανακαίνισης.

Νέες επενδύσεις όμως δεν φαίνεται ότι θα γίνουν στο ορατό μέλλον μέσα στην πόλη της Πάτρας και γενικότερα στην Αχαΐα. Βέβαια ο κ. Παπαλέξης ανέφερε ότι αυτή την στιγμή υπάρχει ένα ενδιαφέρον από διάφορους επενδυτικούς οίκους που ρωτούν για την αγορά γης ή για την αγορά υφιστάμενων εγκαταστάσεων αλλά μέχρι στιγμής αυτές οι συζητήσεις δεν έχουν φτάσει σε κάποιο στάδιο τελικής πρότασης.

Κατά τον κ. Παπαλέξη κίνητρα υπάρχουν γιατί ο αναπτυξιακός νόμος δίνει μεγάλες ευκαιρίες. Από εκεί και πέρα όμως ο κάθε επενδυτής μετρά πολλά άλλα πράγματα, όπως τι πληρότητες και υποδομές υπάρχουν σε μία περιοχή και τι προβλέψεις υπάρχουν για το μέλλον.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο των ξενοδόχων, το πρόβλημα της έλλειψης επενδύσεων στην Αχαΐα έγκειται στο γεγονός ότι δεν έχει γίνει κάποια προεργασία από τους ίδιους τους φορείς, οι οποίοι δεν έχουν πείσει τους επενδυτές ότι πράγματι κάνοντας μία επένδυση στην περιοχή, μπορούν να κερδίσουν τα αναμενόμενα.

Στον αντίποδα βρίσκεται ο νομός Ηλείας και γι' αυτό εκεί έχουν γίνει κάποιες σοβαρές επενδύσεις. Μάλιστα στο γειτονικό νομό βρίσκονται σε εξέλιξη και κάποια άλλα project για νέες μονάδες από γνωστούς και μεγάλους επενδυτικούς ομίλους.

Παράλληλα εξέφρασε την ελπίδα πως με την λειτουργία της Εταιρίας Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, η Αχαΐα να κάνει κάτι περισσότερο, αφού ένας από τους στόχους του φορέα είναι και η προσέλκυση νέων επενδυτών. Ο ίδιος εκτίμησε ότι η Αχαΐα έχει και τα τρία σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος, δηλαδή την παραλία, το βουνό και την πόλη.

Από εκεί και πέρα, πρόσθεσε θα πρέπει να κατευθύνουμε τους επενδυτές, σε ορεινές περιοχές για εναλλακτικό τουρισμό, ειδικά στα Καλάβρυτα που είναι μία καταπληκτική περιοχή αλλά δεν έχει αξιοποιηθεί όπως θα έπρεπε, στις

παραλίες για τον παραθεριστικό τουρισμό και στην πόλη της Πάτρας για συνεδριακό και αθλητικό τουρισμό.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης είναι ένα από τα πρόσφατα παραδείγματα συνεργασία των φορέων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Η νεοσύστατη Εταιρεία έρχεται να συντονίσει κατά τρόπο αποτελεσματικό και κερδοφόρο τις προσπάθειες που καταβάλουν οι διαστηριοποιούμενοι στον ευαίσθητο, όσο και σημαντικό για την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας τομέα του τουρισμού φορείς, για αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και των παρεχομένων υπηρεσιών.

Η ίδρυση ενός ειδικευμένου Οργανισμού Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος ανέκυψε από την αναγκαιότητα συντονισμού των επιμέρους ενεργειών και σύμπραξης μεταξύ της Νομαρχιακής, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κοινωνικών και οικονομικών φορέων της περιοχής.

Παράλληλα, πρόβαλε την ανάγκη ανάληψης δράσεων για την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα της Περιφέρειας που, παρά τα σημαντικά της φυσικά πλεονεκτήματα, εμφανίζει στασιμότητα και υπολείπεται τα τελευταία χρόνια σημαντικά έναντι του εθνικού και διεθνούς ανταγωνισμού.

Τα φυσικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, τα γνωσμένης σπουδαιότητας αρχαιολογικά και ιστορικά μνημεία και τα γεωφυσικά κάλλη της περιοχής, καθιστούν ελκυστική την περιοχή όσο και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Επιπλέον, οι υποδομές, που υφίστανται ήδη και όσες δρομολογούνται, δημιουργούν τις προοπτικές για μία αναπτυξιακή δυναμική πορεία.

Η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος στοχεύει άμεσα στον επαναπροσδιορισμό της τουριστικής ταυτότητας της περιοχής, θέτοντας τους άξονες της ανάπτυξής της, αλλά και στην ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών και φορέων, προκειμένου να εξασφαλίσει τη στήριξή τους και την ανταλλαγή απόψεων για όλες τις μορφές τουρισμού (αθλητικός, συνεδριακός, θρησκευτικός, Πολιτιστικός, αγροτουρισμός, τεχνολογικός, οικολογικός κ.α.)

Η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης με τον καθοδηγητικό της ρόλο, θα συντονίζει τις προσπάθειες και παράλληλα θα αναλάβει μια σειρά από δράσεις όπως :

1. Δημιουργία « Λόμπι Φύλων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας » για την στήριξη των προσπαθειών της.
2. Σχεδιασμός διαχείρισης καταλυμάτων και διαχείρισης επισκεπτών
3. Σχεδιασμός προβολής της Δυτικής Ελλάδας και ενημέρωση των επισκεπτών
4. Σχεδιασμός εκπαίδευσης επαγγελματιών και προσωπικού τουριστικών επαγγελμάτων
5. Σχεδιασμός και καθιέρωση τοπικής παραδοσιακής κουζίνας, που θα χαρακτηρίζει μεγάλα ή μικρότερα αστικά κέντρα της περιοχής μας.
6. Σχεδιασμός οδηγού με τα καλύτερα σημεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Σκοπός της Εταιρίας Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι να καταστεί το επίκεντρο της συνεργασίας όλων των παραγόντων της τουριστικής οικονομίας της περιοχής και να ενσωματώσει τους επιμέρους στόχους τους στην χάραξη μιας ενιαίας τουριστικής πολιτικής

για να οδηγήσει στην ανάδειξη μιας σύγχρονης περιφέρειας, ικανής να αποτελέσει δημοφιλή τουριστικό προορισμό καθ' όλη την διάρκεια του έτους εντός και εκτός Ελλάδας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ.

Ο συνεδριακός τουρισμός ήταν για την Αχαΐα μία άγνωστη έννοια μέχρι πριν από λίγα χρόνια, όταν ξεκίνησε τη λειτουργία του το Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Πατρών. Μία φαινομενικά περιττή πολυτέλεια για το Πανεπιστήμιο με τις πολλές ελλείψεις υποδομής που όμως γρήγορα απέδειξε το τεράστιο κενό που κάλυψε.

Τα δεκάδες συνέδρια που διοργανώθηκαν από τότε έδωσαν στην Πάτρα μία νέα προοπτική τουρισμού δημοσίων σχέσεων και οικονομικής ανάπτυξης, μέσα από διεθνείς διοργανώσεις και ανταλλαγές επιστημονικού και επιχειρηματικού δυναμικού.

Δημιούργησε όμως και τάσεις υπερβολής. Τα τελευταία χρόνια δημόσιοι, ιδιωτικοί και άλλοι φορείς πραγματοποίησαν, σχεδίασαν ή απλώς ανακοίνωσαν τις προθέσεις του για δημιουργία συνεδριακών κέντρων. Με ένα όμως μειονέκτημα. Δεν υπήρξε καμία διάθεση συντονισμού και συνεργασίας, ώστε κατ' αρχάς να μελετηθούν οι ανάγκες της περιοχής και κατόπιν να επιλεγούν οι καλύτερες και ρεαλιστικότερες λύσεις.

Ο Οργανισμός Λιμένος Πατρών, η Εκκλησία του Αγ. Ανδρέα, το σχέδιο του Δήμου για την κατασκευή νέου πολυκέντρου στο εργοστάσιο Λαδόπουλου, το ΑΤ.Ε.Ι., είναι οι πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις φορέων που, προγραμματίζουν ή υλοποίησαν την δημιουργία συνεδριακών κέντρων στην Πάτρα, που θα χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα και από πολιτιστικούς φορείς. Όμως κάτι τέτοιο εγκυμονεί κινδύνους. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Θεσσαλονίκης όπου κατασκεύασε ή ανακαίνισε συνολικά

είκοσι μικρής χωρητικότητας σε συνέδρους, συνεδριακά κέντρα όπου το περισσότερο καιρό παραμένουν κλειστά.

Παράλληλα όλοι συμφωνούσαν ότι ένα από τα βασικά έργα υποδομής που θα πρέπει να επιλεγούν στο σχεδιασμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας είναι και αυτό της δημιουργίας συνεδριακού κέντρου. Οπότε γεννάται το εύλογο το ερώτημα «μήπως όλοι αυτοί οι φορείς θα πρέπει να συζητήσουν γύρω από ένα τραπέζι υπό την αιγίδα ενός φορέα όπως ο Δήμος ή η ΕΤΑΑ για την συγχρηματοδοτήσει και τη δημιουργία ενός συνεδριακού κέντρου;

Τα συνεδριακά κέντρα είναι όντως απαραίτητα όχι μόνο γιατί το πρωτεύων για την προσέκλυση μεγάλων συνεδριακών εκδηλώσεων είναι η ύπαρξη αξιοπρεπών χώρων φιλοξενίας τους, αλλά και γιατί τέτοιοι χώροι μπορούν υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις να αξιοποιηθούν και για την κάλυψη σημαντικών πολιτιστικών αναγκών.

Η εμπειρία που υπάρχει πλέον στην Πάτρα μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν αρκεί ένας χώρος υποδοχής συνεδρίων, αλλά μια υποδομή μακράς πνοής που να καλύπτει πολλαπλές τεχνολογικές και λειτουργικές ανάγκες, ώστε να ανταποκρίνεται στις αυξημένες απαιτήσεις που υπάρχουν στη συνεδριακή αγορά.

Στη περιοχή μας χρειάζεται η δημιουργία χώρων διαφορετικών δυνατοτήτων που θα δημιουργήσουν την εικόνα ενός τόπου με πλήρη συνεδριακή υποδομή. Η εμπειρία του Συνεδριακού και Πολιτιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Πατρών έχει αποδείξει ότι η πόλη μπορεί να φέρει σε πέρας διοργανωτικά μεγάλα συνέδρια, όμως δεν υπάρχουν χώροι αν θέλουμε κάποτε να φιλοξενήσουμε διεθνή συνέδρια της τάξεως των 1500 ή 3000 συνέδρων, τα οποία καθίστανται ιδιαίτερα ελκυστικά για την ανάπτυξη και την προβολή της περιοχής.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ-CONVENTION
BUREAUX (CVB)

Αντιλαμβανόμενοι τη δυναμική που ανέπτυξε η περιοχή στο χώρο των συνεδρίων αλλά και θέλοντας να τονώσουν τις σχέσεις τους με την πόλη, οι υπεύθυνοι του ΕΟΤ με πρωτοβουλία του προέδρου του Γιάννη Πατέλλη, επιχείρησαν να διερευνήσουν τις προϋποθέσεις σύστασης γραφείου προσέλκυσης συνεδριακού τουρισμού στην Πάτρα.

Μία ιδέα δοκιμασμένη σε άλλες πόλεις τους εξωτερικού, η οποία με απλά λόγια συνεπάγεται το συντονισμό όλων των φορέων που συνδέονται με τη συνεδριακή δραστηριότητα, ώστε ο προγραμματισμός των συνεδρίων που θα φιλοξενηθούν στην ευρύτερη περιοχή να γίνεται με γνώμονα την οργανωτική τελειότητα, αλλά και τη μεγιστοποίηση των τουριστικών κερδών για την πόλη. Παράλληλα ένα τέτοιο γραφείο αναλαμβάνει την προσέκλυση νέων συνεδριακών διοργανώσεων, καλύπτοντας ουσιαστικά τις ανάγκες δημοσίων σχέσεων που έχουν όλοι οι συνεδριακοί και ξενοδοχειακοί φορείς.

Μετά τον ενθουσιασμό που σήμανε η πρώτη αναγγελία από πλευράς ΕΟΤ, ακολούθησε μία πολύ ενδιαφέρουσα ημερίδα στην Πάτρα, αρκετά δημοσιεύματα και κολακευτικά σχόλια σε όλη την Ελλάδα (αφού θα επρόκειτο για το πρώτο αντίστοιχο ελληνικό γραφείο) και φυσικά αναμένονταν ήδη οι πρώτες κινήσεις από τους τοπικούς φορείς. Σύμφωνα με την πρόταση του Οργανισμού, ο ΕΟΤ θα πρόσφερε όλη τη σχετική τεχνογνωσία, συνεργασία με γραφεία του εξωτερικού και το μόνο που ζητούσε από τους τουριστικούς και συνεδριακούς εταίρους της Αχαΐας ήταν η ανταπόκριση που μεταφραζόταν σε παροχές στο επίπεδο της οικονομικής υποστήριξης και των ανθρωπίνων πόρων.

Ο ΕΟΤ έχει ιδρύσει ειδικό τμήμα για το Συνεδριακό τουρισμό στο Γραφείο του της Μεγάλης Βρετανίας και Ιρλανδίας (Λονδίνο) και έχει πραγματοποιήσει συναντήσεις και ημερίδες με τις περιφέρειες, τις τοπικές αρχές και τους

εκπροσώπους των οργανώσεων του τουρισμού στην Αθήνα , τη Ρόδο, τη Κέρκυρα την Πάτρα ενώ έχουν προγραμματιστεί ανάλογες και για άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα και αποτέλεσε μία δεύτερη προσέγγιση του προβλήματος της δημιουργίας γραφείου συνεδρίων στην Αχαΐα και ως εκ τούτου θα πρέπει να είναι πλέον πολύ πιο εξειδικευμένη.

Τα βασικά συμπεράσματα της ημερίδας, όσον αφορά στη σύσταση CVB ήσαν συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Τα CVB αποτελούν αναγκαία οργανωτική δομή για την προσέλκυση Συνεδριακού τουρισμού.
- Η ύπαρξη συνεδριακής υποδομής δεν αρκεί.
- Για τη δημιουργία των γραφείων συνεδρίων απαιτείται η συνεργασία πολλών φορέων και κυρίως της αυτοδιοίκησης, των οργανώσεων των τουριστικών επαγγελματιών και των ίδιων των επιχειρήσεων, που προσφέρουν προϊόν συνεδριακού τουρισμού.
- Δεν υπάρχει ένα ενιαίο μοντέλο για η σύσταση ενός CVB, αλλά πολλά μοντέλα, που συναντώνται στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο: θέματα όπως η σύνθεση και η χρηματοδότηση των CVB αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες του κάθε προορισμού και τη βούληση των εταίρων του CVB.
- Τα CVB υποστηρίζουν τους κάθε μορφής επιχειρηματίες συνεδριακού τουρισμού, και ως εκ τούτου τους βοηθούν να εξοικονομήσουν χρήμα και κόπο. Στην πράξη το ενδεχόμενο σύγκρουσης ρόλων μεταξύ του CVB και των επιχειρηματιών είναι περιορισμένο και φυσικά μπορεί να προληφθεί από τον ίδιο το σχεδιασμό του CVB. Τα CVB υλοποιούν εξαιρετικά στοχευόμενα προγράμματα μάρκετινγκ με εξειδίκευση στην

κάθε μορφή συνεδριακού-επαγγελματικού τουρισμού (π.χ. συνέδρια, εκθέσεις incentives) που επιχειρούν να προσελκύσουν.

Παρόλα αυτά η πρωτοβουλία του ΕΟΤ τελικά δεν ευοδώθηκε αφού οι φορείς της πόλης καθυστέρησαν χαρακτηριστικά να αντιδράσουν. Ενδεικτικό της αδράνειας είναι το γεγονός ότι κανείς από τους εμπλεκόμενους παράγοντες (Δήμος, Νομαρχία, ΕΤΑΑ, Περιφέρεια) δεν έχει δώσει ακόμα μία επίσημη εξήγηση για το γεγονός της αδυναμίας της πόλης να φιλοξενήσει τις δραστηριότητες ενός τέτοιου γραφείου. Επιπρόσθετα φαίνεται πως η πρόταση του ΕΟΤ, δημιούργησε και εσωτερικές αντιθέσεις ανάμεσα στους τουριστικούς φορείς, με κυρίαρχο θέμα προς συζήτηση να είναι το ποια πλευρά θα έχει τον πρώτο λόγο και φυσικά ποια θα κληθεί να καταβάλει το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων που θα απαιτηθούν.

Σημαντικός όμως τομέας της δραστηριότητας τους είναι η απάντηση σε συγκεκριμένα ερωτήματα των αγοραστών-διοργανωτών και η δικτύωση τους με τους τοπικούς επιχειρηματίες, που είναι σε θέση να καλύψουν τις απαιτήσεις που οι αγοραστές-διοργανωτές θέτουν.

Όλες αυτές οι ιδιαιτερότητες καθιστούν περισσότερο από φανερή την ανάγκη για την υλοποίηση μιας τέτοιας πρωτοβουλίας στην Πάτρα. Παράλληλα η τεχνογνωσία που θα αναπτυχθεί μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για δημιουργία αντίστοιχων γραφείων και σε άλλες ειδικές μορφές τουρισμού όπως το θρησκευτικό, πολιτιστικό ή αθλητικό τουρισμό, όπου επίσης ο συντονισμός είναι μία καθοριστική συνιστώσα.

Στην δημιουργία ενός CVB στην Αχαΐα συντείνουν το σύγχρονο συνεδριακό κέντρο του Πανεπιστημίου Πατρών, η γεωγραφική θέση της πόλης (μικρές αποστάσεις από αρχαιολογικούς χώρους, αξιοθέατα, μοναδικές φυσικές

καλλονές), ο συγκροτημένος πολεοδομικός ιστός της πόλης, η διαρκής αναβάθμιση της παροχής υπηρεσιών και οι εναλλακτικές λύσεις ψυχαγωγίας.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Δεδομένου ότι ο συνεδριακός τουρισμός αποδίδει, κατά κεφαλή, το διπλάσιο περίπου εισόδημα από ότι το κλασικό παραθεριστικό πακέτο, το κοινό χαρακτηριστικό όλων εκείνων που συμμετέχουν σε συνεδριακές εκδηλώσεις είναι το υψηλό μορφωτικό και εισοδηματικό επίπεδο, τα ποικίλα ενδιαφέροντα, έχουν ως αποτέλεσμα να επιδίδονται και σε άλλου είδους ενδιαφέροντα για τον ενεργητικό τουρισμό πριν και μετά τα συνέδρια. Έτσι θα πρέπει να δημιουργηθούν διάφορες εγκαταστάσεις όπως γήπεδα γκολφ και τένις, διοργάνωση κρουαζιέρων, ναυταθλητισμός, τουρισμός περιπέτειας και να προοθηθούν όλες οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως αναφέρονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο.

Η καταγραφή των δυνατοτήτων για ψυχαγωγία των συνέδρων και των συνοδών τους που διαθέτει η ξενοδοχειακή μονάδα, η πόλη και η ευρύτερη περιοχή πρέπει ενδεικτικά να περιλαμβάνει τα εξής :

Ψυχαγωγία συνέδρων και συνοδών μέσα στο ξενοδοχείο :

- Αναγνωστήρια εφοδιασμένα με τοπικό, εθνικό και διεθνή τύπο
- Πισίνα, γυμναστήριο, σάουνα
- Αθλητικές εγκαταστάσεις
- Αίθουσα κινηματογράφου
- Καταστήματα για ψώνια μέσα στο ξενοδοχείο
- Κομμωτήριο, περιποίηση προσώπου και σώματος

- Ύπαρξη εγκαταστάσεων για την φροντίδα νηπίων και για ψυχαγωγία και άθληση των παιδιών

Ψυχαγωγία των συνέδρων εκτός ξενοδοχείου:

- Δυνατότητες για ενημέρωση, ψυχαγωγία και αναψυχή που παρέχει η πόλη ή η ευρύτερη περιοχή όπως μουσεία, μοναστήρια, αρχαιολογικοί χώροι, θέατρα κ.λ.π.
- Δυνατότητα πραγματοποίησης ολιγώρων ή ημερήσιων ατομικών εκδρομών
- Δυνατότητες για ομαδικές οργανωμένες ξεναγήσεις- περιηγήσεις
- Δυνατότητες πεζής περιήγησης

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑ

Ο τουριστικός κλάδος προσφέρει στην ελληνική οικονομία 9,3 δις δολάρια σύμφωνα με τα στοιχεία του 2000, για τα οποία δαπανούμε κονδύλια 20 εκ. δολαρίων περίπου δηλαδή το 0,21% των αντίστοιχων εσόδων μας. Είναι δε αξιοσημείωτο ότι οι ελληνικές ιδιωτικές επιχειρήσεις καταναλωτικών προϊόντων δαπανούν μεγαλύτερα ποσά για την διαφήμισή τους μόνο για την εγχώρια αγορά. Δικαίως, επομένως, οι εκπρόσωποι του κλάδου ζητούσαν την αύξηση των διατιθέμενων διαφημιστικών κονδυλίων μαζί με την ποιοτική αλλαγή του περιεχομένου της διαφήμισης. Επίσης, η όλη στρατηγική προσπάθεια προσέκλυσης τουριστών θα πρέπει να στοχεύσει πέρα από την αύξηση του αριθμού τους, στη βελτίωση της ποιότητάς τους, πράγμα που επιτυγχάνεται μερικώς και μέσω του συνεδριακού τουρισμού.

Χρειάζεται η συμβολή τόσο ενός εξειδικευμένου διαφημιστικού οργανισμού, ο οποίος θα σχεδιάσει το προφίλ και την παρουσία της περιφέρειάς μας όσο και η υποστήριξη του κρατικού φορέα.

Για το λόγο αυτό επιβάλλεται η δημιουργία μίας κεντρικής μονάδας **Marketing** για τον ελληνικό τουρισμό γενικότερα, παράλληλα με την ίδρυση τοπικών μονάδων που θα καλύπτουν το σύνολο των τουριστικών περιοχών της χώρας. Η μονάδα αυτή βασίζεται στη λογική των εξειδικευμένων marketing-product clubs που υποστηρίζονται επιστημονικά σε επίπεδο έρευνας και επικοινωνίας και μπορεί – σύμφωνα με τον ΣΕΤΕ - να βρίσκεται σε επιχειρησιακή ετοιμότητα σε 18 μήνες. Στην επένδυση αυτή προτείνεται να συμμετέχουν το υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης και ο ΕΟΤ με ποσοστό 40%, οι περιφέρειες με ποσοστό 25% , ο ιδιωτικός τομέας με ποσοστό 20% και η Τοπική Αυτοδιοίκηση με το υπόλοιπο 15%.

Τα μεγαλύτερα αγαθά που κατέχει η περιοχή μας και τα οποία αποτελούν σαφέστατα συγκριτικό πλεονέκτημα, σχετίζονται τόσο με την πολυμορφία του εδάφους- πολυμορφία, που ναι μεν οδηγεί σε αυξημένες απαιτήσεις για επενδύσεις σε υποδομές (ρεύμα, λιμάνια, δρόμους κ.λ.π) αναλογικά με εκείνες άλλων χωρών- όσο και σε δυνατότητα ανάπτυξης στον τουρισμό, καθώς μεταξύ άλλων διαθέτει τα 2/3 των ακτών της Ευρώπης και μάλιστα με πάνω από 99% εξ αυτών περιβαλλοντικά κατάλληλων.

Το σχέδιο Μάρκετινγκ σε επίπεδο περιφέρειας θα πρέπει να περιλαμβάνει την αυτόνομη προβολή της στο εξωτερικό καθώς και τρόπους συνεργασίας με τοπικούς φορείς και κυρίως την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπου η κάθε περιοχή θα μπορεί να προβάλλει το τουριστικό προϊόν το οποίο προσφέρει εκτός από το κλασικό μοντέλο του ήλιου, της θάλασσας και των αρχαιολογικών χώρων, παραδοσιακούς οικισμούς, τα τοπικά προϊόντα, χιονοδρομικά κέντρα, περιοχές όπου αναπτύσσονται εναλλακτικές μορφές τουρισμού και άλλα.

Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να γίνουν κάποιες ενέργειες όπως:

- ♦ θα πρέπει να γυριστούν επαγγελματικά video ξεχωριστά για συνέδρια, ταξίδια κινήτρων και επιχειρησιακές συναντήσεις
- ♦ να προετοιμαστούν αντίστοιχα, διαφημιστικά φυλλάδια υψηλών προδιαγραφών με όλο το απαραίτητο ενημερωτικό υλικό και να γίνει η διαφήμιση της περιοχής μας σε ειδικά περιοδικά συνεδρίων
- ♦ μπορούν να οργανωθούν δημοσιογραφικά ταξίδια προκειμένου να προβληθεί το τουριστικό προϊόν της κάθε περιοχής.
- ♦ Να προσκληθούν πιθανοί αγοραστές του ελληνικού συνεδριακού προϊόντος, για επισκέψεις σε αξιόλογες ξενοδοχειακές μονάδες και να έρθουν οι ίδιοι σε επαφή με την ελληνική «ατμόσφαιρα» δηλαδή την ιστορία, το πολιτισμό, τη παράδοση, τη μοναδικότητα του τοπίου και τον τρόπο ζωής
- ♦ Να γίνει αξιοποίηση και ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών της περιοχής μας, καθώς επίσης και των τοπικών εθίμων σε συγκεκριμένες περιόδους π.χ. το καρναβάλι της Πάτρας, το Πάσχα στην Κέρκυρα .

Στα πλαίσια του συνεδρίου επίσης κατά τη διαμονή των συνέδρων στα ξενοδοχεία τους, θα μπορούσε να υπάρχει ένα κανάλι στην τηλεόραση, το οποίο θα προβάλλει εικόνες από την Ελλάδα τόσο για την περιφέρεια στην οποία γίνεται το συνέδριο όσο και σε Πανελλαδικό επίπεδο, προκειμένου να δελεάσουμε τον σύνεδρο, και να τον δεκτούμε κάποια άλλη φορά με τη μορφή του ανεξάρτητου τουρίστα.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Ο ελληνικός τουρισμός φέτος βρίσκεται σε άνοδο, τουλάχιστον σε επίπεδο αφίξεων και διανυκτερεύσεων, στην Δυτική Ελλάδα όμως βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία.

Δεν έχει καταφέρει η περιοχή να αναδείξει τη δική της φυσιογνωμία και ταυτότητα, προκειμένου να προσελκύσει επισκέπτες και σε μια αυξητική για τον

τουρισμό χρονιά, η Δυτική Ελλάδα, είναι είναι από τις ελάχιστες περιοχές όπου παρατηρείται μείωση.

Η δημιουργία του Οργανισμού Τουρισμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος σε συνεργασία με τις νομαρχιακές και τις δημοτικές επιχειρήσεις τουριστικής ανάπτυξης, όπου βέβαια υπάρχουν- πρέπει να ενεργοποιήσει τους τουριστικούς και άλλους παράγοντες, αλλά και την κυβέρνηση, προκειμένου να προσδώσουν στην περιοχή όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που θα την καταστήσουν ελκυστικό προορισμό στους τουρίστες.

Στην περιοχή μας υπάρχουν πόλεις με «σήμα κατατεθέν» και θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι για συνεδριακό τουρισμό.

Άλλες περιοχές της χώρας μας έχουν καταφέρει να προβάλλουν και να πωλούν το δικό τους τουριστικό προϊόν όπως η Κρήτη, το Νότιο Αιγαίο ακόμη και η Αθήνα που πριν από χρόνια ήταν τόπος που εκτός από την Ακρόπολη δεν κρατούσε τους τουρίστες.

Υπάρχει τουριστικό προϊόν στην περιοχή με ποικίλες δράσεις αφού η περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος εμφανίζει έντονη ποικιλομορφία .

Εάν θέλει η Δυτική Ελλάδα να γίνει προορισμός, θα πρέπει να υπάρξει μία κοινή τουριστική πολιτική από τους τουριστικούς παράγοντες και την τοπική αυτοδιοίκηση προκειμένου η περιοχή να αποκτήσει τόσο τις υποδομές , όσο και την ταυτότητα.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΕΘΙΜΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Στην περιοχή μας λαμβάνουν μέρος κάθε χρόνο εκδηλώσεις και έθιμα τα οποία μπορούν να καταστούν πόλος έλξης για τον τουρισμό γενικότερα και το συνεδριακό τουρισμό ειδικότερα . Τέτοιες εκδηλώσεις είναι :

♦ *Το Πατρινό Καρναβάλι* Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε την δημοτικότητα του Πατρινού Καρναβαλιού να πέφτει. Αυτό οφείλετε σε πολλούς παράγοντες όπως οικονομικές δυσκολίες, οι υπαίθριες εκδηλώσεις που παλιότερα έβαζαν στο «παιχνίδι» όλο τον κόσμο οι οποίες έχουν μειωθεί δραματικά, καθώς επίσης και το ότι κάποιοι θεωρούν το Πατρινό Καρναβάλι δεδομένο την ώρα που αναπτύσσονται κάποια άλλα.

Εάν θέλει να ξανακερδίσει την πρώτη θέση που τόσα χρόνια κατήχε το Πατρινό Καρναβάλι θα πρέπει :

- ♦ Να υπάρξει μία οργανωμένη και επιθετική διαφήμιση
- ♦ Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα θεματικό πάρκο καρναβαλιού όπου θα βοηθήσει την πόλη σε 12μηνη τουριστική βάση αλλά θα προβάλλει και το ίδιο το Πατρινό Καρναβάλι πέραν του τελευταίου τριημέρου. Από εκεί θα μπορεί ο καθένας να προμηθεύεται καρναβαλικά αναμνηστικά και προϊόντα όλο το χρόνο
- ♦ Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα εκθετήριο όπου ανεξαρτήτως καρναβαλικής περιόδου ο τουρίστας θα μπορεί να θαυμάζει τα καλύτερα άρματα και τις στολές. Τα εκθέματα θα μπορούν να ανανεώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- ♦ Εθιμα που σχετίζονται με το καρναβάλι όπως οι τελετές έναρξης και λήξης, τα μπουρμπούλια θα πρέπει να τονιστούν ιδιαίτερα αφού είναι από τα στοιχεία που κάνουν το Πατρινό Καρναβάλι μοναδικό.

Ενας ακόμα αρνητικός παράγοντας είναι και ανεβασμένες τιμές την περίοδο του Καρναβαλιού. Θα πρέπει το σύνολο των εμπλεκομένων σε αυτή τη διαδικασία να ορίσουν ένα πλαφόν τιμών προκειμένου να μην λειτουργούν ανεξέλεκτα και με αποτέλεσμα να ξαναέρθει ο κόσμος στην Πάτρα.

♦ *Αναπαράσταση της Ναυμαχίας της Ναυπάκτου.* Το σκηνικό της ναυμαχίας «ζωντανεύει» κάθε χρόνο με παράλληλες μουσικές, εικαστικές εκδηλώσεις και επίσημους προσκεκλημένους.

Στα πλαίσια των τριήμερων εκδηλώσεων περιλαμβάνονται συναυλίες, εκθέσεις και η πιο εντυπωσιακή στιγμή των τριήμερων εκδηλώσεων είναι αναμφίβολα η αναπαράσταση της Ναυμαχίας στο χώρο του λιμανιού της Ναυπάκτου.

ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΣΤΗ ΠΑΤΡΑ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο της Πάτρας έπαψε να είναι μακέτα, αλλά έργο πολιτιστικού χαρακτήρα υπό κατασκευή, με δυνατότητα λειτουργίας σε μερικούς μήνες. Το ζητούμενο για την Πάτρα είναι “ η εκμετάλλευση της προστιθέμενης αξίας του σε τουριστική βάση. Ένα τέτοιο επίτευγμα θα μπορούσε να στεφθεί με επιτυχία μόνο υπό τη συνδυασμένη λειτουργία του με ποικίλες υποδομές που θα το πλαισιώσουν τοπικά ” τονίζουν ο Γενικός Διευθυντής Αρχαιοτήτων Λάζαρος Κολώνας και ο Πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Αχαΐας Νίκος Παπαλέξης. Θα πρέπει να τονίσουμε πως η Αρχαία Ολυμπία είναι ο προορισμός για τον οποίο οι επισκέπτες περνούν από την Πάτρα.

Οι μοναδικοί αρχαιολογικοί χώροι που μπορούν να λειτουργήσουν ως πόλος έλξης είναι οι υπό ανάδειξη θαλαμωτοί τάφοι στην περιοχή της Βούντενης , η Ρωμαϊκή Γέφυρα, καθώς επίσης το Αρχαίο Ωδείο και το θαμμένο στο ιστορικό κέντρο της Πάτρας Ιπποδρόμιο της Ρωμαϊκής περιόδου. Υπάρχει αντικειμενική δυσκολία για την ανάδειξη των αρχαιοτήτων της Πάτρας διότι αυτές είναι μικρής κλίμακας και διάσπαρτες σε όλο των ιστό της πόλης .

Το μουσείο θα περιλαμβάνει σύμφωνα με τον προϊστάμενο της ΣΤ Εφορείας Κλασσικών και Προϊστορικών Αρχαιοτήτων , Μιχάλη Πετρόπουλο τη τεράστια συλλογή επιγραφών και ψηφιδωτών της ρωμαϊκής περιόδου, ταφικά σύνολα, κοσμήματα από τη Γεωμετρική εποχή ως τα ελληνιστικά χρόνια και άλλα.

Η Πάτρα αυτή τη στιγμή, βάσει των διεθνών προδιαγραφών (επιστημονικής τεκμηρίωσης, οργάνωσης, χωροθέτησης και σύγχρονης στρατηγικής), δεν έχει κανένα ολοκληρωμένο μουσείο, παρά μόνο κάποιους πυρήνες, που θα μπορούσαν εν δυνάμει να μετατραπούν σε μουσεία.

Συμαντικά μουσεία που μπορούν να χαρακτηριστούν και ως «προϊκα» και προσφέρουν στην τουριστική κίνηση μιας πόλης είναι τα αρχαιολογικά και τα λαογραφικά μουσεία. Το μεγαλύτερο μειονέκτημα, όμως για την πόλη των Πατρών είναι η ανυπαρξία άλλων μουσειακών χώρων, μικρότερης κλίμακας, όπως **Λαογραφικό, Ιστορικό, Βιομηχανικό, Καρναβαλικό, Μουσείο Καραγκιόζη.**

Όμως, όλα τα παραπάνω άπτονται του σχεδιασμού της πόλης μας και των παροχών που προσφέρει, υπό το πρίσμα της τουριστικής «λογικής». Θα πρέπει λοιπόν η Πάτρα να αξιοποιήσει κάθε γωνία της, με ένα αντικειμενικό στόχο: την υψηλού επιπέδου εξυπηρέτηση του κοινού και παράλληλα, με υψηλή αισθητική και στρατηγικό σχεδιασμό, να προωθήσει την αρχιτεκτονική που έχει κληρονομήσει.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα με έδρα το Ναύπλιο που αποτελεί σημείο αναφοράς για όλη την Ελλάδα. Πρόσφατα δημιουργήθηκε σε αυτό ένα ακόμα λαογραφικό μουσείο, πιο εξειδικευμένο. Πρόκειται για το Μουσείο Κομπολογιού, το οποίο ίδρυσε το 1998 ο κ. Ευαγγελινός, επιτυγχάνοντας έτσι επισκεψιμότητα της τάξης των 5.000 επισκεπτών κάθε χρόνο.

Ανάμεσα στα μουσεία που τυγχάνουν της στήριξης της τοπικής διοίκησης θα μπορούσαμε να εντάξουμε το Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο Αμαλιάδας αλλά και το Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων στη Ζάκυνθο.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

Στον Πατραϊκό κόλπο έχουν εντοπιστεί ναυάγια και μπορούν να αξιοποιηθούν με δοδομένο το ενδιαφέρον όσον ασχολούνται με την κατάδυση. Η δημιουργία ενός καταδυτικού πάρκου μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη τόσο του καταδυτικού τουρισμού όσο και στην προσέλκυση τουριστών. Ο επίκουρος καθηγητής Γεωλογίας Πατρών κ. Παπαθεοδώρου μιλώντας για την αναγκαιότητα καταδυτικού πάρκου, αναφέρθηκε σ'ένα φιλόδοξο εγχείρημα που αντιμετωπίστηκε θετικά από τους εκπροσώπους των τοπικών αρχών και τουριστικών φορέων, καθώς και ανθρώπων που ασχολούνται με τις καταδύσεις όλων των μορφών. Το συγκεκριμένο εγχείρημα αφορά στην πραγματοποίηση ερευνών προκειμένου να εντοπιστούν συντρίμια προερχόμενα από τη Ναυμαχία της Ναυπάκτου. Οπως υπογραμμίστηκε, τα οφέλη που θα προκύψουν τόσο από την ανάδειξη της ιστορικής μας κληρονομιάς όσο και από τη μετατροπή της περιοχής σε πόλο έλξης για τον καταδυτικό κόσμο, είναι πολύ σημαντικά.

ΕΡΓΑ ΣΥΝΤΗΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Η γέφυρας του Ρίου-Αντιρρίου είναι ένα έργο με ευρωπαϊκή και παγκόσμια διάταση που ένωσε δύο νομούς την Αχαΐα και την Αιτωλοακαρνανία και τους έφερε πολύ κοντά. Δίπλα στη γέφυρα βρίσκεται το **ιστορικό κάστρο του Ρίου** ένα μνημείο της τοπικής ιστορίας συνδεδεμένο με του αγώνες του έθνους μας, αλλά και με μεγάλα γεγονότα σε διάφορες περιόδους από τη χρονολογία της κατασκευής του.

Για να αναδειχθεί θα πρέπει να γίνουν έργα για την συνολική αποκατάσταση του, με σκοπό την αξιοποίηση και αναβάθμισή του. Επίσης στο λιμενικό χώρο του Ρίου (έναντι του κάστρου) θα πρέπει να γίνουν εξωραιοτικά

έργα που θα αλλάξουν την σημερινή εικόνα της περιοχής όπως η δημιουργία τουριστικού περιπτέρου , φύτευση δένδρων, φωτισμός κ.λ.π.

Με τα έργα αυτά το λιμάνι του Ρίου θα προσλάβει μία πολιτισμένη όψη και θα αναδειχθεί το ιστορικό μνημείο.

Γνωστό είναι επίσης και το κάστρο της Ναυπάκτου όπου θα πρέπει να γίνουν έργα για να αναδειχθεί . Πρόσφατα ανακοινώθηκε η δημοπράτηση του έργου με σκοπό την προστασία και ανάδειξη του ιστορικού και φυσικού περιβάλλοντος, την αύξηση της επισκεψιμότητας, την αποκατάσταση και ανακατασκευή υπάρχόντων κτισμάτων, προκειμένου για τη στέγαση αναψυκτηρίου, αίθουσας πολλαπλών χρήσεων και εκθέσεων, στην αποκατάσταση και ανακατασκευή των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, στην αποκατάσταση – επισκευή τμημάτων των τειχών, που έχουν καταπέσει, στην κατασκευή μικρών κτισμάτων για χρήση φυλακίου, χώρου πληροφόρησης και χώρων υγιεινής καθώς και στη διαμόρφωση και στον καθαρισμό παλαιών μονοπατιών.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η επίτευξη των στόχων της τουριστικής ανάπτυξης εξαρτάται από το ανθρώπινο δυναμικό που καλείται να πλαισιώνει την προσπάθεια αυτή. Απαιτείται κατά συνέπεια η προσαρμογή των προσόντων και ικανοτήτων των απασχολούμενων στις τουριστικές επιχειρήσεις στις νέες ανάγκες και η αύξηση του αριθμού στελεχών με υψηλά προσόντα. Για το σκοπό αυτό η διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων έκανε γνωστές τέσσερις νέες δράσεις και προγράμματα στον τομέα κατάρτισης “**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα : Ανταγωνιστικότητα 2000-2006**” και γνωστοποίησε προγράμματα συμπληρωματικής κατάρτισης και εξειδίκευσης για

την κατάρτιση των εργαζομένων στον τουρισμό. Τα νέα προγράμματα αφορούν στην συμπληρωματική εκπαίδευση και κατάρτιση για απόφοιτου τουριστικής εκπαίδευσης, για εργαζόμενους, άνεργους και επιχειρηματίες στον τουρισμό, καθώς επίσης την ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης στο πλαίσιο δικτύων τουριστικής παρέμβασης. Το σύνολο των ενεργειών που προβλέπονται στοχεύουν στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και γνώσεων των εργαζομένων (άμεσα και έμμεσα) στον τουρισμό ώστε να καταστεί εφικτή η ανάδειξη και ένταξη στο τουριστικό προϊόν της χώρας αξιόλογων στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσω της δημιουργίας σχετικών δικτύων εθνικής εμβέλειας ή της χάραξης πολιτιστικών διαδρομών εθνικής σημασίας.

Στόχος των προγραμμάτων αυτών είναι:

ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος και η μείωση της εποχικότητας .
Βασική φιλοσοφία των προγραμμάτων αυτών είναι η κάλυψη των αδυναμιών του τουριστικού τομέα, και η παροχή κινήτρων για τη δημιουργία «δικτύων», τα οποία με τη σειρά τους θα οδηγήσουν στην ενίσχυση της στρατηγικής και της στοχοθεσίας του ΕΠΑΝ για τον τουρισμό. Στόχος είναι η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και η άμβλυνση της εποχικότητας και ζήτησης μέσω της αξιοποίησης των φυσικών πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του νησιωτικού χαρακτήρα της Δυτικής Ελλάδος , ως συγκριτικών πλεονεκτημάτων της έναντι των ανταγωνιστών της στο χώρο της Μεσογείου. Φιλοδοξία του προγράμματος είναι η κάλυψη των αναγκών σύνδεσης της πολιτιστικής και της φυσικής κληρονομιάς με την προτεραιότητα της διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος και εμμέσως, της άμβλυνσης της εποχικότητας της ζήτησης .

Δημιουργία δικτύων πολιτιστικών στοιχείων πολιτιστικού τουρισμού και εναλλακτικές μορφές τουρισμού – Παρεμβάσεις υποστήριξης

επιχειρήσεων του Τουριστικού τομέα για αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος – Κατασκευή τουριστικών αγκυροβολίων – Δράσεις για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού.

Περιλαμβάνει πράξεις ανάδειξης και ένταξης στο τουριστικό προϊόν της χώρας αξιόλογων στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσω της δημιουργίας σχετικών δικτύων εθνικής εμβέλειας ή της χάραξης πολιτιστικών διαδρομών εθνικής σημασίας. Επίσης περιλαμβάνει:

- τη χάραξη διαδρομών εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με αξιοποίηση στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. διανομή, κέντρα ενημέρωσης και εξυπηρέτησης κ.λ.π.),
- τη διάσωση και καθιέρωση της ελληνικής παραδοσιακής κουζίνας (εθνική και τοπική, μαγειρική και ζαχαροπλαστική),
- τη χάραξη πολιτιστικών διαδρομών, προβολή των παραδοσιακών ελληνικών τεχνών αλλά και της σύγχρονης εικαστικής, λογοτεχνικής, μουσικής, θεατρικής και ιστορικής – λαογραφικής πραγματικότητας της Ελλάδας
- ανάπτυξη προγραμμάτων εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης σε ξενοδοχεία, τουριστικά γραφεία και επιχειρήσεις τουριστικής προσφοράς στον συνεδριακό, αθλητικό, ιαματικό τουρισμό, οικοτουρισμό κ.λ.π.

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Θα πρέπει να αποκτήσουμε ένα «ποιοτικό» τουρισμό. Λέγοντας ποιοτικό τουρισμό δεν εννοώ απαραίτητα την πολυτέλεια. Είναι η απλότητα, η καθαριότητα, η γαλήνη που το ελληνικό τοπίο και η ελληνική παράδοση περιέχουν. Δεν νοείται σήμερα στο κατώφλι μιας νέας εποχής για όλο τον κόσμο, και την Ελλάδα να έχει τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και στον πολιτισμό και

στο περιβάλλον και στην ιστορία να παρουσιάζει τη χώρα σε όψεις τριτοκοσμικές, με βρώμικους δρόμους, ακατέστητες πινακίδες, κακές υπηρεσίες...

Όλα αυτά ακυρώνουν την οποιαδήποτε προσπάθεια γίνεται από μέρους της χώρας και των εμπλεκόμενων με τον τουρισμό φορέων . Στόχος μας θα πρέπει να είναι η επιστροφή του σύνεδρου τουρίστα και με διαφορετική ιδιότητα για αυτό θα πρέπει να καλλιεργηθεί η τουριστική συνείδηση στον τόπο μας. Για να γίνει αυτό θα πρέπει πρώτοι εμείς να γνωρίσουμε τον τόπο μας καλύτερα και από την άλλη μεριά να αναλάβουν και οι επαγγελματίες τις δικές τους ευθύνες. Δεν θα πρέπει να θέλουμε ένα καλό προορισμό, όπως αυτός ορίζεται από ένα εξαιρετης ποιότητας ξενοδοχείο αλλά και μία αντίστοιχα αναβαθμισμένη και πολιτισμένη διαδρομή με καθαρούς δρόμους, με διαγραμμίσεις, με ασφάλεια. Όλα αυτά είναι μέρος της συνολικής μας ευθύνης και εκεί θα πρέπει να συνεργαστούν όλοι οι φορείς που ασχολούνται με τον τουρισμό.

Όμως παρά τη θετική συμπεριφορά που επιδείξαμε κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, η παραδοσιακή ελληνική φιλοξενία βρίσκεται τα τελευταία χρόνια υπό αμφισβήτηση. Αυτό είναι αποτέλεσμα όχι μιας ενορχηστρωμένης επίθεσης εναντίον του ελληνικού τουρισμού από κάποια ξένα κέντρα αποφάσεων, αλλά της ανεπαρκούς εκπαίδευσης του προσωπικού που ασχολείται με την προσφορά τουριστικών υπηρεσιών, και της έκθεσης των επισκεπτών στην ελληνική καθημερινότητα. Απλά πράγματα, θα πρέπει να θεωρούνται αυτονόητα όπως το χαμόγελο, η ευγένεια, ο αυθορμητισμός, ο σεβασμός, η ανθρώπινη επαφή στην καθημερινή μας συμπεριφορά, είτε αυτή απευθύνεται σε Έλληνες, είτε σε αλλοδαπούς, βαίνουν μειούμενα με το πέρασμα του χρόνου. Επομένως, η αλλαγή της τουριστικής συνείδησης-κουλτούρας είναι μία σημαντική πρόκληση για τον πολίτη ως άτομο και τη χώρα ως συνόλου, μια επένδυση με μηδαμινό κόστος αλλά με πολλά και πολλαπλασιαστικά οφέλη.

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η περιοχή των Πατρών και της Δυτικής Ελλάδας διαθέτουν ένα μεγάλο πολιτιστικό πλούτο ο οποίος πηγάζει από την μακραίωνη ιστορία, την πνευματική και καλλιτεχνική παράδοση του τόπου, που μπορούν σε συνδιασμό με τις σύγχρονες οικονομοτεχνικές δραστηριότητες να αποτελέσουν παράγοντα δημιουργίας και ανάπτυξης που θα βασίζεται στον επαναπροσδιορισμό της σχέσης του πολίτη με το περιβάλλον του, το αστικό, το φυσικό, το πνευματικό και το αισθητικό. Σε μια περιοχή λοιπόν που σηματοδεύτηκε από την έντονη αποβιομηχάνιση, την αύξηση της ανεργίας και μία γενικότερη κάμψη της οικονομικής και παραγωγικής της δραστηριότητας, υπάρχει η πρόκληση της εξεύρεσης εναλλακτικού μοντέλου ανάπτυξης που να βασίζεται σε αξίες και στοιχεία τα οποία θα προέρχονται από τις πλούσιες πηγές της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Οφείλει επομένως η πολιτεία να προωθήσει την καταγραφή και την τεκμηρίωση των πολιτιστικών αγαθών και να καταφύγει σε φορολογικά και διοικητικά μέτρα και ρυθμίσεις που να ευνοούν και να ενθαρρύνουν την ιδιωτική πρωτοβουλία για την συντήρηση και αποκατάσταση των μνημείων και να ευαισθητοποιήσει τον απλό πολίτη ενημερώνοντάς τον για την αξία των πολιτιστικών αγαθών και την σημασία που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξη της κοινωνίας, προωθώντας έτσι την βελτίωση της ποιότητας του αστικού και μη περιβάλλοντος με την ένταξη των μνημείων στην καθημερινή ζωή, την χρησιμοποίηση κτιρίων ή την προσαρμογή παλαιών σε νέες χρήσεις.

Η πολιτιστική επομένως κληρονομιά δεν είναι ένα στοιχείο που αφορά μία μικρή επιστημονική και καλλιτεχνική κοινότητα, αλλά αποτελεί ένα ζωντανό στοιχείο της κοινωνίας και παράγοντα ανάπτυξης και βελτίωσης της καθημερινότητας.

Σε πόλεις όπως η Πάτρα αλλά και σε οικισμούς και δήμους της περιοχής μας που δοκιμάζονται οικονομικά και δημογραφικά, η διατήρηση και η ανάδειξη, μέσω της αποκατάστασης και της επανάχρησης, παραδοσιακών και ιστορικών

συνόλων και κτιρίων, μπορεί να προσφέρει νέες θέσης απασχόλησης σε μία πληθώρα ειδικοτήτων ενώ παράλληλα θα υπάρξει και και ανάλογη τουριστική ανάπτυξη καθώς θα υπάρξουν χώροι και δραστηριότητες που θα προσεκλύσουν επισκέπτες με φυσιολατρικά, καλλιτεχνικά ακόμη και επιστημονικά-ερευνητικά ενδιαφέροντα.

ΥΔΡΙΣΗ ΕΝΟΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας ενιαίος φορέας Δυτικής Ελλάδος που θα πρέπει να έχει μία διαπεριφερειακή συνεργασία, και να προοθεί τα αναπτυξιακά ζητήματα που αφορούν την Δυτική Ελλάδα, αν πραγματικά επιθυμούμε να προχωρήσει η ηλοποίηση του Δυτικού άξονα και της Ιόνιας Οδού και να δοθεί λύση στα αναπτυξιακά προβλήματα των περιοχών της Δυτικής Ελλάδας.

Η άποψη αυτή βασίζεται σε δύο διαπιστώσεις :

1^{ον} Μέχρι σήμερα το φλέγον θέμα την έλλειψης υποδομών που καταδικάζει ολόκληρη τη Δυτική Ελλάδα σε απελπιστικούς ρυθμούς ανάπτυξης , δεν έχει αντιμετωπιστεί από το αθηνοκεντρικό κράτος με τη δέουσα προσοχή.

2^{ον} Η πληροφόρηση για τις ακριβείς προθέσεις και ενέργειες της πολιτείας για το θέμα αυτό είναι ελλιπής και κακή με αποτέλεσμα να δημιουργούνται παρερμηνείες και ασάφια.

Με τη δημιουργία ενός Ενιαίου Θεσμικού Μετώπου Δυτικής Ελλάδας, το οποίο θα απαιτεί σθεναρά σε καθημερινή βάση την επιτάχυνση των διαδικασιών για την ολοκλήρωση των έργων υποδομής και παράλληλα θα παρέχει συνεχή και τεκμηριωμένη πληροφόρηση για τις ενέργειες του αρμοδίου Υπουργείου για το φλέγον αυτό θέμα που ταλαιπωρεί και απειλή, όχι μόνο μία, αλλά πολλές περιοχές της χώρας

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Οι δράσεις πολιτισμού στην περιοχή μας δεν υλοποιούνται με βάση κάποιο συγκεκριμένο οργανωτικό πλαίσιο. Δεν λειτουργεί κανένας συντονιστικός φορέας με αποτέλεσμα κάθε πολιτιστικός φορέας να έχει την ευθύνη της οργάνωσης και χρηματοδότησης των πολιτιστικών του εκδηλώσεων, και στην ίδια περιοχή και ίδιες ημερομηνίες να γίνονται εκδηλώσεις που είτε έχουν το ίδιο ή πολλές φορές παρεμφερές αντικείμενο και είναι εκδηλώσεις ποιότητας. Με τον τρόπο αυτό ο κάθε ενδιαφερόμενος αδυνατεί να τις παρακολουθήσει.

Θα πρέπει να υπάρξει ένα θεσμοθετημένο συντονιστικό όργανο που να έχει την ευθύνη των δράσεων πολιτισμού σε επίπεδο νομού.

Στην περιοχή μας οι κυριότερες εκδηλώσεις πολιτισμού είναι το Πατρινό Καρναβάλι, τα διάφορα φεστιβάλ που διοργανώνονται από τους δήμους, θεατρικές παραστάσεις από το ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, διαλέξεις από το βήμα του συνεδριακού κέντρου του πανεπιστημίου Πατρών και διαφόρων συνεδριακών χώρων σε ξενοδοχεία, κινηματογραφικές προβολές από την κινηματογραφική λέσχη, παρουσιάσεις βιβλίων και ομιλίες από κεντρικά βιβλιοπωλεία των Πατρών καθώς και κάποιες θρησκευτικές εκδηλώσεις.

Για την καλύτερη οργάνωση των δράσεων πολιτισμού θα πρέπει :

- ♦ Να θεσμοθετηθεί ένα συντονιστικό όργανο, που θα μπορεί να εξασφαλίζει τα αναγκαία μέσα και κονδύλια που θα του επιτρέψουν την στήριξη των εκδηλώσεων και κυρίως της περιφέρειας.
- ♦ Να επιδιωχθεί μία πιο στενή συνεργασία των πολιτιστικών φορέων με τα ΑΕΙ και τα ΑΤΕΙ που εδρεύουν στους νομούς με αντικείμενο την έρευνα και μελέτη πολιτιστικών ζητημάτων και υλοποίηση των διαφόρων ιδεών και προγραμμάτων.
- ♦ Να αναδειχθεί η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά των νομών με την δημιουργία μουσείων για την στέγαση των πλούσιων ευρημάτων των αρχαιολογικών ανασκαφών και να ενισχύθούν οι φορείς που συντηρούν μουσεία καθώς επίσης να

διοργανώνονται επισκέψεις σε αυτά ούτως ώστε να γνωρίσουμε την περιοχή και την ιστορία μας.

- ♦ Να συντηρηθούν και να αξιοποιηθούν τα διάφορα νεοκλασικά αλλά και βιομηχανικά κτίρια και να προχωρήσουν στην κατάλληλη χρησιμοποίησή τους.
- ♦ Να δημιουργηθούν ταινίες CD και DVD για την προβολή περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους, αρχαιολογικών περιοχών, Ιερών Μονών αλλά και κάθε ντόπιας λαϊκής δημιουργίας ή παραδοσιακού υλικού.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΩΝ

Οι ιδιώτες και κυρίως αυτοί που κατά πρώτο λόγο αναμένουν οφέλη από την τουριστική ανάπτυξη, θα πρέπει να αναπτύξουν ταχύτητες και επενδυτικού χαρακτήρα λογικές. Αντιθέτως, διαπιστώνεται ότι αναμένουν από άλλους να πάρουν τις τελικές πρωτοβουλίες. Βέβαια αυτό είναι μια κυριαρχούσα νοοτροπία, σε όλο τον ελληνικό χώρο. Για να είμαστε αποδοτικότεροι δεν μπορεί να δημιουργείται η εντύπωση ότι μόνο η κυβέρνηση, οι δήμοι και οι άλλοι φορείς πρέπει να τα κάνουν όλα.

Την αίσθηση των χαμένων ευκαιριών δε δίνει μόνο η χαμηλή επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά και το δεδομένο ότι και η Δυτική Ελλάδα όπως και οι άλλες ελληνικές περιφέρειες έχουν πλήθος πλεονεκτημάτων. Ότι εισπράττεται από τον τουρισμό ως πηγή εσόδων της χώρας, δεν προέρχεται από τη μεθοδευμένη εργασία μας, αλλά είναι αποτέλεσμα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η Ελληνική Πολιτεία, οι Δήμοι αλλά και ο κάθε είδους εμπλεκόμενος φορέας δεν έχουν κάνει τη μεθοδική δουλειά για να μεγιστοποιήσουμε τα οφέλη, και αυτό σημαίνει ότι έχουμε πολλές δυνατότητες ανάπτυξης.

Πρέπει να καταγραφεί ως πρόβλημα ότι από την πλήρη ανυπαρξία φορέων στο κοντινό παρελθόν, μεταβήκαμε σε ένα κράμα φορέων που ασχολούνται με τον τουρισμό, οι οποίοι δε συντονίζονται, με αποτέλεσμα ο καθένας να ακολουθεί

το δικό του μάρκετινγκ και τη δική του στρατηγική, χωρίς επομένως να επιτυγχάνουμε το μέγιστο αποτέλεσμα για τις προσπάθειες μας.

Δεν υπάρχει στην Ελλάδα ανεπτυγμένο το αίσθημα της ομαδικής δουλειάς. Θα πρέπει να μάθουν όλοι να συνεργάζονται προκειμένου η περιοχή μας να αξιοποιήσει την τεράστια προίκα για την αξιοποίηση της οποίας δεν έχει εργαστεί όσο θα έπρεπε.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΕ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Τα αξιοθέατα, οι παραλίες, τα τοπικά προϊόντα, οι ιστορικοί και αρχαιολογικοί τόποι της Δυτικής Ελλάδος αλλά και οι δυνατότητες που υπάρχουν για περαιτέρω ανάπτυξη θα πρέπει να παρουσιάζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, στις τουριστικές εκθέσεις που πραγματοποιούνται. Το στήσιμο και η παρουσία του περιπτέρου της Δυτικής Ελλάδας θα πρέπει να δίνει μία εικόνα από αυτά που θα δει και θα γευτεί ο επισκέπτης στην περιοχή μας. Έτσι θα μπορούσαμε να του προσφέρουμε κάποιο δείγμα τόσο από τα αξιοθέατα που μπορεί να θαυμάσει όσο και από τις γεύσεις που μπορεί να γευτεί.

Η Αχαΐα βρίσκεται στο επίκεντρο του τριγώνου αρχαίας Ολυμπίας – Δελφών – Αργολίδας, αλλά και στο φυσικό σταυροδρόμι που σχηματίζουν ο άξονας Ηπείρου- Δυτικής Στερεάς και Πελοποννήσου. Θα πρέπει να προβληθούν ιδιαίτερα τα τουριστικά θέρετρα όπως το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων, οι φυσικές ομορφές με τα σημαντικά οικοσυστήματα και τις περιοχές φυσικού κάλλους που προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα ξεκούρασης μέσα σε ένα μοναδικό περιβάλλον. Επίσης θα πρέπει να προβληθούν ανάλογα και τα προϊόντα της Αχαϊκής γης, που αποτελούν αναπόσπαστα συστατικά της μεσογειακής διατροφής όπως το ελαιόλαδο, η σταφίδα καθώς και τα επιμέρους τοπικά προϊόντα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΑΧΑΪΑΣ

Η ανάπτυξη της ορεινής Αχαΐας είναι ένα ζήτημα το οποίο παραμένει ανοικτό και σε εκρεμότητα για μακρύ χρονικό διάστημα. Μέχρι πριν λίγα χρόνια η ορεινή Αχαΐα παρέμενε υποβαθμισμένη πλήρως με τάσεις φυγής όλων των νέων ανθρώπων προς τα στικά κέντρα και αυτό γιατί δεν υπήρχαν κίνητρα για ανάπτυξη της περιοχής.

Σήμερα λοιπόν με την δημιουργία του **Χιονοδρομικού Κέντρου Καλαβρύτων**, που αποτελεί τον πυλώνα ανάπτυξης της ορεινής Αχαΐας, μαζί με την υπό εξέλιξη ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού, αλλά και την εγκατάσταση και λειτουργία του μεγαλύτερου τηλεσκοπίου στα **Βαλκάνια τον Αρίσταρχο** η περιοχή των Καλαβρύτων αλλά και γενικότερα όλη η ορεινή Αχαΐα αναπτερώνει τις ελπίδες της για διαρκεί ανάπτυξη.

Ωστόσο απομένουν αρκετά ακόμη να γίνουν όσον αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα και ειδικά στους κλάδους του αγροτουρισμού, της παραγωγής και διάθεσης τυποποιημένων αγροτικών προϊόντων και της ανάδειξης ακόμη περισσότερο των τουριστικών προορισμών στα άλλα δημοτικά διαμερίσματα των Καλαβρύτων. Πάντως η αλήθεια είναι πως εξαιτίας κυρίως του χιονοδρομικού κέντρου τα Καλάβρυτα τα τελευταία χρόνια, έχουν γίνει επώνυμος προορισμός για τους τουρίστες που συρρέουν κατά χιλιάδες στην περιοχή κυρίως τους χειμερινούς μήνες. Ωστόσο αυτή η προσέλευση δεν εισπράττεται από όλους τους επιχειρηματίες της περιοχής και των γύρω χωριών. Το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στο κυκλοφοριακό και ειδικότερα στην έλλειψη προσβάσεων μέσα στην πόλη, καθώς και στο ότι χρειάζεται άμεσα εκσυγχρονισμός του οδικού δικτύου ώστε ο επισκέπτης να φθάνει σε αυτή πολύ σύντομα και χωρίς πρόβλημα

Τα Καλάβρυτα έχουν στη διάθεση τους το μοναδικό τους φυσικό κάλλος, τον καταπληκτικό Χελμό, μία σύγχρονη ιστορία, τον οδοντοτό και τόσα άλλα πλεονεκτήματα. Χάρης στον Πάνο Πόλκα που υπηρέτησε τα Καλάβρυτα για μία εικοσαετία ως δήμαρχος, και υπήρξε ο οραματιστής και ο δημιουργός του

χιονοδρομικού κέντρου των Καλαβρύτων, τα ευεργετικά αποτελέσματα του εγχειρίματος αυτού έγιναν αισθητά όχι μόνο στην περιοχή των Καλαβρύτων αλλά μέχρι το Αίγιο και την Ακράτα.

Τα Καλάβρυτα πλέον αποτελούν το δεύτερο χειμερινό τουριστικό προορισμό της χώρας μετά την Αράχωβα.

ΠΑΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 2006

Ο θεσμός της «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης » συστάθηκε με απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου πριν από 20 χρόνια, κατόπιν πρωτοβουλίας της τότε υπουργού πολιτισμού Μελίνας Μερκούρη.

Το θεσμό αυτό για το 2006 τον φιλοξενεί η Πόλη των Πατρών. Στο πλαίσιο του θεσμού αυτού πολλά έργα βρίσκονται σε εξέλιξη και δεκάδες αισθητικές παρεμβάσεις γίνονται με αποτέλεσμα να αλλάζει όψη η πόλη των Πατρών.

Τα έργα που βρίσκονται αυτή την στιγμή σε εξέλιξη σε όλη την πόλη της Πάτρας, ή αυτά που προγραμματίζονται να υλοποιηθούν σύντομα χωρίζονται σε δύο κατηγορίες.:

- ♦ τα έργα βελτίωσης της εικόνας της Πάτρας και
- ♦ οι μεγάλες παρεμβάσεις της πολιτιστικής πρωτεύουσας.

Τα πρώτα βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη , ενώ η δεύτερη κατηγορία έργων, βρίσκεται ακόμα στην φάση της προετοιμασίας και ολοκλήρωσης των μελετών.

Τα μεγάλα έργα της Πολιτιστικής είναι :

Η μελέτη του κάμπινγκ και του έλους της Αγυιάς: όπου προβλέπει την δημιουργία ενός οικο-πολιτισμικού πάρκου αναψυχής, όπου το νερό θα παίζει πρωτεύοντα ρόλο.

Στόχος των μελετητών είναι η μετατροπή ενός ενιαίου χώρου που θα περιλαμβάνει το κάμπινγκ, την πλάζ και το έλος, ο οποίος θα είναι ελκυστικός όλο το χρόνο και όχι μόνο το καλοκαίρι.

Η βασική ιδέα των μελετητών προλβέπει την δημιουργία ενός «πάρκου νερού» γύρω από το οποίο θα υπάρχουν άλλες υποστηρικτικές λειτουργίες με πολύ πράσινο.

Ειδικότερα προβλέπονται οικολογικοί και αθλητικοί περίπατοι γύρω και κατά μήκος του πάρκου, μία πλατεία όπου το νερό θα είναι κυρίαρχο στοιχείο, ένα μικρό ανοικτό θέατρο, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αναψυκτήρια και εστιατόρια, παιδική χαρά, κ.α.

Το Ανοικτό Θέατρο: Προβλέπεται να κατασκευαστεί σε έκταση 30 στρεμμάτων στην περιοχή του Ρηγανόκαμπου, δίπλα στην μεγάλη περιμετρική.

Σύμφωνα με την μελέτη, η εγκατάσταση θα μπορεί να φιλοξενήσει όπερες, συναυλίες συμφωνικής μουσικής, μπαλέτο, παραστάσεις αρχαίου δράματος, μιούζικαλ, πρόζα και άλλα θεάματα. Η χωρητικότητα των κερκίδων θα είναι της τάξης των 3.000 θέσεων, ενώ θα έχει την δυνατότητα να λειτουργεί και άλλες εποχές με την αξιοποίηση του αίθριου το οποίο χωρά 300-400 άτομα για συνέδρια, εκθέσεις θεατρικές ή μουσικές εκδηλώσεις. Η όλη εγκατάσταση προβλέπει ακόμα και εξοπλισμό στα πρότυπα του Εθνικού Θεάτρου.

Το παλαιό Δημοτικό Νοσοκομείο: Προορίζεται για καθαρά εκθεσιακός χώρος. Ειδικότερα προβλέπεται η δημιουργία Βυζαντινού και Ιατρικού μουσείου, με χώρους υποδοχής και εξυπηρέτησης, εκθεσιακούς χώρους και χώρους υπαίθριων εκδηλώσεων, χώρους υποστηρικτικών και διοικητικών υπηρεσιών, καθώς και χώρους εστίασης και αναψυχής.

Αποθήκες ΑΣΟ: Προβλέπουν την δημιουργία ενός χώρου πολλαπλών δραστηριοτήτων, δηλαδή για πολιτισμό, αθλητισμό και συνέδρια.

Επίσης ο χώρος θα χρησιμεύσει και για την τελετή λήξης της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2006.

Ειδικότερα, οι χρήσεις που προβλέπονται είναι ένα μικρό θέατρο 300 θέσεων για τα ερασιτεχνικά σχήματα της πόλης, ένας δημοτικός κινηματογράφος επίσης 300 θέσεων. Επίσης υπάρχει πρόβλεψη για την δημιουργία και δύο μεταφραστικών καμπίνων, προκειμένου ο χώρος να φιλοξενεί και συνέδρια.

Σε ένα άλλο τμήμα των αποθηκών του ΑΣΟ, προβλέπονται χώροι για αθλητικές δραστηριότητες, κυρίως για αθλήματα μη διαδεδομένα. Για τις ανάγκες του κοινού θα υπάρχει ένα καφενείο και ένα εστιατόριο.

Επιπλέον θα πρέπει να αναφερθεί ότι σε εξέλιξη βρίσκονται σημαντικές παρεμβάσεις για τις αναπλάσεις σε κεντρικούς δρόμους της Πάτρας καθώς και ανακατασκευή πεζοδρομίων, αντικατάσταση του ηλεκτροφωτισμού, στην πλατεία Γεωργίου όπου υλοποιείται η πεζοδρόμηση της Γεροκωστοπούλου και η ανακαίνιση των στοών, αναπαλαίωση διατηρητέων κτηρίων, ενώ δεκάδες έργα ανάπλασης του ασφαλτοτάπητα, διεξάγονται σε όλες τις συνοικίες της Πάτρας.

«.....Η πόλη των Πατρών επελέγη να είναι η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για τη χρονιά του 2006. Κύριο μέλημα της Πάτρας του 2006 θα είναι να φέρει πιο κοντά τους πολίτες της Ευρώπης, με σκοπό να ενισχυθεί η πολιτιστική ανταλλαγή και να γιορτάσουμε όλοι μαζί την πολιτισμική διαφορετικότητα.

Η Πάτρα ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2006 έχει στόχο να υπερβεί το συμβολικό χαρακτήρα, εκκινώντας μία πορεία ανάπτυξης όπου ο πολιτισμός θα κατέχει πρωτεύοντα ρόλο, όντας ταυτόχρονα μέσο και αυτοσκοπός.

Η φιλοσοφία του προγράμματος ανταποκρίνεται ακριβώς στην στρατηγική που έχει χαραχθεί, με τα ακόλουθα βασικά στοιχεία:

- ♦ Την ενδυνάμωση της αναγνωρισιμότητας της εικόνας της πόλης καθώς και της πολιτιστικής της δραστηριότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- ♦ την διαρκή βελτίωση των πολιτιστικών φορέων και των καλλιτεχνικών κοινοτήτων μέσω της οργανωμένης και συντονισμένης συνεργασίας.
- ♦ την προώθηση της δημιουργικής συνεργασίας και την εδραίωση της επικοινωνίας με καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το Εξωτερικό.
- ♦ την αξιοποίηση και προβολή στοιχείων της ιστορικής διαδρομής, παράδοσης και αναγνωρισιμότητας της πόλης και της Αχαΐας, ως πύλη της Ελλάδος στη Δύση από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Η συνειδητή ανάγκη δημιουργίας ενός ορισμένου (πιο συγκεκριμένου) προγράμματος, που θα μπορούσε να λειτουργήσει αποτελεσματικά όχι μόνο κατά τη διάρκεια του χρόνου υλοποίησης του θεσμού, αλλά και μετά το 2006, οδήγησε στον επιμερισμό του προγράμματος σε οκτώ Θεματικούς κύκλους- πολλοί εκ των οποίων έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν αυθύπαρκτα ως Φεστιβάλ- και αυτοί είναι:

10/01/2006-21/01/2006	Μέρες Έναρξης
21/01/2006-05/03/2006	Καρναβάλι
27/04/2006-11/05/2006	Ημέρες ποίησης και μουσικής
19/05/2006-04/06/2006	Νέα σκηνή αρχαίου δράματος
Τέλος Ιουνίου-μέσα Σεπτεμβρίου	ταξιδεύοντας με..
Νοέμβριος 2006	Θρησκεία και τέχνη
01/12/2006-31/12/2006	Παιδική τέχνη
28/12/2006-31/12/2006	Ημέρες Λήξης

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στην Πάτρα του 2006 θα είναι αναπτυξιακού χαρακτήρα οι οποίες θα αποτελέσουν τον μοχλό για την μακροχρόνια ανάπτυξη της πόλης...»

Αποσπάσματα από το πρόγραμμα της « ΠΑΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 2006 ».

Ωστόσο παρά την αισιοδοξία που αποπνέουν οι λέξεις, η πραγματικότητα έρχεται ως αδιάψευστος μάρτυρας για να σκορπίσει ερωτηματικά και επιφυλάξεις για το τι οφέλη μπορεί τελικά να αποκομίσει η Πάτρα, η Αχαΐα και οι παραγωγικές τους τάξεις από το θεσμό δεδομένου ότι ούτε προετοιμασία έγινε σωστή, ούτε έργα υποδομής έγιναν, ούτε κανείς ήταν σε θέση να ενημερώσει για το αν έχει υπάρξει ενδιαφέρον από τουρίστες να επισκεφτούν την Πάτρα και αν έχουν γίνει κράτησεις. Σε όλα αυτά αν προστεθεί και το έλλειμμα που παρατηρείται όσον αφορά την συνεργασία και την ενημέρωση των επιχειρηματικών δυνάμεων του νομού για την πορεία του θεσμού, τότε καταλήγει κανείς σε σκεπτικισμό και έντονο προβληματισμό.

Επιπλέον οι αλληπάλληλες κρίσεις και τα διάφορα γεγονότα που ξεσπούν και έρχονται στο φως της δημοσιότητας, κλυδωνίζουν το θεσμό και την πόλη με αποτέλεσμα να θίγεται τόσο ο θεσμός όσο και η πόλη των Πατρών αφού το πρόσωπο που βγαίνει προς τα έξω κάθε άλλο παρά καλό είναι. Το ποιο ατυχές σημείο είναι πως λίγο καιρό πριν από την τυπική έναρξη της Πολιτιστικής οι αντιπαραθέσεις βρίσκονται πολύ μακριά από την ουσία του προβλήματος. Στην συνείδηση των πολιτών η Πολιτιστική έχει ανεπίστρεπτη συνδυαστεί με κομματικές εκατέρωθεν παρεμβάσεις και διαρκείς επιπλοκές.

Πολλά από τα έργα που είχαν αναγγελθεί ότι θα γίνουν ακόμα δεν έχουν αρχίσει όπως το Εργοστάσιο Τέχνης και ενώ έχουν προγραμματιστεί να γίνουν σε αυτό εκδηλώσεις...

Η πόλη των Πατρών έχασε ακόμα μία μεγάλη ευκαιρία να προβληθεί διεθνώς, αφού οι επίσημες εκδηλώσεις του Δικτύου Πολιτιστικών Πρωτευουσών που γίνονται από κοινού με το ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη, με αφορμή τη

συμπλήρωση 20 χρόνων από την καθιέρωση του θεσμού στο ευρωπαϊκό στερέωμα πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα. Οι εκδηλώσεις διήρκησαν δύο ημέρες και συμμετείχαν δίκτυα πολιτισμού από ολόκληρο τον κόσμο.

Στις διάφορες πόλεις που κατά καιρούς έχουν φιλοξενήσει το θεσμό η προετοιμασία είχε ξεκινήσει πολύ νωρίτερα επικεντρωμένη στην ανάδειξη των τοπόσημων της πόλης, δηλαδή του θεάτρου, των παλιών βιοτεχνιών, των σταθμών, της κεντρικής πλατείας, και στην δημιουργία ενός δικτύου υποδομών. Οι υπεύθυνοι είχαν επίσης προσπαθήσει να φτιάξουν τον μύθο της πόλης, έναν μύθο όπου οι Ευρωπαίοι θα αναγνώριζαν κοινές αναφορές. Είναι πλέον κοινό μυστικό ότι η πόλη της Πάτρας δεν πληρή τα παραπάνω με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διεκδικήσει έναν διεθνή ρόλο.

Σήμερα ο πολιτισμός θέλει πάρα πολλά χρήματα και ο διεθνής ανταγωνισμός είναι πολύ μεγάλος. Δυστυχώς οι μικροτοπικοί ανταγωνισμοί κυριαρχούν και οι δημοτικές αρχές, μηδεμίας εξαιρουμένης, δεν έχουν κατορθώσει μέχρι στιγμής να φανούν αντάξιες της Πάτρας, να κινηθούν πέρα από την μικροπολιτική.

Ακόμα και την τελευταία στιγμή απαραίτητο είναι να ξεπεραστούν οι προσωπικές αντιπαράθεσεις και προκαταλήψεις ώστε να δοθεί η εικόνα μιας στιχειώδους συλλογικής προσπάθειας και να στεφθεί με επιτυχία η οργάνωση αυτού του γεγονότος που μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει για την περιοχή μας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Κατά καιρούς έχει συζητηθεί, το μεγάλο ζήτημα της κατασκευής πίστας, προδιαγραφών Formula 1 στην Ελλάδα. Στο παρελθόν, αλλά και πρόσφατα δημοσιεύματα του τύπου αναφέρουν, διάφορες πληροφορίες για την μοναδική

πίστα, η οποία, με πολύ λογικές σκέψεις και θα μπορούσε και θα μπορέσει τελικά, να διοργανώσει στην Ελλάδα αγώνες Formula 1, GP Moto, κ.α., μετά την ολοκλήρωσή της.

Μία τέτοια πίστα σχεδιάζεται να κατασκευαστεί στην Πάτρα. Επικεφαλής της προσπάθειας αυτής είναι η εταιρεία «Αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας Α.Ε.», μια εταιρεία λαϊκής βάσης στην οποία μετέχουν επτά τοπικοί φορείς της Αυτοδιοίκησης και 420 ιδιώτες. Στόχος της εταιρείας είναι τα έργα κατασκευής της πίστας να ξεκινήσουν άμεσα, ενώ παράλληλα θα καταβληθούν προσπάθειες για ένταξη του ελληνικού γκραν πρι στο καλεντάρι της FIA.

Το «Αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας», πρόκειται να κατασκευαστεί στην περιοχή Ρέντες Χαλανδρίτσας, 20χλμ έξω από την Πάτρα.

Η πιστοποίηση και έγκριση των προδιαγραφών της μελέτης για το διεθνές αυτοκινητοδρόμιο της Πάτρας έχει γίνει από τη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου (FIA) αρχές του 2003 η οποία έτσι έδωσε το πράσινο φως για τη κατασκευή της πίστας, στον ιδιόκτητο χώρο 1.250 στρεμμάτων της πολυμετοχικής «ΑΕ Αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας » στις Ρέντες Χαλανδρίτσας του Νομού Αχαΐας.

Πρόκειται για μια έκταση, στην οποία έχουν γίνει, εδώ και πολύ καιρό (τουλάχιστον δυο χρόνια) όλα τα απαραίτητα που χρειάζονται για να ξεκινήσει η κατασκευή, όπως απαλλοτριώσεις, διάφορες κατασκευαστικές και περιβαλλοντικές μελέτες, εξασφάλιση της απαραίτητης άδειας από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε για την έναρξη των εργασιών κατασκευής, αλλά και την έγκριση για διεθνείς αγώνες (GP MOTO & GP F1, κ.α.) από την FIA, κάτι πάρα πολύ σημαντικό. Πρόκειται για ένα έργο το οποίο είναι αρκετά ώριμο, και που υπάρχει στην πραγματικότητα.

Το έργο θα περιλαμβάνει την πίστα, αρχικού μήκους 3.943μ. με δυνατότητα επέκτασης στα 5.243μ., όπου θα μπορούν να διεξάγονται εθνικοί αγώνες αυτοκινήτου, μοτοσικλέτας, και δοκιμές ομάδων Formula 1. Απώτερος στόχος

είναι η φιλοξενία αγώνων του παγκοσμίου πρωταθλήματος Formula 1 και GP μοτοσικλετών. Τη μελέτη της πίστας έχει συντάξει ο Giorgio Bartoli (τεχνικός υπεύθυνος της πίστας F1 στη Μόντσα), και την αρχιτεκτονική μελέτη ο αρχιτέκτων Χριστόφορος Σακελλαρόπουλος και οι συνεργάτες του. Η επιφάνεια των κτιρίων στήριξης θα είναι αρχικά 5.700τ.μ. με δυνατότητα ανάπτυξης στα 15.300τ.μ., και το έργο θα συμπληρώνεται με εκθεσιακούς χώρους, μουσείο αυτοκινήτων, εμπορικό κέντρο, ανοιχτό θέατρο 7.000 θέσεων, πίστα αγώνων καρτ, σχολή ασφαλούς οδήγησης και κέντρο εκπαίδευσης νέων οδηγών. Επίσης θα υπάρχει η δυνατότητα φιλοξενίας πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων, συναυλιών, καθώς και εκδηλώσεων μοντελισμού και αεραθλητισμού.

Η αξία του αυτοκινητοδρομίου υπολογίζεται στα 4 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το συνολικό ύψος της επένδυσης εκτιμάται ότι θα ανέλθει περίπου στα 500 εκατομμύρια ευρώ, ενώ με την παράλληλη δραστηριότητα αδημιουργούνται 300-400 μόνιμες θέσεις εργασίας και 500-600 εποχιακές ή ημιαπασχόλησης, ενώ από την φιλοξενία εθνικών και διεθνών αγώνων υπολογίζεται ότι οι διανυκτερεύσεις θα εκτιναχθούν στις 76.000 ετησίως.

Όμως παρόλα αυτά, κανένα από τα μεγάλα τηλεοπτικά κανάλια, δεν έχει αναφερθεί ποτέ στο σημαντικό αυτό γεγονός που ονομάζετε Αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας και το οποίο, θα είναι Αυτοχρηματοδοτούμενο και άρα θα γίνει. Επίσης άλλο ένα στοιχείο που μας δίνει απάντηση, στο ερώτημα, κατά πόσο όλα αυτά αληθεύουν, βρίσκεται στον τεχνικό διευθυντή της πίστας της Monza, Giorgio Bartoli, του οποίου και του ζητήθηκε από μια αντιπροσωπεία από την Ελλάδα (το ΔΣ της Αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας), που τον επισκέφτηκε στα μέσα του καλοκαιριού, να αναλάβει την διαχείριση του αυτοκινητοδρομίου Πάτρας, μετά, αλλά και κατά την κατασκευή του έργου. Ο ίδιος αφού δέχθηκε με χαρά την πρόταση αυτή, υποσχέθηκε και δεσμεύθηκε ότι τουλάχιστον για την πρώτη χρονιά, μετά την ολοκλήρωση του έργου, να φέρει έναν αγώνα GP Moto.

Δυστυχώς όμως, το έργο αυτό, αρκετές φορές στο παρελθόν, δέχθηκε και συνεχίζει να δέχεται ακόμα, πολύ μεγάλο πόλεμο.

Τελευταία εξετάζεται και το ενδεχόμενο κατασκευής πίστας F1 στον Ορχομενό. Το κόστος που θα πρέπει να καταβάλει το Ελληνικό Δημόσιο θα είναι όχι για την κατασκευή της πίστας (μελέτες, απαλλοτριώσεις, κατασκευή) αλλά για τα έργα υποστήριξης (Δρόμοι, Λιμάνι, Αεροδρόμιο, Νοσοκομείο, Ξενοδοχεία, κ.α.).

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους της εταιρείας Αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας, πρόκειται για ένα «εύκολο» έργο που δεν παρουσιάζει κατασκευαστικές δυσκολίες. Η ένταξή του στον αναπτυξιακό νόμο και η χρηματοδότησή του από αυτόν κατά 45%, σύμφωνα με κυβερνητικές δεσμεύσεις, θα δώσει τη δυνατότητα ολοκλήρωσης του έργου μέσα σε 18 μήνες. διευκρίνισε ο πρόεδρος της Αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας Α.Ε., Ευάγγελος Φλωράτος, καθώς επίσης επισήμανε πως " έργο εννοούμε την πίστα αγώνων με προδιαγραφές Φόρμουλα Ι, τους δρόμους που οδηγούν στο Αυτοκινητοδρόμιο αλλά και τις υποστηρικτικές υποδομές, δηλαδή το κεντρικό κτήριο με τα καταστήματα, το ιατρείο, τον πυροσβεστικό σταθμό, το εστιατόριο και εκείνους τους χώρους που χρειάζονται για να λειτουργήσει σωστά ένα αυτοκινητοδρόμιο και θα εξυπηρετήσει τόσο τους αγωνιζόμενους και τους συνοδούς τους όσο και εκείνους που θα θελήσουν να παρακολουθήσουν τους αγώνες ταχύτητας. Με άλλα λόγια, πρόκειται για ένα "εύκολο" έργο για κατασκευαστικές εταιρείες όπως είναι αυτές που εκδήλωσαν ενδιαφέρον. Δεν έχει δυσκολίες π.χ. τούνελ κ.λπ. που θα δημιουργούσαν προβλήματα χρόνου και χρημάτων, δεδομένου δε ότι υπάρχει ο Αναπτυξιακός Νόμος, που χρηματοδοτεί το έργο με 45%. Η ένταξή του σε αυτόν μας δίνει τη δυνατότητα να κατασκευάσουμε το έργο μέσα σε 18 μήνες". Να σημειωθεί πως υπάρχει κυβερνητική δέσμευση πως θα ενταχθεί στον Αναπτυξιακό Νόμο η κατασκευή του Αυτοκινητοδρομίου που είναι ώριμο και μπορεί να ξεκινήσει. Και αυτό γιατί αντίστοιχο έργο με της Πάτρας διεκδικεί και ο Ορχομενός της Βοιωτίας.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Από την πλευρά των οδηγών που μετέχουν σε αγώνες αυτοκινήτου-μοτοσικλέτας επισημαίνεται ότι μια πίστα προδιαγραφών Φόρμουλα 1 είναι απαραίτητη στην Ελλάδα, κυρίως για την άνοδο των αθλημάτων, αλλά και για τη συνεχή εκπαίδευση των ειδικών κατηγοριών οδηγών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών των Σωμάτων Ασφαλείας. Οι ίδιοι αναφέρουν ότι η Ελλάδα έχει καθυστερήσει σημαντικά στον τομέα αυτό, τονίζοντας ότι την ίδια στιγμή στη γειτονική Τουρκία κατασκευάστηκε ήδη αντίστοιχη πίστα (στην Κωνσταντινούπολη), η οποία έχει μπει στο καλεντάρι της FIA και σε λίγες ημέρες θα φιλοξενήσει τον πρώτο αγώνα Φόρμουλα 1.

Πάντως, όσον αφορά την ένταξη της ελληνικής πίστας στους επίσημους αγώνες Φόρμουλα 1, υποστηρίζουν ότι κάτι τέτοιο θα είναι ιδιαίτερα δύσκολο, καθώς οι συγκεκριμένοι αγώνες φαίνεται να εγκαταλείπουν σιγά σιγά την Ευρώπη, λόγω των απαγορεύσεων που μπαίνουν συνεχώς, κυρίως στη διαφήμιση των τσιγάρων (βασικοί χορηγοί τους είναι οι καπνοβιομηχανίες). Εκτός αυτού και τα εργοστάσια κατασκευής αυτοκινήτων, που έχουν αρχίσει να μπαίνουν δυναμικά στη Φόρμουλα 1, ενδιαφέρονται να πάνε σε νέες αναπτυσσόμενες αγορές, όπως για παράδειγμα είναι η Κίνα (ήδη λειτουργεί υπερσύγχρονη πίστα στη Σαγκάη).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Πρωταρχικής σημασίας για την ανάπτυξη κάθε μορφής τουρισμού είναι και η προστασία του περιβάλλοντος.

Στη Πελοπόννησο έχουμε το προνόμιο να έχουμε τις μεγαλύτερες σε μήκος παραλίες και τις καθαρότερες θάλασσες σε κοντινές αποστάσεις από τα αστικά κέντρα των νομών. Θα πρέπει να προστατέψουμε αυτή μας την κληρονομιά. Στα πλαίσια αυτά η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος αποφάσισε να χρηματοδοτήσει την σύνδεση των Δήμων Αιγιαλείας με τον βιολογικό καθαρισμό του Αιγίου. Έτσι θα

προστατευτεί το περιβάλλον και ιδιαίτερα ο Κορινθιακός Κόλπος, από την ρύπανση τωναστικών λυμάτων, αλλά θα εξυπηρετηθούν και οι δήμοι που θέλουν να λύσουν το μεγάλο αυτό πρόβλημα.

Επίσης δεν θα πρέπει να παραλήψω να αναφέρω πως πολλές παραλίες της περιοχής μας έχουν κερδίσει την **γαλάζια σημαία** σήμα κατατεθέν για την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης. Αυτές είναι : στο Νομό Αχαΐας η Καλόγρια, η Λακόπετρα (δήμος Λαρισσού), Ακολη, Λόγγος, Σελιανίτικα, Πούντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί ο συνεδριακός τουρισμός αποδίδει κατά κεφαλή, το διπλάσιο περίπου εισόδημα από ότι το κλασικό παραθεριστικό τουριστικό πακέτο. Επίσης κοινό χαρακτηριστικό εκείνων που συμμετέχουν σε συνεδριακές εκδηλώσεις είναι το υψηλό μορφωτικό και εισοδηματικό τους επίπεδο. Πέραν από τη συνεδριακή δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο τους οι σύνεδροι καθώς και τα άτομα που τους συνοδεύουν επιδίδονται σε διάφορες δραστηριότητες συχνά αρκετά δαπανηρές για το μέσο πολίτη.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του εναλλακτικού τουρισμού που τον καθιστά άξιο ιδιαίτερης προσοχής είναι το γεγονός ότι προσεκλύει άτομα που στην πλειονότητά τους είναι μέσου και ανωτέρου μορφωτικού επιπέδου. Αυτό το γεγονός μας επιτρέπει να συμπεράνουμε πως κατά βάση ο εναλλακτικός τουρισμός είναι ταυτόχρονα ποιοτικός..

Επιπλέον, στα πλεονεκτήματάα του συγκαταλέγεται ο σεβασμός προς το περιβάλλον (οικολογικό και πολιτιστικό) που εμπνέει στους «λάτρευς»του. Συμβάλλει έτσι στην ανάπτυξη κυρίως της περιφέρειας, καθώς και στην αειφόρο ανάπτυξη της χώραςυποδοχής. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το γεγονός πως είναι πολλοί πλέον οι ελληνικοί εκείνοι προορισμοί που επιμένουν στην προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των προϊόντων τους, βασίζοντας ολόκληρες διαφημιστικές καμπάνιες στους παραδοσιακούς ξενώνες της περιοχής τους, στα προϊόντα τους και στο φυσικό περιβάλλον που προσφέρει δυνατότητες εναλλακτικών δραστηριοτήτων.

Επειδή οι ειδικές μορφές τουρισμού αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερο βάρος στη σχεδίαση του μελλοντικού τουριστικού προϊόντος η οργάνωσή τους θα

πρέπει να προωθηθεί με τη συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης λόγω της εξειδίκευσης που απαιτείται και του γεωγραφικά τοπικού τους χαρακτήρα.

Σύμφωνα με το ΥΠΑΝ, στον εναλλακτικό τουρισμό εντάσσονται οι ακόλουθες μορφές τουρισμού :

- 1, Οικοτουρισμός : διαφύλαξη της ποιότητας του περιβάλλοντος και ανάδειξη των φυσικών πλεονεκτημάτων και της ιστορίας της περιοχής.
- 2 , Πολιτιστικός τουρισμός : πολιτιστικά συμβάντα, μνημεία, ιστορικές και πολιτισμικές διαδρομές
- 3, Συνεδριακός τουρισμός: οργάνωση συνεδρίων σε περιοχές που προσφέρουν και άλλες δυνατότητες.
- 4, Αθλητικός τουρισμός : συνδιαζόμενος με αθλητικά γεγονότα, προπονήσεις ή ατομικό αθλητισμό π.χ. ιστιοπλοία, ποδηλασία κ.λ.π
- 5 , Θρυσκευτικός τουρισμός : εκκλησίες, μοναστήρια, πανήγυρες
- 6 , Αγροτουρισμός : επισκέψεις σε προορισμούς που έχουν διαμορφωθεί γύρω από υφιστάμενους αγροτουριστικούς πόρους.
- 7 , Συνδιασμοί όλων ή κάποιων από αυτά τα είδη σε πακέτα που περιέχουν γαστρονομία, ψυχαγωγία, και ενημέρωση για τον πολιτιστικό πλούτο μίας ολόκληρης περιοχής

Στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος αναπτύσσονται οι παρακάτω μορφές εναλλακτικού τουρισμού :

Ο αθλητικός τουρισμός (προπονητικός και τουρνουά). Μπορεί να συνδυαστεί ένα συνέδριο για τον τουρισμό με διάφορα αθλητικά γεγονότα ή για να γνωρίσουν όλοι την περιοχή που γεννήθηκαν οι Ολυμπιακή Αγώνες.

Επιπλέον, η γεωμορφολογία και το κλίμα της χώρας μας επιτρέπουν την ανάπτυξη τόσο του χειμερινού όσο και του θερινού αθλητικού τουρισμού. Για το Θερινό η Δυτική Ελλάδα είναι άλλωστε γνωστή. Πέρα όμως από το

μαζικό καλοκαιρινό τουρισμό θα μπορούσαμε να επιμείνουμε και στην προσέκλυση τουριστών με ειδικά ενδιαφέροντα, όπως το windsurfing και οι καταδύσεις.

Στο χειμερινό τουρισμό συμπεριλαμβάνονται ο χιονοδρομικός και ο ορειβατικός που θεωρούνται ταυτόχρονα και αθλητικοί. Ήδη λειτουργούν χιονοδρομικά κέντρα σε πολλές περιοχές της Δυτικής Ελλάδας

❖ *Οι δρόμοι του κρασιού σε συνδυασμό με την τοπική κουζίνα. Σε ένα καταπράσινο λόφο κοντά στην Πάτρα βρίσκεται η “Achaia Claus”, όπου είναι από τις πρώτες εταιρίες παραγωγής και εμφιάλωσης κρασιού που δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα. Τα κρασιά της είναι γνωστά σε όλο τον κόσμο ενώ η γνωστή σε όλους μας ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ είναι ένα από τα πλέον ποιο γνωστά. Στα κελάρια της μπορούμε να θαυμάσουμε σκαλιστά βαρέλια καθώς επίσης και βαρέλια που έχουν αφιερωθεί κατά καιρούς σε εξέχουσες προσωπικότητες κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στην Πάτρα. Επίσης υπάρχουν στην περιοχή μας αρκετοί μικροί παραγωγοί κρασιού όπως το Κτήμα Παρπαρούση στα Μποζαϊτικά Πατρών και το Κτήμα Μερκούρη στο Κατάκολο της Ηλείας.*

❖ *Η παρατήρηση της γλωρίδας και της πανίδας με το περιβάλλον ως τουριστικό αξιοθέατο. Στην περιφέρεια μας υπάρχουν εκτεταμένοι παραθαλάσσιοι υγρότοποι, βαθιές χαράδρες ντυμένες με πυκνό ελατόδασος, από τις οποίες πηγάζουν ή εμπλουτίζονται τα μεγάλα ποτάμια που διατρέχουν την περιοχή, σημαντικοί βιότοποι και πλούσιοι ψαρότοποι. Στην Αιτωλοακαρνανία υπάρχουν έξι μεγάλες φυσικές λίμνες και τρεις τεχνητές στο κάτω ρου του Αχελώου. Λόγω της καλής οικολογικής κατάστασής τους, τα φυσικά στοιχεία της περιφέρειας διατηρούν μια πολύ υψηλή οικολογική αξία και αποτελούν ενδιαιτήματα δεκάδων σπάνιων ή απειλούμενων ζωικών ειδών. Ακόμα, η φυσικότητα των τοπίων και η πληθώρα ευκαιριών για άσκηση*

δραστηριοτήτων αναψυχής ελκύουν ένα σημαντικό ρεύμα τουριστών. Ενδεικτικά αναφέρω ότι τρεις από τους υγρότοπους της περιφέρειας μας έχουν αναγνωρισθεί ως διεθνούς σημασίας στα πλαίσια της Σύμβασης Ράμσαρ (σύμφωνα με τον ορισμό της Σύμβασης, υγρότοπος είναι κάθε περιοχή που αποτελείται από έλη ή βάλτους και συγκεντρώσεις μόνιμες ή προσωρινές, φυσικές ή τεχνητές, νερών στάσιμων ή ρεόντων, γλυκών, υφάλμυρων ή αλμυρών, καθώς και οι ζώνες που την περιβάλλουν) και είναι η Λιμνοθάλασσα του Αμβρακικού, οι υγρότοποι της περιοχής του Μεσολογγίου και οι υγρότοποι του συμπλέγματος Στροφυλιά-Κοτύχι.

❖ *Οι χιονοδρομίες.* Σήμερα στη χώρα μας λειτουργούν πλέον περισσότερα από 20 χιονοδρομικά κέντρα, που φιλοξενούν κάθε χρόνο στις πίστες τους χιλιάδες χιονοδρόμους και snowboarders. Στην περιοχή μας μπορούμε να κάνουμε σκι στο χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων.

❖ *Δημιουργία θεματικών πάρκων ψυχαγωγίας.* Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσονται παγκοσμίως με ραγδαίους ρυθμούς. Η ανάπτυξή τους οφείλετε στο ότι είναι οικογενειακής φύσης και συνήθως προσφέρουν εξυπηρέτηση, συντήρηση και καθαριότητα υψηλών προδιαγραφών, με πολλές δραστηριότητες ώστε να καταφέρουν έναν μέσω όρο παραμονής του επισκέπτη 5-7 ώρες, και τέλος σχεδόν πάντα έχουν ίδιες τιμές για όλες τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει πάρκα με δραστηριότητες στο νερό, τεχνολογικά πάρκα, με ποικιλία δραστηριοτήτων και υψηλής τεχνολογίας παιχνίδια, όπου η τεχνολογία συναντά την υψηλών προδιαγραφών εξυπηρέτηση από το ανθρώπινο δυναμικό. Στην περιοχή μας μπορεί να δημιουργηθεί στο εγροταξιακό χώρο της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου.

❖ *Το αλεξίπτωτο πλαγιάς.*

☞ **Το ορειβατικό ποδήλατο** Είναι η ποδηλασία σε δασικές διαδρομές, με ποδήλατα 28 ταχυτήτων με δισκόφρενα και πλήρη ανάρτηση με συνοδεία επαγγελματία οδηγού.

☞ **Αναρρίχηση:** Ανάβαση σε βράχους και αναρριχητικά πεδία με καθοδήγηση έμπειρων συνοδών. Πλήθος αναρριχητικών πεδίων βρίσκουμε στα Βαρδούσια στην περιοχή Αλεποχωρίου και Καλογριάς.

☞ **Rafting** . Όπου είναι κατάβαση ποταμού με φουσκωτές βάρκες. Το πλήρωμα αποτελείται από 6-8 κωπηλάτες και έναν επαγγελματία οδηγό ποταμού. Στην Πελοπόννησο γίνεται ράφτινγκ στο Λούσιο, στον Αλφειό, το Λάδωνα,. Στην Ευρυτανία και Ναυπακτία στον Εύηνο.

☞ **Trekking**. Είναι η πεζοπορία μέσα σε μονοπάτια και διαδρομές στο βουνό, με συνοδεία επαγγελματιών οδηγών βουνών. Στην Ευρυτανία γίνεται στις διαδρομές Άγραφα, Χελιδόνα, Καλλιακούδα, Κρέντης. Στην Πελοπόννησο στο Φαράγγι του Λούσιου, στο Ταύγετο, στο Χελμό και το Φαράγγι του Βουραϊκού με προορισμό τα Καλάβρυτα.

☞ **River Trekking**. Είναι η πεζοπορία στις όχθες και σε ορισμένα σημεία μέσα σε ποτάμια. Οι πεζοπορίες αυτές πραγματοποιούνται από Μάιο έως Οκτώβριο. Στην Ευρυτανία στο Πάντα Βρέχει και στη Πελοπόννησο στη Δέδα.

☞ **Kayak ποταμού**. Είναι η κατάβαση ποταμού με καγιάκ και συνοδεία επαγγελματία οδηγού . Στην Πελοπόννησο γίνεται στο Λούσιο και τον Αλφειό, ενώ στην Ευρυτανία στον Αχελώο, τον Ταυρωπό και τον Τρικεριώτη.

☞ **Canoe- kayak**. Είναι η περιήγηση σε λίμνη σε διαθέσιμα κανόε-καγιάκ με συνοδεία οδηγού. Στην Πελοπόννησο γίνεται στη Λίμνη Τσιβλού και στην Ευρυτανία στη Λίμνη Κρεμαστών.

❏ *ο θρησκευτικός τουρισμός με την συνεργασία των αντίστοιχων φορέων.*

Η ελληνική πολιτισμική παράδοση χαρακτηρίζεται έντονα από το ορθόδοξο-χριστιανικό στοιχείο. Οι εκκλησίες, τα μοναστήρια και οι τόποι λατρείας που βρίσκονται διάσπαρτα σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της δυτικής Ελλάδας με τις σπάνιες και ανεκτίμητες τοιχογραφίες, τις εικόνες κλπ, μπορούν εύκολα να αποτελέσουν πόλο έλξης για τους επισκέπτες. Το θρησκευτικό στοιχείο που συνοδεύει την παράδοση του τόπου μας θα μπορούσε να αξιοποιηθεί γόνιμα και να συμβάλει ουσιαστικά στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος μας, με την ενδεχόμενη δημιουργία τουριστικών πακέτων που να περιλαμβάνουν περιηγήσεις γνωριμίας με τη θρησκευτική κληρονομιά της περιοχής μας.

Στη Δυτική Ελλάδα υπάρχουν πλήθος εκκλησιών και μοναστηριών που αξίζει κάποιος να επισκεφθεί. Ξεκινώντας από την Αχαΐα στην πόλη των Πατρών βρίσκεται ο *Ιερός Ναός του Αγίου Ανδρέα* όπου φυλάσσονται η κέρα και ο σταυρός του Αγίου ενώ στον παλιότερο δώπλα στο νέο, βρίσκεται το πηγάδι με το θαυματουργό αγίασμα, που είναι η ίδια η αρχαία πηγή της θεάς Δήμητρας. Συνεχίζοντας μπορούμε να αναφέρουμε τα μοναστήρια της Αγίας Λαύρας όπου έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επανάσταση του 1821 και στο μουσείο της μονής φυλάσσονται το λάβαρο της επαναστάσεως και πλήθος άλλων σημαντικών θρησκευτικών θησαυρών.

Το μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου που είναι αφιερωμένο στην Παναγία και βρίσκεται σε υψόμετρο 924 μέτρων. Είναι χτισμένο μέσα σ' ένα σπήλαιο στα Αροάνεια Όροι. Σε αυτό φυλάσσεται εικόνα της Παναγίας έργο του Ευαγγελιστή Λουκά όπως οι περισσότεροι λένε, φτιαγμένη από κερι μαστίχα και άλλα υλικά και έχει μείνει σχεδόν αναλλοίωτη εδώ και 16 περίπου αιώνες από τότε που βρέθηκε. Στο μουσείο της μονής φυλάσσονται λείψανα αγίων, κειμήλια, πατριαρχικά συγγίλια, δίσκοι, φορητές εικόνες, πατριαρχικά

εγκόλπια, σταυροί, ενώ κάτω από το ναό, βρίσκεται ο χώρος που βρέθηκε η εικόνα με αναπαράσταση.

Το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας που βρίσκεται 6 χιλ. δυτικά των Καλαβρύτων και ιδρύθηκε το 961 μ.χ. Η μονή έγινε το κέντρο της Εθνεγερσίας του 1821 με την ύψωση του Λαβάρου της Επανάστασεως το οποίο φυλάσσεται στη μονή. Επίσης στο μοναστήρι φυλάσσονται λειψανοθήκες Αγίων, δύο ευαγγέλια χειρόγραφα σε μεμβράνη, πολύτιμοι κώδικες με ιστορικό και λαογραφικό περιεχόμενο, κώδικες με έργα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, διάφορα βυζαντινά, ενετικά έγγραφα και πλούσια βιβλιοθήκη

Επίσης άλλες μονές και εκκλησίες είναι η Παναγία η Τρωπητή στο Αήγιο, η ιερά μονή Μακελλαριάς, το μοναστήρι του Ομπλού, η εκκλησία της Αγίας Θεοδώρας στην Αρκαδία, και τόσες άλλες αφού η Δυτική Ελλάδα διαθέτει πλήθος μοναστηριών και εκκλησιών με μεγάλη ιστορία..

•*Καταδυτικός τουρισμός* Δεκατέσσερις μικροί ...Τιτανικοί έχουν εντοπιστεί διασκορπισμένοι στο βυθό του Πατραϊκού, κατεστραμμένοι κυρίως από «ξεχασμένες νάρκες». Οι τραγωδίες που σημειώθηκαν πριν από χρόνια, σήμαρα μπορούν να «αξιοποιηθούν», με δεδομένο το ενδιαφέρον όσων ασχολούνται με την κατάδυση, για την περίεργη ομορφιά των ναυαγίων, είναι εντονότατο.

Σημαντικές είναι οι προοπτικές ανάπτυξης του καταδυτικού τουρισμού στην Πάτρα όπως τονίστηκε στη διάρκεια εκδήλωσης του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου στο πλαίσιο της εκδήλωσης του Money Show Πάτρας. Παρουσιάστηκαν στοιχεία τα οποία αφορούν τα ναυάγια στον Πατραϊκό Κόλπο και διατυπώθηκε μία ενδιαφέρουσα πρόταση, η αξιοποίηση της οποίας θα συμβάλλει στην ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.

Αφορά την ανάδειξη των ναυαγίων που έχουν ήδη εντοπιστεί με μία σειρά από δράσεις όπως, έκδοση λευκώματος, δημιουργία μικρού εικονικού μουσείου (που θα δίνει τη δυνατότητα προσομοίωσης της κατάδυσης), μόνιμου εκθετήριου (με εκθέματα που θα προέρχονται από επιλεκτική ανέλκυση τμημάτων των ναυαγίων)

Όλες οι παραπάνω μορφές τουρισμού έχουν τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης στην Δυτική Ελλάδα σε συνδυασμό με το συνεδριακό τουρισμό αλλά και μεμονωμένα αρκεί να υπάρξει ο αναγκαίος στρατηγικός σχεδιασμός για την περιφέρεια στο σύνολο της. Παράλληλα θα πρέπει να προωθηθούν και να ολοκληρωθούν όπως έχουν ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο σημαντικά έργα υποδομής όπως:

- οι λιμένες Πατρών, Κυλλήνης, Κατάκολου, πολιτικά αεροδρόμια, εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου, η Ιόνια Οδός
- ειδικά έργα τουριστικής υποδομής, όπως μαρίνες σκαφών, γήπεδα γκολφ, εφαλτήρια ειδικών τουριστικών αθλημάτων, π.χ. αλεξίπτωτο πλαγιάς, έργα ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων και μουσεία
- έργα γενικής και ειδικής ξενοδοχειακής υποδομής
- τόνωση των κινήτρων τουριστικών επενδύσεων και διευκόλυνση στην υλοποίησή τους
- ολοκλήρωση έργων όπως το αυτοκινητοδρόμιο Πάτρας και
- αντιμετώπιση των νέων τεχνολογικών ως εργαλείο διευκόλυνσης

Η στρατηγική επιλογή για την υλοποίηση κάποιων από τους παραπάνω στόχους θα έχει ως αποτέλεσμα και δύο ακόμα οφέλη. Πρώτον της επιμήκυνση και σταθεροποίηση της τουριστικής περιόδου και δεύτερον την ανάπτυξη ευέλικτων μορφών εργασίας που θα αυξήσουν την πλήρη και μερική απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Δυτική Ελλάδα είναι πλούσια σε ιστορικά μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, σπήλαια, παραδοσιακούς οικισμούς, καλλονές, υγράτοπους και υδροβιότοπους που αξίζει να επισκεφθεί κανείς .

Η Αχαΐα βρίσκεται στο επίκεντρο του τριγώνου αρχαίας Ολυμπίας – Δελφών – Αργολίδας, αλλά και στο φυσικό σταυροδρόμι που σχηματίζουν ο άξονας Ηπείρου- Δυτικής Στερεάς και Πελοποννήσου. Θα πρέπει να προβληθούν ιδιαίτερα τα τουριστικά θέρετρα όπως το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων, οι φυσικές ομορφές με τα σημαντικά οικοσυστήματα και τις περιοχές φυσικού κάλλους που προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα ξεκούρασης μέσα σε ένα μοναδικό περιβάλλον.

Υπάρχουν δεκάδες παραλίες στο νομό, πολλές από αυτές έχουν την γαλάζια σημαία, για όλα τα γούστα με άμμο ή με βότσαλα και εκτίνονται κατά μήκος του νομού. Υπάρχει η δυνατότητα επίσης να ασχοληθεί κανείς με όλα τα θαλάσσια σπορ κατά την διάρκεια του καλοκαιριού.

Τα βουνά που υψώνονται γύρω από την Αχαΐα κρύβουν ανεξάντλητες ομορφιές και εκπλήξεις για εκείνους που θα θελήσουν να τα γνωρίσουν. Το Παναχαικό, ο Χελμός , ο Ερύμανθος και όλα τα υπόλοιπα προκαλούν τους επισκέπτες να ανακαλύψουν τα ποτάμια, τις λίμνες, τα δάση, τα σπήλαια και όλα τα φυσικά μνημεία , ενώ δίνουν την δυνατότητα στον επισκέπτη να ασχοληθεί με ποικιλία χειμερινών σπορ.

Ξεκινώντας λοιπόν από το νομό Αχαΐας και την πρωτεύουσα του νομού την **Πάτρα** την Τρίτη σε μέγεθος πόλη της Ελλάδας. Χτισμένη σε πεδινό τοπίο, που περιορίζεται από τους γύρω λόφους, η τοποθεσία της πάτρας κατοικήθηκε από τους προϊστορικούς χρόνους. Στις μέρες μας χαρακτηρίζεται ως η **πύλη της Ελλάδας προς τη δύση** καθώς από το λιμάνι της πόλης παιρνούν ετησίως περίπου 1.000.000 άνθρωποι. Στην πόλη υπάρχουν μεγάλες πλατείες, το αρχαίο Ωδείο, το Δημοτικό Θέατρο Απόλλων, ένα υπέροχο νεοκλασικό κτίριο από τα παλαιότερα κλειστά θέατρα της Ευρώπης (1872). Η νέα εκκλησία του Αγίου Ανδρέα μία από τις μεγαλύτερες εκκλησίες στα Βαλκάνια, που δεσπόζει δίπλα στον παλιότερο ναό και εκεί βρίσκεται το πηγάδι με το θαυματουργό αγίασμα, που είναι η ίδια η αρχαία πηγή της θεάς Δήμητρας, ενώ οι πλατιές σκάλες προς την άνω πόλη προσκαλούν για ανάβαση στο Κάστρο.

Η πόλη στο σύνολο της δεν είναι τόσο καλαίσθητη αλλά η ρομαντική γεύση του χθες παραμένει ακόμα ζωντανή αφού διατηρούνται μέχρι και τις μέρες μας οικήματα σπάνιας αρχιτεκτονικής ομορφιάς.

Η Πάτρα προσφέρει στον επισκέπτη πολλές ευκαιρίες για ψυχαγωγία, περιήγηση αλλά και για ανάπαυλα σε όλους εκείνους που αγαπούν τους χαλαρούς ρυθμούς. με μεγάλα συνεδριακά κέντρα, θέατρα, μουσεία, χώρους οργάνωσης εμπορικών εκθέσεων, με αθλητικές υποδομές, με πλούσια πολιτιστική ζωή με αποκορύφωμα το ετήσιο Διεθνές Φεστιβάλ της πόλης και τέλος με το ξακουστό Καρναβάλι της- γνωστό για την φαντασία και το αστείρευτο κέφι- είναι μία πόλη που εξελίσσεται συνεχώς.

Λόγω της γεωγραφικής της θέσης μπορούν να οργανωθούν πλήθος εκδρομών προς τέρψη των συνέδρων αφού σε σχετικά μικρές αποστάσεις βρίσκονται αρκετοί τουριστικοί προορισμοί που τραβούν το τουριστικό ενδιαφέρον, όπως η Αρχαία Ολυμπία, οι Δελφοί, οι Μυκήνες, η Επίδαυρος ακόμα και η πόλη των Αθηνών.

Θα πρέπει να επισυμάνω κάποια αξιοθέατα της πόλης όπως Το Ρωμαϊκό Κάστρο , η Ρωμαϊκή Γέφυρα, το Αρχαίο Ωδείο, το Μυκηναϊκό Νεκροταφείο, την

Αχάια Κλάους(γνωστή για τα κρασιά της και για τα κελάρια της),καθώς και οι εκκλησίες του Αγίου Ανδρέα, του Παντοκράτορα.

Τα Καλάβρυτα , όπου είναι ο ποιο δημοφιλής χειμερινός προορισμός αφού διαθέτει το δεύτερο μεγαλύτερο χιονοδρομικό κέντρο της χώρας μας. Μπορούμε να φτάσουμε είτε οδικώς μέσα από μια όμορφη διαδρομή είτε χρησιμοποιώντας το παραδοσιακό τραινάκι τον **Οδοντωτό** που διασχίζει το φαράγγι του Βουραϊκού αντικρίζοντας ένα τοπίο σπάνιας φυσικής ομορφιάς .

Στα Καλάβρυτα αναπτύσσεται σημαντική πολιτιστική δραστηριότητα μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης- Ποιότητας Ζωής (ΔΕΠΑΠΟΖ). Αξιόλογες εκδηλώσεις περιλαμβάνει ο Πολιτιστικός Αύγουστος ενώ όλο το χρόνο διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις, εορτασμοί, ημερίδες, διοργανώσεις αθλητικών συναντήσεων, πρωτάθλημα σκακιού, αναπαράσταση των δρώμενων της επανάστασης του 1821, καθώς και εκδηλώσεις μνήμης για το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα στις 13 Δεκεμβρίου 1943.

Χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων.

Το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων βρίσκεται στη ΒΔ πλευρά του Χελμού και σε υψόμετρο 1,700 μ. Έως 2,340μ. Λειτουργεί από το 1988 και διαθέτει 7 αναβατήρες, 12 πίστες, άνετους χώρους στάθμευσης, καφετέριες, εστιατόρια, κατάστημα πώλησης και ενοικίασης εξοπλισμού σκι, σχολή και σταθμό Α βοηθειών.

Απέχει 14χμ από τα Καλάβρυτα και μόλις 203χκλ από την Αθήνα. Το κέντρο ειτουργεί καθημερινά, κατά την χειμερινή περίοδο (από τον Δεκέμβριο έως και τον Απρίλιο) από της 09,00 έως 16,00.

Στις εγκαταστάσεις του κέντρου, ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει την ειδική πίστα για moguls ski, το πάρκο για snowboard, τις διαδρομές cross country ski, το μοναδικό πάρκο snowtubes, τις πτήσεις με αλεξίπτωτο πλαγιάς, τις διαδρομές με τα snowmobiles και πολλές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Στην ευρύτερη περιοχή του χιονοδρομικού κέντρου και γενικότερα στον ορεινό όγκο του Χελμού μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν :

- η επίσκεψη στο νέο τηλεσκόπιο Αρίσταρχος
- η διαμονή στο ορεινό καταφύγιο
- οι χειμερινές διαδρομές με ορειβατικά σκι και με χιονορακέτες
- οι διαδρομές σε μονοπάτια πεζοπορίας και ορειβασίας
- Οι αναρριχητικές διαδρομές
- Οι διαδρομές με αυτοκίνητα 4x4
- Οι διαδρομές με μηχανές moto cross

Η επίσκεψη στο νέο τηλεσκόπιο Αρίσταρχος που είναι εγκατεστημένο στα 2,300μ. Στην κορυφή του Χελμού και πρόκειται για το μεγαλύτερο τηλεσκόπιο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου και επιπλέον θα καταστεί δυνατή η συμμετοχή της Ελλάδας σε διαστημικά προγράμματα. Ο Αρίσταρχος ενσωματώνει τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας των τηλεσκοπίων εξοπλισμένος με περίτεχνα αστρονομικά όργανα (κάμερα CCD, φασματογράφο CCD υψηλής ανάλυσης κλπ) έχει τη δυνατότητα να παρατηρεί αντικείμενα σε απόσταση 5 δισεκατομμυρίων ετών φωτός, μια απόσταση αντίστοιχη της ηλικίας του ηλιακού μας συστήματος.

Το αστεροσκοπείο αποτελείται από δύο χώρους : το κτήριο του τηλεσκοπίου και το χώρο ελέγχου και λειτουργίας του τηλεσκοπίου. Έχει τη δυνατότητα σύνδεσης με εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, με σχολεία κλπ με σκοπό τη διάδοση της αστρονομίας, την επιμόρφωση του κοινού, την εκπαίδευση φοιτητών στις παρατηρησιακές τεχνικές και την εξοικείωσή τους με την αστρονομική παρατήρηση.

Επίσης μπορούμε να επισκεφθούμε το τόπο εκτέλεσης των Καλαβρυτινών από τους Γερμανούς, την ιστορική μονή της Αγίας Λαύρας και την μονή του Μεγάλου Σπηλαίου.

Η περιήγηση στα **θρησκευτικά μνημεία** της περιοχής θα πρέπει, εκτός από την ιστορική Μονή της Αγίας Λαύρας και του Μεγάλου Σπηλαίου επίσης να περιλαμβάνει: την Μονή Μακελλαριάς, την Παναγία Πλατανιώτισσα μία μικροσκοπική φυσική εκκλησία χωρητικότητας μέχρι 15 ατόμων, η οποία δημιουργήθηκε μέσα στον κορμό ενός τεράστιου πλατάνου, την εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής στο Αίγιο.

Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται το χωριό Καστριά στο Δήμο Λευκασίου που υπάρχει το **Σπήλαιο των Λιμνών**. Πρόκειται για ένα σπάνιο δημιούργημα της φύσης. Εκτός από τους λαβυθινθώδεις διαδρόμους, τις μυστηριώδεις στοές και τους παράξενους σταλακτικούς σχηματισμούς, το σπήλαιο των Λιμνών έχει κάτι αποκλειστικά δικό του. Είναι οι αλλεπάλληλες κλιμακωτές και μάλιστα σε τρεις ορόφους 13 λίμνες όπου τις καλύπτουν σταλαγμίτες και σταλακτίτες σπάνιας ομορφιάς και χρωματισμών. Η παρουσία προϊστορικής κεραμεικής μέσα και έξω από το σπήλαιο είναι γνωστή τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, αλλά καμία συστηματική έρευνα δεν είχε επιχειρηθεί. Τα απολιθωμένα οστά του Μέσου Πειστόκαινου προήλθαν από τυχαία εκσκαφή κοντά στην είσοδό του και προκάλεσαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για αυτό. Το σπήλαιο των λιμνών αποτελεί μία αρκετά σπάνια περίπτωση αφού η χρήση του χρονολογείται μεταξύ 5471-5386π.χ. Στην πρωτεύουσα του Δήμου τη Κλειτορία υπάρχει Λαογραφικό Μουσείο όπου εκτίθεται παραδοσιακός γεωργικός και αγροτικός εξοπλισμός, παραδοσιακά υφαντά, τοπικές φορεσιές

Το **Πλανητέρο** όπου υπάρχει εκτροφείο πέστροφας και μπορεί κάποιος να κάνει και **καγιάκ** στην κοίτη του ποταμού.

Μπορούμε να επισκεφθούμε παραδοσιακούς οικισμούς όπως η **Βυτίνα**, η **Δημητσάνα**, η **Στεμνίτσα**, όπου έχουν κατορθώσει να διατηρήσουν αμείωτο το χρώμα τους εάν στην Στεμνίτσα μπορούμε να επισκευθούμε το Λαογραφικό

Μουσείο που στεγάζεται σε ένα τριώροφο κτίριο του 18^{ου} αιώνα, και αποτελεί ένα πραγματικό κόσμημα, αλλά και πόλος έλξης για τους επισκέπτες, που κατορθώνει μέσα από τα εκθέματα του να δίνει ανάγλυφη την ζωή των κατοίκων της κατά το παρελθόν.

Το δάσος της Στροφυλιάς και η Λιμνοθάλασσα του Κοτυχίου αποτελούν περιοχές ιδιαίτερης σημασίας. Προστατεύονται από τη διεθνή σύμβαση του Ramsar και έχουν ενταχθεί στο ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο Natura 2000.

Επίσης η θαυμάσια παραλία της Καλογριάς που πρόσφατα πραγματοποιήθηκε η επίσημη τελετή για ανάρτηση της «γαλάζιας σημαίας» σήμα κατατεθέν της ποιότητας με την υπέροχη θάλασσα και τις αμμοθίνες είναι μια περιοχή ιδιαίτερης ομορφιάς.

Στην ανατολική Αχαΐα (Αιγιαλεία) στο Δήμο Ακράτας, σε μεγάλο υψόμετρο, βρίσκεται η λίμνη Τσιβλού. Παρουσιάζει ενδιαφέρον ως βιότοπος, το δε τοπίο στην περιοχή χαρακτηρίζεται ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Η λίμνη αυτή δημιουργήθηκε το 19^ο αιώνα, όταν μεγάλη κατολίσθηση έφραξε τη ροή του Κράθι ποταμού. Το τοπίο συνδυάζει την αισθητική ομορφιά με την οικολογική σπουδαιότητα. Στις όχθες έχει αναπτυχθεί πλούσια βλάστηση πλατάνου, ελάτης και υψηλότερα απο αυτές μαύρης πεύκης, ενώ καταγράφονται και σημαντικές ποσότητες ψαριών.

Ο Βουρραϊκός ποταμός, διατρέχει το ανατολικό τμήνα του Νομού Αχαΐας. Ο κύριος ρους του ξεκινά κοντά στην κοινότητα Πριόλιθου και εκβάλλει κοντά στο Διακοπτό. Στην πορεία του δημιουργεί όμορφες υδάτινες διαδρομές και πλούσια παρόχθια βλάστηση που σε μερικά σημεία, όπως στην περιοχή κάτω Ζαχλωρούς δημιουργεί παραποτάμια δάση που σπάνια απαντώνται σήμερα στην Πελοπόννησο.

Το φαράγγι αρχίζει 2χλμ. από το Διακοπτό και συνεχίζει 20χλμ μέχρι τα Καλάβρυτα. Το στενότερο σημείο είναι λίγα χιλιόμετρα πριν από τη Ζαχλωρού. Οι σύραγγες, οι καταρράκτες, τα σπήλαια και η πυκνή βλάστηση συνθέτουν ένα εντυπωσιακό από πλευράς φυσικής ομορφιάς τοπίο, το οποίο ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει με τον **Οδοντοτό Σιδηρόδρομο** που διασχίζει το φαράγγι

Ο Χελμός με τα «**Υδάτα της Στιγός**» στις κορυφές του που αποτελεί μοναδικό βιότοπο με σπάνια χλωρίδα και πανίδα.

Ο Νομός Ηλείας καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα της Πελοποννήσου. Αποτελείται από τις επαρχίες Ηλείας και Ολυμπίας, με σημαντικότερες πόλεις τον Πύργο (πρωτεύουσα του Νομού) την Αμαλιάδα, τη Γαστούνη, την Κρέστενα και το Βαρθολομιό. Ο νομός Ηλείας διαθέτει πολλούς και ποικίλους τουριστικούς πόρους και οι διακοπές εδώ αποκτούν την πραγματική τους έννοια καθώς τα ιστορικά μνημεία και οι πεντακάθαρες ακτές συνδυάζονται με γραφικά τοπία και αξιοθέατα και σμίγουν όλα μαζί στο Ιόνιο πέλαγος δημιουργώντας εικόνες σπάνιας ομορφιάς

Ο Νομός Ηλείας απλώνεται στη δυτική ακτή της Πελοποννήσου και βρέχεται από το Ιόνιο πέλαγος. Από την παλιά πόλη του **Πύργου** σώζονται η Δημοτική Αγορά και το Δημοτικό θέατρο που είναι δύο όμορφα νεοκλασικά κτίρια του αρχιτέκτονα Τσίλλερ. Στην περιοχή αξίζει να επισκεφθείτε τη Μονή της Κρεμαστής, ενώ 13 χλμ. πιο έξω από την πόλη μπορούμε να ξεκουραστούμε στο πανέμορφο παραθαλάσσιο χωριό Κατάκολο.

Ανατολικά του Πύργου (20 χλμ.) βρίσκεται η **Αρχαία Ολυμπία** η κοιτίδα των Ολυμπιακών Αγώνων αφού εκεί κάθε τέσσερα χρόνια γεννάται η Ολυμπιακή φλόγα. Είναι μία περιοχή πλημμυρισμένη από αρχαιολογικά ευρήματα και αξίζει κανείς να την επισκεφθεί. Τα μουσεία που βρίσκονται στην περιοχή είναι το **Νέο αρχαιολογικό Μουσείο** όπου περιλαμβάνει τα ευρήματα που ανακαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια των ανασκαφών. Εκεί βρίσκονται δύο αετώματα του Ναού του Δία, από τα λαμπρότερα δείγματα της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής, το άγαλμα της

Νίκης του Παιωνίου, καθώς και το περίφημο άγαλμα του Ερμή του Πραξιτέλη. Επίσης μπορούμε να επισκευθούμε το Παλαιό Μουσείο Ολυμπίας και το Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων. Εδώ τελούνταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, (επίσημα από το 776 π.Χ), με τη συμμετοχή αθλητών απ' όλη την Ελλάδα. Στον αρχαιολογικό της χώρο ξεχωρίζουν πολλά οικοδομήματα σχετικά με τους αγώνες, όπως το στάδιο και οι ναοί του Δία και της Ήρας.

Νοτιοανατολικά του Πύργου βρίσκεται η **Ανδρίτσεινα**, ένα παραδοσιακό χωριό, με πέτρινα σπίτια, παραδοσιακά καλντερίμια και μεγάλη πλατεία με τεράστια πλατάνια. Από κει μπορείτε να φτάσετε στις Βάσσειες όπου δεσπόζει ο ναός του Επικούρειου Απόλλωνα (420 π.χ.) ο οποίος διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση και κτίστηκε από τον αρχιτέκτονα του Παρθενώνα Ικτίνο. Βόρεια του Πύργου βρίσκεται η δεύτερη σε πληθυσμό πόλη του νομού, η **Αμαλιάδα**, που πήρε το όνομα της από τη βασίλισσα Αμαλία η οποία όταν επισκέφθηκε την περιοχή έδειξε ότι της άρεσε υπερβολικά. Συνεχίζοντας τη διαδρομή σας θα βρεθείτε στην **Ανδραβίδα** που αποτελούσε τον 13ο αι. πρωτεύουσα του πριγκιπάτου του Μορέως υπό τους Βιλλεαρδουίνους με το όνομα Αντρεβίλ. Εδώ κάθε χρόνο οργανώνεται περίφημη ιππική έκθεση. Προχωρώντας ανατολικά, θα συναντήσουμε την **αρχαία Ήλιδα** που αποτελούσε την σπουδαιότερη αρχαία πόλη της Ηλείας. Στις εγκαταστάσεις της προπονούνταν οι αθλητές πριν από τους αγώνες και διέθετε αγωνιστικούς χώρους, θέατρα και πολλά ιερά. Δυτικότερα της Ανδραβίδας, στην κορυφή μικρού λόφου στέκεται το φράγκικο **κάστρο Χλεμούτσι** που κτίστηκε το 1220 και είναι από τα ωραιότερα και πιο καλοδιατηρημένα κάστρα της Πελοποννήσου. Τέλος, λίγο βορειότερα, στα ερείπια της αρχαίας Κυλλήνης, υπάρχει η σύγχρονη κομόπολη **Κυλλήνη** η οποία διαθέτει λιμάνι μέσω του οποίου γίνεται η προσέγγιση στα νησιά Ζάκυνθο και Κεφαλονιά.

Ο νομός Ηλείας διαθέτει επίσης **όμορφες παραλίες** που μπορούν να ικανοποιήσουν όλα τα γούστα. Η παραλία, του *Επιτάλιου* που είναι μια βελούδινη πλατιά αμμουδιά. Στην περιοχή του Καϊάφα θα χαρούμε μια από τις ομορφότερες

και γνωστότερες ακτές του Κυπαρισσιακού κόλπου όπου οι τεράστιοι αμμόλοφοι θα μας εκπλήξουν ευχάριστα. Στη *Ζαχάρω* που διαθέτει αξιόλογη παραλία με χρυσή άμμο και πεντακάθαρα νερά υπάρχουν ξενοδοχεία, εστιατόρια και μπαρ. Προχωρώντας προς τα σύνορα του νομού, θα εντοπίσουμε ένα σύμπλεγμα μικρών χωριών με θαυμάσιες παραλίες που αξίζει οπωσδήποτε να επισκεφτεί κανείς. Μεταξύ αυτών το *Κακόβατο* διαθέτει μια υπέροχη πλαζ ενώ το *Νεοχώρι* προσελκύει όσους αρέσκονται σε πιο ήρεμες καταστάσεις. Με σημείο εκκίνησης και πάλι τον Πύργο, σε κοντινή απόσταση, βρίσκεται το όμορφο χωριό *Κατάκολο* που αποτελεί ένα από τα δύο σπουδαιότερα λιμάνια του νομού. Παρά τη σημαντική συγκοινωνιακή του θέση είναι ένας ήρεμος τόπος με έντονα Ελληνικά χρώματα. Στην παραλία του υπάρχει πλήρης υποδομή από ξενοδοχεία, εστιατόρια και μπαρ. Πολύ κοντά βρίσκεται ο *Κουρούτας* και ο γραφικός όρμος του Αγίου Ανδρέα του οποίου η παραλία, γεμάτη κόσμο και ζωντάνια, προσελκύει ιδιαίτερα τους νέους καθώς προσφέρεται για θαλάσσια παιχνίδια και στιγμές έντασης. Το χωριό *Σκαφιδιά* αποτελεί ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του ελληνικού χωριού, με φυσικές τέντες από κληματαριές, με μουριές και μικρές ταβερνούλες με γνήσια Ελληνική κουζίνα και τοπικές νοστιμιές. Κάποιες από τις παραλίες αυτές έχουν κερδίσει το σήμα της γαλάζιας σημαίας, όπως το Αρκούδι, η Κυλλήνη και άλλες.

Η Ηλεία χαρακτηρίζεται για φυσικές ομορφιές που αφορούν κυρίως σημαντικούς υδροβιότοπους και ιαματικές πηγές. Ανάμεσα τους η *λιμνοθάλασσα του Κοτωχίου*, που βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του νομού, αποτελεί σπουδαίο υδροβιότοπο γιατί προσφέρει καταφύγιο σε πολλά είδη πουλιών που φθάνουν εδώ για να περάσουν το χειμώνα. Νοτιότερα βρίσκονται η *λίμνη και τα λουτρά του Καϊάφα* με θερμές πηγές, που είναι γνωστές από την αρχαιότητα για τις ιαματικές τους ιδιότητες και που καταλήγουν στην ομώνυμη λίμνη. Ανάμεσα σ' αυτή τη λίμνη και τη θάλασσα υπάρχει μια ζώνη πευκοδάσους ενώ δίπλα στην θάλασσα σχηματίζονται αμμοθίνες. Ιαματικές πηγές υπάρχουν επίσης στην Κυλλήνη και στην Υρμίνη. Πηγαίνοντας ανατολικά, προς Ολυμπία, θα συναντήσουμε τον ποταμό Αλφειό και συνεχίζοντας την πανέμορφη διαδρομή

προς το Λάλα θα φτάσετε στο οροπέδιο της Φολόης, στις υπώρειες του Ερύμανθου. Εδώ υπάρχει ένα απέραντο δασός από φυτείες (είναι το ξακουστό *δάσος της Φολόης*, ένα δάσος γεμάτο μύθους και παραδόσεις) στο οποίο είχε το βασίλειο του ο (Κλος, ο αγαθός Κένταυρος που φιλοξένησε τον μυθικό ήρωα Ηρακλή. Στα νότια του νομού, κοντά στην Αρχαία Φυγάλεια, κυλά ορμητικά τα «άσπρα νερά» του, όπως τα ονομάζουν οι ντόπιοι, ο ποταμός *Νέδας* (το μοναδικό θυληκό ποτάμι της Ελλάδας) και σχηματίζει μικρούς καταρράκτες. Εκεί θα φτάσουμε από ένα μονοπάτι που θα σας αποκαλύψει σταδιακά το γοητευτικό τοπίο. Βεβαίως δεν μπορούμε να μην αναφέρουμε την εντυπωσιακή *λίμνη του φράγματος του Πηνειού*, με θαυμάσια θέα, κοντά στην αρχαία Ήλιδα,

Διασχίζοντας την Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου βρισκόμαστε στη **Στερεά Ελλάδα** με τα ορεινά καταφύγια, απέραντες παραλίες, διαφορετικούς αρχιτεκτονικούς ρυθμούς, ιστορικές περιοχές και ποτάμια για rafting. Ξεκινώντας από την Ιστορική πόλη του **Μεσολογγίου** πρωτεύουσα του νομού Αιτωλοακαρνανίας είναι χτισμένο στο μυχό της ομόνυμης λιμνοθάλασσας. Είναι μία από τις γοητευτικές πόλεις της Ελλάδας που αναμφίβολα έχει πολλά να επιδείξει στους επισκέπτες της. Είναι μία πόλη πλούσια σε ιστορία και αποτελεί σύμβολο της Ελληνικής Επανάστασης, της ελευθερίας, και της ανεξαρτησίας. Πολλοί σπουδαίοι Έλληνες από το χώρο των γραμμάτων και της πολιτικής κατάγονταν από το Μεσολόγγι όπως ο Κ. Παλαμάς ο Σπυρίδων και ο Χαρίλαος Τρικούπης, ο Μαλακάσης και άλλοι.

Η λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου είναι η δεύτερη σε μέγεθος στη Μεσόγειο με πλούσια ιχθυοπανίδα. Καταφύγιο σε αυτή ανάλογα με την εποχή βρίσκουν πολλά είδη πτηνών όπως φραμίνγκο, κύκνοι, πελεκάνοι κ.α. Μοναδικές είναι οι εικόνες με τις ψαροκαλύβες που απλώνονται από την Κλείσοβα ως την Τουρλίδα. Το Μεσολόγγι έχει πολλά μουσεία από τα ποιο σημαντικά είναι το *μουσείο Παλαμά*, με εκθέματα προσωπικά αντικείμενα του εθνικού μας ποιητή, το *Μουσείο Τρικούπη* με διάφορα εκθέματα από τον 19^ο αι. και προσωπικά

αντικείμενα του. Το Μουσείο Ιστορίας και Τέχνης που στεγάζεται στο παλιό Δημαρχείο και περιλαμβάνει πίνακες ξένων και ελλήνων ζωγράφων με τους αγώνες των Μεσολογγιτών και την έξοδο καθώς και μία αίθουσα αφιερωμένη στο Λόρδο Βύρωνα. Μεγάλο τμήμα από τα τείχη του ιστορικού κάστρου καθώς και η πύλη σώζονται μέχρι σήμερα. Επίσης αξίζει κανείς να επισκευθεί τον κήπο των ηρώων.

Η λίμνη της Τριχωνίδας είναι η μεγαλύτερη σε έκταση λίμνη της Ελλάδας, καθώς και τις λίμνες του Ξηρόμερου και του Βάλτου με σπάνια χλωρίδα και πανίδα. Επίσης η τεχνητή λίμνη Στράτου που βρίσκεται 9 χλμ στο δρόμο από Αγρίνιο προς Αμφιλοχία και είναι σήμερα το εθνικό κέντρο θαλάσσιου σκι της Ελληνικής Ομοσπονδίας Θαλάσσιου Σκι.

Ο Αστακός είναι μία γραφική παραθαλάσσια κωμόπολη της δυτικής Αιτωλοακαρνανίας και συνδιάζει καταπράσινα τοπία και πεντακάθαρες παραλίες. Ο επισκέπτης μπορεί να απολάσει ένα μαγευτικό τοπίο αντικρίζοντας το Ιόνιο Πέλαγο και να θαυμάσει τις φυσικές ομορφιές που του προσφέρει ο τόπος. Στολίδι της πόλης αποτελούν τα καλοδιατηρημένα ψηλοτάβανα αρχοντικά σπίτια, τα οποία αποτελούν απομεινάρια της μεγάλης ακμής που γνώρισε η περιοχή στο παρεθλόν. Η παράδοση ταυτίζει τον Αστακό με τη χώρα των Κυκλάπων, σύμφωνα με την αφήγηση του Ομήρου στην Οδύσσεια.

Ο Αστακός αποτελεί διαμετακομιστικό κέντρο καθώς υπάρχει καθημερινή συγκοινωνία με την Κεφαλλονιά και την Ιθάκη.

Αξίζει να επισκευθεί κάποιος το κάστρο της μεσαιωνικής πόλης του Αστακού, τη σπηλιά του Κύκλωπα, τη σπηλιά του Αγ. Νικολάου καθώς και πλήθος μοναστηριών και εκκλησιών.

Κοντινές διαδρομές είναι ακόμα το χιονοδρομικό κέντρο του Παρνασσού όπου συγκεντρώνονται τουρίστες από όλο τον κόσμο, η κοσμοπολίτικη Αράχοβα, και το πιο ήσυχο χωριό το Δίστομο με όμορφες παραλίες. Ο αρχαιολογικός χώρος των Δελφών το κέντρο της γης, με το περίφημο μαντείο, η αρχαία Πελυρώνα με

το αρχαίο θέατρο των Οινιάδων όπου το καλοκαίρι διοργανώνεται φεστιβάλ αρχαίας τραγωδίας.

Το γραφικό **Γαλαξίδι και τη Ναύπακτο** όπου αποτελεί λιμάνι ανεφοδιασμού γιοτ, ενώ η ορεινή Ναυπακτία αποτελεί πόλο έλξης για πολλούς. Δεν θα πρέπει να παραλείψω να αναφερθώ στις διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνονται στον νομό Αιτωλοακαρνανίας όπως 'Καλοκαίρι 2005' που θέσπισε από το 2005 ο Δήμος Μεσολογγίου και περιλαμβάνει μουσική- θέατρο- χορό- αθλητισμό, τις «γιορτές νερού» που διοργανώνει ο Δήμος Θεσπιδεων καθώς βρέχεται από τη μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας την Τριχωνίδα, η οποία είναι ενταγμένη στο Ευρωπαϊκό οικολογικό Δίκτυο Natura 2000.

Συνεχίζοντας και περνώντας από προορισμούς όπως η Πάργα, ο Αστακός φτάνουμε στην **Ήπειρο** όπου απλώνεται μέσα από χαράδρες και επιβλητικά βουνά. Μπορούμε να απολαύσουμε μνημεία με ιστορία όπως το νησάκι με το σπίτι του Αλή Πασά, που βρίσκεται στη λίμνη των Ιωαννίνων, το τζαμί, το Ιτς-Καλέ και την παραλία της λίμνης στα Γιάννενα. Μπορούμε να επισκεφθούμε το Μέτσοβο και την πινακοθήκη του Ευάγγελου Αβέρωφ με έργα ελλήνων ζωγράφων, χαρακτών και γλυπτών, το μουσείο του Ιδρύματος Τσοίτσα με είδη λαϊκής τέχνης τέχνης, στολές, οικιακά σκεύη, όπλα και χρυσά νομίσματα. Ιδιαίτερα πρέπει να αναφερθούν τα Ζαγοροχώρια, με την ξεχωριστή τους αρχιτεκτονική στίτια από πέτρα και γραφικά στενά πλακόστρωτα δρομάκια. Το Πάπικο όπου είναι ιδανικό για extreme games. Σε όλη την Ήπειρο υπάρχουν διάσπαρτα παλιά πέτρινα γιοφύρια με το ποιο χαρακτηριστικό το Γεφύρι της Άρτας, μοναστήρια και εκκλησίες.

Προχωρώντας φτάνουμε στο **νομό Μεσσηνίας** με πρωτεύουσα την **Καλαμάτα** όπου μπορούμε να επισκεφθούμε τους παραδοσιακούς οικισμούς της Μάνης, την Καρδαμύλη όπου βρίσκονται οι τάφοι των Διοσκούρων, την Πύλο με

τα γραφικά σπίτια, τις πέτρινες καμάρες και την πλατεία με τα κανόνια καθώς επίσης και την Μεθώνη και Κορώνη περιοχές που διαχέεται άπλετα το μεσαιωνικό στοιχείο.

Επίσης θα πρέπει να αναφέρω και τα παγκοσμίου φήμης *Σπήλαια του Δυρού*.

Παίρνοντας το καράβι από το λιμάνι της Πάτρας επισκεπτόμαστε τα νησιά του Ιονίου πελάγους. Πρώτη η **Ζάκυνθος** με το μοναδικό θαλάσσιο πάρκο της Μεσογείου για τις θαλάσσιες χελώνες και το κόλπο του Λαγανά στα νότια του νησιού, ένας τόπος μοναδικής οικολογικής σημασίας αλλά και θελκτικός τουριστικός προορισμός με απέραντη αμμουδερή παραλία. Στο Σχοινάρι, το βορειότερο ακρωτήριο του νησιού μπορούμε να θαυμάσουμε τη γαλάζια σπηλιά. Μπορούμε να επισκεφθούμε το ναό του Αγίου Διονυσίου, ενώ στο μουσείο της πόλης εκτίθενται όλοι οι εκκλησιαστικοί θησαυροί του νησιού.

Στη συνέχεια είναι η **Κεφαλλονιά** το μεγαλύτερο νησί του Ιονίου με καταπράσινα τοπία, όμορφες παραλίες, υπόγειες λίμνες, πλούσια ιστορία, κάστρα και μοναστήρια. Μουσεία που μπορούμε να επισκεφθούμε είναι το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο στο Αργοστόλι ενώ προορισμοί που μπορούν να μαγέψουν το Φισκάρδο με γραφικά σπιτάκια του 18^{ου} αιώνα, τη Σάμη δεύτερη μεγάλη πόλη με το σπήλαιο της Δρογκαράτης όπου γίνονται καλοκαιρινές συναυλίες λόγω της πολύ καλής ακουστικής, τον Καραβόμυλο με το εκπληκτικό σπήλαιο της λίμνης Μελισσάννης ένα υπόγειο σπήλαιο με θαλασσινό νερό. Το Πόρο ένα καταπράσινο χωριό με μεγάλη και όμορφη παραλία. Όμορφες παραλίες είναι επίσης ο Μύρτος, η Σκάλα, ο Πλατύς Γιαλός, ο Μακρύς Γιαλός και τόσες άλλες που συγκεντρώνουν πλήθος τουριστών κυρίως το καλοκαίρι.

Η Ιθάκη, νησί γνωστό από την ομηρική Οδύσσεια σαν πατρίδα του Οδυσσέα. Είναι ένα ήσυχο νησάκι όπου θα βρούμε όμορφες παραλίες για

κολύμπι, σπήλαια για εξερεύνηση και ήσυχα χωριουδάκια. Στο Βαθύ βρίσκεται το ένα από τα δύο αρχαιολογικά μουσεία του νησιού, όπου εκτίθενται σημαντικά Μυκηναϊκά, Κορινθιακά και άλλα ευρήματα. Επίσης το Ναυτικό Λαογραφικό Μουσείο, το Ιστορικό αρχείο, όπου φυλάσσονται μεγάλης ιστορικής αξίας χειρόγραφα της περιόδου της Ενετοκρατίας και το Μορφωτικό Κέντρο όπου στεγάζεται η Βιβλιοθήκη με αξιόλογα και σπάνια βιβλία και η αίθουσα του θεάτρου. Επίσης μπορούμε να επισκεφθούμε το Σπήλαιο των Νυμφών ή Μαρμαροσπηλιά με σταλακτίτες και μεγάλο αρχαιολογικό ενδιαφέρον, όπου ο Οδυσσέας έκρυψε τα δώρα των Φαιάκων επιστρέφοντας στην Ιθάκη.

Η Κέρκυρα είναι το καταπράσινο νησί των Φαιάκων, και το γνωστότερο νησί του Ιονίου. Την πόλη της Κέρκυρας συνθέτουν τελείως ανόμοια στοιχεία, απομεινάρια διαφορετικών πολιτισμών. Η εικόνα που παρουσιάζει είναι μαγευτική με τους φαρδείς δρόμους και τις μεγάλες πλατείες, το στενά λιθόστρωτα δρομάκια γνωστά ως καντούνια, τα σπίτια με την έντονη ιταλική επίδραση, με στοές ή αψίδες, τα παραδοσιακά αγγλικά αρχοντικά γεωργιανού ρυθμού, τις βυζαντινές εκκλησίες, τα βενετσιάνικα μνημεία, τα μπαλκόνια με τα περίτεχνα κγκλιδώματα και τα παράθυρα με τις γρίλιες. Μπορούμε να επισκεφθούμε το αρχαιολογικό μουσείο, το βυζαντινό μουσείο, το δημαρχείο δείγμα ενετικής αρχιτεκτονικής κτισμένο το 1663, την εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα. Η Παλαιοκαστρίτσα με τους γραφικούς κολπίσκους και τα πεντακάθαρα κρυστάλλινα νερά, η κοιλάδα του Ρόπα με το γήπεδο του γκολφ, το μαγευτικό Ποντικονήσι με το εκκλησάκι του 13^{ου} αιώνα, το γραφικό χωριό Γαστούρι όπου είναι κτισμένο το θερινό ανάκτορο της αυτοκράτειρας της Αυστρίας Ελισάβετ το Αχιλλείο, το Σιδάρι, η Ρόδα με τις όμορφες παραλίες τους είναι μερικοί από τους προορισμούς που δεν θα πρέπει να παραλείψουμε να επισκεφθούμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΒΙΟΤΟΠΟΙ – ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η περιφέρεια χαρακτηρίζεται από τα ιδιαίτερα πλούσιο φυσικό περιβάλλον της με οικοσυστήματα ιδιαίτερα σημαντικά. Παρακάτω παρουσιάζονται οι περιοχές που έχουν ενταχθεί στο NATURA-2000

Τρεις από αυτές (λιμνοθάλασσα Κοτόχι, λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου-Αιτωλικού, λιμνοθάλασσα Αμβρακικού), έχουν ενταχθεί και προστατεύονται από την συνθήκη RAMSAR

NOMOS ΑΧΑΪΑΣ

- ♦ Λιμνοθάλασσα καλογριάς, Δάσος Στροφιλιάς και έλος Λαμίας
- ♦ Ορος Χελμός και ύδατα Στιγός
- ♦ Φαράγγι Βουραϊκού
- ♦ Αισθητικό Δάσος Καλαβρύτων
- ♦ Οροι Μάρμπας και Κλόκος, Φαράγγι Σελινούντα
- ♦ Αλυκή Αιγίου
- ♦ Ορος Παναχαϊκό
- ♦ Ορος Ερύμανθος
- ♦ Σπήλαιο Καστριών

NOMOS ΗΛΕΪΑΣ

- ♦ Οροπέδιο Φολόης
- ♦ Εκβολές (Δέλτα) Πηνειού
- ♦ Ολυμπία
- ♦ Θίνες και Παραλιακό Δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καιάφα

- ♦ Λιμνοθάλασσα Κοτύχι
- ♦ Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη από Καλογριά έως Κυλλήνη
- ♦ Θαλάσσια Περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

- ♦ Δέλτα Αχελώου, Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου-Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου και Νήσοι Εχινάδες
- ♦ Ορος Παναιτωλικό
- ♦ Ορος Βαράσοβα
- ♦ Λίμνες Βουλκάρια και Σαλτίνι
- ♦ Λίμνη Αμβρακία
- ♦ Λίμνη Οζέρος
- ♦ Λίμνες Τριχωνίδα και Λυσιμαχεία
- ♦ Ορος Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας

ΜΟΥΣΕΙΑ – ΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

Μουσεία

♦ Αρχαιολογικό Μουσείο Αιγίου	τηλ 26910- 21517
♦ Μουσείο Ιστορικό Λαογραφικό Αιγίου	τηλ 26910-62016
♦ Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών	τηλ 2610- 220829
♦ Μουσείο Τύπου Πατρών	τηλ 2610- 317051
♦ Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Πατρών	τηλ 2610- 334713
♦ Μουσείο Λαογραφικό Κλειτορίας	τηλ 26920-31625

Αρχαία και βυζαντινά μνημεία

- ♦ Ρωμαϊκό Ωδείο Πατρας

- ♦ Μυκηναϊκός Οικισμός Χαλανδρίτσας
- ♦ Κάστρο Ρίου
- ♦ Φρούριο Πατρών
- ♦ Σπήλαιο Λιμνών (Καστριά Καλαβρύτων)
- ♦ Ιερά Μονή Αγίας Λαύρας (Καλάβρυτα)
- ♦ Άγιος Νικόλαος (Πλατάνι Πατρών)
- ♦ Άγιος Ανδρέας Πατρών

Νεώτερα μνημεία

- ♦ Δημοτικό Θέατρο Πατρών

ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Μουσεία

- ♦ Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας
- ♦ Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων
- ♦ Αρχαιολογική Συλλογή Αρχαιοτήτων
- ♦ Ναός του Επικουρίου Απόλλωνος
- ♦ Μουσείο Λαογραφικό Αμαλιάδας
- ♦ Κάστρο Χλεμούτση

Αρχαία και βυζαντινά μνημεία

- ♦ Αρχαία Ολυμπία
- ♦ Αρχαία Ηλιδα
- ♦ Ναός Επικουρίου Απόλλωνα
- ♦ Φιγάλεια
- ♦ Αλίφειρα
- ♦ Λέπρεον
- ♦ Πλατιάνα

- ♦ Αγία Τριάδα
- ♦ Κάτω Σαμικό
- ♦ Κάστρο Χλεμούτση

Νεώτερα μνημεία

- ♦ Δημοτική Αγορά Πύργου

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Μουσεία

- ♦ Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου
- ♦ Μουσείο Λαογραφικό Αγρινίου
- ♦ Μουσείο Ιστορίας και Τέχνης Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου
- ♦ Μουσείο Τρικούπη - Μεσολόγγι
- ♦ Μουσείο Λαογραφικό Μεσολόγγι
- ♦ Αρχαιολογικό Μουσείο Θέρμου
- ♦ Αρχαιολογικό Μουσείο Θυρρείου

Αρχαία και βυζαντινά μνημεία

- ♦ Ιερό Λαφρίας Αρτέμιδος και Απόλλωνος Λαφρίου
- ♦ Ηρώο Καλυδώνος
- ♦ Ναός Διός Στράτου
- ♦ Αρχαίος Θέρμος
- ♦ Παναξιιώτισσα
- ♦ Κάστρο Ναυπακτου

Νεώτερα μνημεία

- ♦ Ωρολόγιο – Κωδωναστάσιο – Ναυπάκτου

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 11

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Πανεπιστημιούπολη Πατρών ,2610 993999

Λειτουργεί σε 12μηνη βάση και διαθέτει αίθουσες συνεδρίων συνολικής χωρητικότητας 1330 ατόμων. Επίσης διαθέτει χώρους για κοκτέηλ και γεύμα, 6 καμπίνες μετάφρασης, πάρκινγκ, αίθουσα τύπου, αίθουσα πρώτων βοηθειών, αίθουσα για τραπεζικές συναλλαγές.

Διαθέτει τον παρακάτω εξοπλισμό:

Σύγχρονα οπτικοακουστικά συστήματα διεθνών προδιαγραφών, ο χειρισμών των οποίων γίνεται από έμπειρους και εξειδικευμένους ηλεκτρονικούς

Σε όλες τις αίθουσες λειτουργούν ηχοσυστήματα με ενσύρματες μονάδες μικροφώνων για τα έδρανα των προεδρείων και τους κύριους ομιλητές, ασύρματα μικρόφωνα για το ακροατήριο, και μικρόφωνα πέτου. Για την ηχογράφηση των εκδηλώσεων διατίθεται σύστημα ηχοληψίας ψηφιακής εγγραφής.

Επίσης περιλαμβάνονται προβολικά συστήματα:

Video/data projectors

Laptops, DVD, CD ή Video Players

Slides & overhead projectors

Visualizer (οπτικοποιητής)

Lap tops

Σταθερές και φορητές οθόνες προβολής

Επίσης γκισέ γραμματείας, Pontium ομιλητών, stand αναρτήσεως posters, white-boards, flip charts, τραπεζία για την εξυπηρέτηση των χορηγικών εκθέσεων, posters

Στις αίθουσες συνεδρίων του Συνεδριακού και Πολιτιστικού κέντρου Πατρών έχουν πραγματοποιηθεί:

ΕΤΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
1999	30
2000	105
2001	159
2002	184
2003	12
2004	11

Οι εκδηλώσεις που έχουν πραγματοποιηθεί αφορούν συνέδρια, forum, meetings, ημερίδες, πολιτιστικές εκδηλώσεις.

ASTIR HOTEL

Αγίου Ανδρέου 265 Πάτρα, 2610277502

Λειτουργεί σε 12μηνιαία βάση και διαθέτει αίθουσες συνεδρίων συνολικής χωρητικότητας 700 ατόμων. Επίσης διαθέτει χώρους για κοκτέιλ και γεύμα.

Διαθέτει τον παρακάτω εξοπλισμό:

slide projector, data projector, overhead projector, T.V, Simultaneous interpretation equipment upon request.

Επίσης γκισέ γραμματείας, φαξ, ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

❖ LAKOPETRA BEACH

Λακόπετρα Αχαΐας, 2693051713

❖ PAVLINA BEACH

Νιφοραΐκα Αχαΐας, 2693024040.

Λειτουργεί από Απρίλιο έως Οκτώβριο με μία συνεδριακή αίθουσα 300 τ.μ. που εξυπηρετεί 150-300 άτομα ανάλογα με τη διάταξη του χώρου.

❖ PORTO RIO HOTEL

Ρίο Αχαΐας 2610992102

Συνεδριακός χώρος 250 ατόμων που κλιματίζεται πλήρως. Επίσης υπάρχουν βοηθητικοί συνεδριακοί χώροι 10,20,50 ατόμων . Διαθέτει όλα τα απαραίτητα εποπτικά μέσα. Φιλοξενεί πάνω από 30 μεγάλα συνέδρια ετησίως.

Διαθέτει τον παρακάτω εξοπλισμό:

Σύγχρονα οπτικοακουστικά συστήματα διεθνών προδιαγραφών, ο χειρισμών των οποίων γίνεται από έμπειρους και εξειδικευμένους ηλεκτρονικούς

Σε όλες τις αίθουσες λειτουργούν ηχοσυστήματα με ενσύρματες μονάδες μικροφώνων για τα έδρανα των προεδρείων και τους κύριους ομιλητές, ασύρματα μικρόφωνα για το ακροατήριο, και μικρόφωνα πέτου. Για την ηχογράφιση των εκδηλώσεων διατίθεται σύστημα ηχοληψίας ψηφιακής εγγραφής.

❖ AIROTEL ACHAIA BEACH

Καστελλόκαμπος Αχαΐας 2610 991801

Συνεδριακός χώρος συνολικά 240 ατόμων που κλιματίζεται πλήρως.

Διαθέτει τον παρακάτω εξοπλισμό:

Overhead projector, Screen, Flipchart, TV Set, VCR (any other equipment upon request)

❖ FILOXENIA

Καλάβρυτα Αχαΐας 2692022422

❖ *RION BEACH*

Ρίο Αχαΐας 2610991421

❖ *Palatino Hotel*

Κολοκοτρώνη και Κολύβα 10, Ζάκυνθος

Λειτουργεί σε 12μηνη βάση και διαθέτει δύο αίθουσες συνεδρίων πλήρως εξοπλισμένες σε οπτικοακουστικό εξοπλισμό την PEGASUS 70 ατόμων και την KRONOS 300 ατόμων

❖ *Aldemar Olympian Village*

Σκαφιδιά Ηλίας 26210 82000

Λειτουργεί σε 12μηνη βάση και διαθέτει 3 αίθουσες συνεδρίων την GRAND ROOM 450 ατόμων, NESTOR 140 ατόμων, NEDA 140 ατόμων και VASSES 140 ατόμων. Επίσης διαθέτει χώρους για κοκτέιλ και γεύμα, σύστημα ταυτόχρονης διερμηνείας, πάρκινγκ, αίθουσα τύπου, αίθουσα πρώτων βοηθειών, αίθουσα για τραπεζικές συναλλαγές.

Διαθέτει τον παρακάτω εξοπλισμό:

Σύγχρονα οπτικοακουστικά συστήματα διεθνών προδιαγραφών, ο χειρισμών των οποίων γίνεται από έμπειρους και εξειδικευμένους ηλεκτρονικούς

Λειτουργούν ηχοσυστήματα με ενσύρματες μονάδες μικροφώνων, ασύρματα μικρόφωνα, και μικρόφωνα πέτου. Για την ηχογράφηση των εκδηλώσεων διατίθεται σύστημα ηχοληψίας ψηφιακής εγγραφής.

Επίσης περιλαμβάνονται προβολικά συστήματα:

Video/data projectors

Laptops, DVD, CD ή Video Players

Slides & overhead projectors

Visualizer (οπτικοποιητής)

Lap tops

Σταθερές και φορητές οθόνες προβολής

Επίσης γκισέ γραμματείας, Pontium ομιλητών, stand αναρτήσεως posters, white-boards, flip charts

❖ *Amalia Olympia*

Ολυμπία 26240 22190

Διαθέτει τρεις αίθουσες την Αρτεμις 320 ατόμων, την αρετούσα 120 ατόμων και την Δάφνη 250 ατόμων.

Επίσης διαθέτει τον παρακάτω εξοπλισμό:

Slide projector, overhead Projector, flip charts, microphones, pondium, screen.

❖ *Greotel Olympia Riviera Resort*

Κάστρο Κυλλήνης 26230 64400

Διαθέτει 4 αίθουσες την Congress Hall 1224 ατόμων, την Exhibition Hall 432 ατόμων, Congress Room 3 96 ατόμων και την Congress Room 140 ατόμων.

Δεν διαθέτει δικό του εξοπλισμό

❖ *ZANTE PARK HOTEL*

Ζάκυνθος 2695052310

Διαθέτει αίθουσα συνεδρίων με πλήρη οπτικοακουστικό εξοπλισμό και γραμματειακές και τραπεζικές υπηρεσίες.

❖ *MARBELLA CORFU*

Άγιος Ιωάννης Περιστέρων, Κέρκυρα

Διαθέτει 3 αίθουσες την SOLOMOS 165 τ.μ. χωρητικότητας 40 - 80 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου, την MANTZAROS, 140τ.μ. χωρητικότητας 45 - 95 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου, και την ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ 360 τ.μ. χωρητικότητας 150 - 300 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου.

❖ *CORFU HILTON*

Κανόνι οδός Ναυσικάς Κέρκυρα.

❖ *DASSIA CHANDRIS HOTELS COMPLEX*

Κέρκυρα

Διαθέτει 3 αίθουσες την ODYSSEUS 420τ.μ. χωρητικότητας 300-400 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου, την ARITI, 225τ.μ. χωρητικότητας 100-160 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου, και την RED LOUNGE 162 τ.μ. χωρητικότητας 70-100 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου.

❖ *Συνεδριακό κέντρο Κέρκυρας*

Αρσενίου 1, Κέρκυρα

Το συγκεκριμένο συνεδριακό κέντρο ανήκει στην Μητρόπολη της Κέρκυρας και πρόκειται να λειτουργήσει

❖ *PALLADION*

Ιωάννινα.

Διαθέτει 3 αίθουσες την ELLOPIA A 47 τ.μ. χωρητικότητας 18 - 40 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου, την ELLOPIA B 55 τ.μ.

χωρητικότητας 20 - 40 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου, και την ELLOPIA A+B 102 τ.μ. χωρητικότητας 30 - 90 ατόμων ανάλογα με τη διάταξη του χώρου

❖ *ELITE*

Καλαμάτα.

Διαθέτει συνεδριακό χώρο όπου έχουν πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο Πατρών

❖ *IONION STAR*

Παραλία Λευκάδος, Λευκάδα 26450-24762

Διαθέτει κλιματιζόμενο και άνετο συνεδριακό κέντρο με σύγχρονα οπτικοακουστικά συστήματα

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι γεγονός ότι η έννοια του «συνέρχεσθαι» είναι ήδη γνωστή από την αρχαιότητα. Οι Έλληνες ιδιαίτερα από τον 5^ο αιώνα, κάνουν ευρεία χρήση της στην πράξη, με ανοικτές συναθροίσεις και ανοικτά θέματα πολιτικής, επιστημονικής ή φιλοσοφικής χροιάς. Έκτοτε τέτοιου είδους ανάγκες επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων σε διάφορα πεδία επιστημονικών ή κοινωνικών πεδίων πολλαπλασιάστηκαν. Στο μέλλον, δε οι Συνεδριακές δραστηριότητες κάθε είδους θα συνεχίσουν την αυξανόμενη πορεία. Μπορεί οι νέες τεχνολογίες επικοινωνίας, όπως το internet, η teleconference, η ηλεκτρονική πληροφόρηση κ.λ.π., να αλλάζουν σημαντικά τον τρόπο των καθημερινών μας συναλλαγών, αλλά πολύ λίγο θα επηρεάσουν την ανάγκη του «συνέρχεσθαι» και της ανθρώπινης επαφής.

Όσο η τεχνολογία απομονώνει τον άνθρωπο από την καθημερινή επαφή του με τον άνθρωπο, τόσο θα αυξηθούν οι ανάγκες για ανθρώπινες και παραδοσιακές εκφράσεις του Συνέρχεσθαι. Οι μεγάλες εμπορικές επιχειρήσεις θα θέλουν να συνδυάζουν διαρκώς περισσότερο τη βελτίωση των τεχνικών που εφαρμόζουν για την επίτευξη των στόχων τους, με την αναβάθμιση των ανθρωπίνων σχέσεων και του εργασιακού περιβάλλοντος. Κατ' επέκταση και οι διάφοροι επιστημονικοί ή κλαδικοί οργανισμοί θα αντιμετωπίζουν διαρκώς και περισσότερα επιχειρήματα, για να συνέρχονται με στόχο την προώθηση και βελτίωση των γνώσεων καθώς και την καθιέρωση συγκεκριμένων πρακτικών στο χώρο τους.

“Όλες αυτές οι διαπιστώσεις, από τουριστικής πλευράς, σημαίνουν ότι ο Συνεδριακός και Επαγγελματικός Τουρισμός και οι ανάγκες για σχετική οργάνωση και υποδομή είναι και πρέπει να είναι στο στόχαστρο τόσο της

Πολιτείας, αλλά και όσων εμπλέκονται με τον τουρισμό, που φιλοδοξούν να αναπτύξουν αξιόλογη τουριστική βιομηχανία.

Η Ελλάδα και ειδικότερα η Δυτική Ελλάδα, που ως γνωστό θέλει να υπερηφανεύεται για τα αποτελέσματα και την ανάπτυξη του τουριστικού της προϊόντος, έχει σχεδόν πλήρως αγνοήσει τις προοπτικές και τη δυναμική του Συνεδριακού και Επαγγελματικού Τουρισμού και βέβαια όταν λέμε η Δυτική Ελλάδα δεν εννοούμε δυστυχώς μόνο το Δημόσιο. Και ο ιδιωτικός τομέας, παρά την κάποια αφύπνισή του τα τελευταία χρόνια, εξακολουθεί να ενεργεί σπασμωδικά και κυρίως μεμονωμένα, χωρίς μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, χωρίς αξιοποίηση όλων των εξειδικευμένων δυνάμεων του χώρου. Για παράδειγμα, είναι μοναδικό και ταυτόχρονα καταστροφικό φαινόμενο, ξενοδόχοι και επαγγελματίες οργανωτές συνεδρίων να συμπεριφέρονται συχνά σαν ανελήκτοι ανταγωνιστές, αντί να συνεργάζονται, όπως θα έπρεπε, (π.χ. στην ίδρυση του Τουριστικού Οργανισμού Δυτικής Ελλάδας παρατηρούμε παντελής έλλειψη συμμετοχής της ένωσης Ξενοδόχων Αχαΐας) με στόχο την παγκόσμια συνεδριακή αγορά.

Το φαινόμενο αυτό είναι αποφασιστικής σημασίας, γιατί αποδυναμώνει την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και την επιβολή ενός συλλογικού και δυναμικού Μάρκετινγκ στο χώρο. Οι ξενοδόχοι λοιπόν καλούνται, εκτός από το να βελτιώσουν την υποδομή τους, να βγουν από το «εγώ» τους και την εσωστρέφειά τους και να συνεργαστούν με τις υπόλοιπες υγιείς δυνάμεις του κλάδου. Οι επαγγελματίες οργανωτές συνεδρίων από την άλλη πλευρά, καλούνται να πείσουν τους πελάτες τους για την επαγγελματική και χρηστή διαχείριση όλων των επιμέρους αναγκών μιας συνεδριακής ή ανάλογης εκδήλωσης στην περιοχή μας.

Το σίγουρο είναι ότι και οι ξενοδόχοι και οι επαγγελματίες οργανωτές έχουν τον δικό τους αναμφισβήτητο ρόλο και όταν αυτό γίνεται πράξη τότε ο πελάτης, που θα κάνει χρήση των υπηρεσιών και των δύο, μόνο ευτυχής μπορεί να

είναι . Αντίθετα η προσπάθεια συγκέντρωσης των δύο αυτών ρόλων και υπηρεσιών στα χέρια ενός, μόνο ζημιές μπορεί να επιφέρει μακροχρόνια.

Από την άλλη πλευρά, η Πολιτεία θα πρέπει πρώτα από όλα να συνειδητοποιήσει τη σημασία αυτής της μορφής τουρισμού για τη σχετική μας βιομηχανία. Να συνειδητοποιήσει ότι γενικά οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού βοηθούν αποφασιστικά στους ακόλουθους στόχους, που θα πρέπει να είναι άμεσης προτεραιότητας για τον τουρισμό και την οικονομία μας :

A. Προσέλκυση επισκεπτών υψηλού εισοδηματικού και πολιτιστικού επιπέδου. Είναι γνωστό σε όλους το πρόβλημα της προσέλευσης στη χώρα μας χαμηλού επιπέδου, από τις παραπάνω απόψεις, επισκεπτών, με τάσεις επιδείνωσης.

B. τουρισμό 12 μηνών και όχι 7. Ο συνεδριακός τουρισμός δραστηριοποιείται κυρίως από το Σεπτέμβριο έως Ιούνιο.

Γ. Αντίδραση στις ολιγοψωνιακές σήμερα, και ίσως μονοψωνιακές αύριο, τάσεις της αγοράς του τουριστικού μας προϊόντος.

Οι ξενοδόχοι μας ως γνωστόν διαρκώς παραπονούνται για την πίεση που δέχονται όλο και περισσότερο από τους μεγάλους Tour Operators του εξωτερικού. Τι κάνουν όμως για αυτό; Απλά βγάζουν τα απωθημένα τους στο Ελληνικό Τουριστικό γραφείο, που στο κάτω-κάτω είναι και το μόνο που μάχεται για την προώθηση του ελληνικού προϊόντος και βέβαια είναι και το πιο ευάλωτο.

Τι πρέπει όμως να γίνει ;

Να αναπτυχθούν οι νέες μορφές τουρισμού, όπως ο συνεδριακός και επαγγελματικός, και να προωθηθούν σε νέες αγορές, ώστε να αποφεύγουμε ολιγοψωνιακές ή μονοψωνιακές πιέσεις.

Το Ελληνικό Τουριστικό Γραφείο πρέπει να υποστηριχθεί και να επιβιώσει, ώστε να συνεχίσει τη διαφήμιση και την προώθηση όλων των μορφών του τουρισμού μας.

Το κράτος, οι ξενοδόχοι αλλά και όλοι μας θα πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε αυτό, αλλιώς θα το πληρώσουμε σύντομα πολύ ακριβά, χωρίς μάλιστα δυνατότητα επιστροφής. Η Πολιτεία εδώ καλείται να αφήσει τους δισταγμούς και τις αμφιταλαντεύσεις, συχνά αποτέλεσμα πιέσεων οργανωμένων ή μεμονωμένων συμφερόντων. Χρειάζεται αποφασιστικότητα και ασφαλώς γνώσεις.

Από την έρευνα την οποία έκανα διαπίστωσα ότι στην Δυτική Ελλάδα οι δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης μέσω του τουρισμού είναι εξίσου μεγάλες με την υπόλοιπη χώρα, αν όχι μεγαλύτερες, λόγω της καταρχήν ύπαρξης στοιχειώδους υποδομής, όπως είναι τα υφιστάμενα λιμάνια, αεροδρόμια, η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου αλλά και με την ολοκλήρωση μεγάλων έργων όπως τα νέα λιμάνια, ο εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου, κατασκευή της Ιόνιας οδού. Προς την ίδια κατεύθυνση συμβάλλουν ο μεγάλος αριθμός των αρχαιολογικών χώρων με κυρίαρχη την Αρχαία Ολυμπία αλλά και σημαντικών μελλοντικών οργανώσεων όπως, η Πάτρα Πολιτιστική πρωτεύουσα το 2006, και οι Μεσογειακοί Αγώνες που μπορεί να οργανωθούν στην πόλη των Πατρών. Τέλος η φυσική ομορφιά και η σημαντική βιοποικιλότητα της περιοχής, οι ήδη υπάρχοντες τουριστικοί προορισμοί αναψυχής (Χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων) και η ύπαρξη διαθέσιμου, εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και επιχειρηματικών κεφαλαίων σηματοδοτούν την ύπαρξη όλων των αναγκαίων παραγόντων για την τουριστική ανάπτυξή της.

Ελπίζω να μην είμαι προκατειλημμένη επειδή ζω στην πόλη των Πατρών αλλά θεωρώ πως είναι η πιο κατάλληλη από τις υπόλοιπες της Δυτικής Ελλάδας όπου μπορεί να αποκτήσει ένα μεγάλο συνεδριακό κέντρο για να φιλοξενήσει συνέδρια της τάξεως των 1500 με 3000 συνέδρων. Υπολογίζεται ότι από το λιμάνι της Πάτρας περνάνε περίπου 1.000.000 άνθρωποι και αυτού που μένουν είναι ελάχιστοι. Η μη διαμονή των τουριστών είναι ένα πρόβλημα.

Η ύπαρξη συνεδριακού κέντρου στην περιοχή μας θα είναι μία λύση για αυτό, αφού οι σύνεδροι θα γνωρίσουν την περιοχή μας και κάποια στιγμή μπορεί να την επισκευθούν με την ιδιότητα του τουρίστα . Διαθέτει κάποιες από τις βασικές υποδομές χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν χρειάζονται η δημιουργία νέων αλλά και η βελτίωση των ήδη υπαρχόντων. Απέχει χιλιομετρικά σχεδόν ίσες αποστάσεις από μεγάλους αρχαιολογικούς χώρους όπως οι Δελφοί, η Αρχαία Ολυμπία, τις Μυκήνες, ακόμα και την Ακρόπολη των Αθηνών. Από ιστορικούς και θρησκευτικούς τόπους με μεγάλη σημασία καθώς υπάρχουν και πλήθος βιότοπων και υδροβιότοπων για να επισκεφθεί κάποιος , με συνέπεια να μπορούν να διοργανωθούν πολλές παράλληλες εκδηλώσεις με το συνέδριο και έτσι ο σύνεδρος θα μπορεί να έρθει οικογενειακώς με αποτέλεσμα μεγαλύτερη τουριστική κίνηση, επιμήκυνση της διαμονής του συνέδρου, μεγαλύτερη κατανάλωση συναλλάγματος, νέες επενδύσεις, λιγότεροι άνεργοι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δημόσιες Σχέσεις , Κουτούπης Θ.
2. Οργάνωση Συνεδρίων – Εκθέσεων Κραβαρίτης Κ.
3. Περιοδικό Τουρισμός και Οικονομία
4. Περιοδικό FORUM
5. Περιοδικό Τουριστική Αγορά
6. INTERNET : TOURISTORAMA.COM
EOT.GR
Gnto.gr
7. Διακοπές εν Ελλάδι τουριστικός Οδηγός
8. Ανεξερεύνητη Πελοπόννησος Εκδόσεις ROAD
9. Τουριστικά φυλλάδια ΕΟΤ
10. Εφημερίδες ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ, ΣΗΜΕΡΙΝΗ, ΕΧΙΠΡΕΣ, ΤΑ ΝΕΑ,
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ , Η ΓΝΩΜΗ
11. Επιμελητήριο Πατρών- Περιοδικό Δημιουργία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Πρόλογος	1
Ιστορική Αναδρομή	1
Ορισμοί	2
Συνέδριο	2
Διασκέψεις-Συνδιασκέψεις	3
Συσκέψεις	3
Φόρουμ	4
Work shops	4
Συναντήσεις	4
Βασικά στοιχεία του Συνεδρίου	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Φορείες Διεξαγωγής Συνεδρίων	6
Διακρίσεις των Συνεδρίων	7
Οργανωτές Συνεδρίων	8
Χωροθέτηση των εγκαταστάσεων συνεδριακών κέντρων.....	10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Νομοθετικό Πλαίσιο	11
Συνεδριακοί χώροι	13
Διάταξη του χώρου	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Οργάνωση συνεδρίου	18

1. Μελέτη για την πραγματοποίηση ενός συνεδρίου	19
2. Οικονομική υποστήριξη και ανεύρεση πόρων από ιδιωτικές επιχειρήσεις και οργανισμούς	21
3. Επαφές με κρατικούς φορείς που μπορούν να υποστηρίξουν το συνέδριο	22
4. Οπτικοακουστικά μέσα-διερμηνείς	24
5. Κρατήσεις ξενοδοχείων-συνεδριακών χώρων-μέσων μετακίνησης.....	25
6. Προώθηση και διαφήμιση του συνεδρίου σε διεθνή και τοπικά πλαίσια	28
7. Γραμματειακή υποστήριξη	30
8 . Οργάνωση εκδηλώσεων και εκδρομών για τους συνέδρους	31
Παράδειγμα συνεδρίου.....	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ο συνεδριακός τουρισμός στην Ελλάδα	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ο συνεδριακός τουρισμός στη Δυτική Ελλάδα	45
Οφέλη και αποτελέσματα που προκύπτουν από τον συνεδριακό τουρισμό για την Δυτική Ελλάδα	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Προυποθέσεις Ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού στη Δυτική Ελλάδα	59
Μεταφορικές Υποδομές	
Δημιουργία Διεθνούς Αεροδρομίου στη Πελοπόννησο	62
Δημιουργία και εκσυγχρονισμός οδικού δικτύου	64
Σιδηροδρομικό Δίκτυο	66
Θαλάσσιες Υποδομές	69
Ζεύξη Ρίου – Αντιρρίου	71
Ξενοδοχειακές Υποδομές	72

Εταιρία Ανάπτυξης Δυτικής Ελλάδας	74
Δημιουργία ενός Συνεδριακού Κέντρου για τη φιλοξενία μεγάλων συνεδρίων ...	76
Δημιουργία γραφείου Συνεδρίων CONVENTION BUREAUX	78
Ψυχαγωγία Συνέδρων	81
Διαφημιστική Καμπάνια	82
Προβολή της τουριστικής μας ταυτότητας	84
Προβολή των ιδιαίτερων εθίμων και εκδηλώσεων	85
Ίδρυση Μουσείων στην Πάτρα	87
Δημιουργία καταδυτικού πάρκου	89
Εργα συντήρισης και αποκατάστασης ιστορικών μνημείων	89
Δράσεις και προγράμματα κατάρτισης που αφορούν στον τουρισμό	90
Απόκτηση τουριστικής παιδείας	92
Η πολιτιστική κληρονομιά ως παράγοντας ανάπτυξης	94
Υδριση ενός ενιαίου θεσμικού μετώπου Δυτικής Ελλάδας	95
Δημιουργία ενός ενιαίου πολιτιστικού φορέα	96
Συνεργασία όλων των φορέων και Αρχών	97
Συμμετοχή της Περιφέρειας σε εκθέσεις	98
Ανάπτυξη της Ορεινής Αχαΐας	99
Πάτρα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2006	100
Δημιουργία Αυτοκινητοδρομίου στην Πάτρα	105
Προστασία Περιβάλλοντος	109

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Σύνδεση του Συνεδριακού τουρισμού με άλλες μορφές Εναλλακτικού Τουρισμού	111

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Τουριστικές περιοχές της Δυτικής Ελλάδας	119

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Περιβάλλον – Βιότοποι της Δυτικής Ελλάδος	133
Μουσεία – Μνημεία στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας	134

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Συνεδριακοί χώροι της Δυτικής Ελλάδας	137
Επίλογος	144
Βιβλιογραφία	149

